

T.C.
Avrasya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı
Halkla İlişkiler Bilim Dalı

AB PİLOT İCRA UYGULAMALARI ÜZERİNE
TRABZON BAZLI BİR ARAŞTIRMA

Hakan DEĞİRMENÇİ

Yüksek Lisans Tezi

Haziran 2017

TRABZON

**AB PİLOT İCRA UYGULAMALARI ÜZERİNE
TRABZON BAZLI BİR ARAŞTIRMA**

Hakan DEĞİRMENCİ

**Avrasya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı
Halkla İlişkiler Bilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Haleddin İBRAHİMLİ

Haziran 2017

TRABZON

TEZ ONAY FORMU

Avrasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Halkla İlişkiler Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Hakan DEĞİRMENCİ tarafından Prof. Dr. Haleddin İBRAHİMLİ yönetiminde hazırlanan "AB PİLOT İCRA UYGULAMALARI ÜZERİNE TRABZON BAZLI BİR ARAŞTIRMA" başlıklı tez, aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 01/06/2017 Tarihinde yapılan tez savunma sınavında oybirliği ile başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi Tezi olarak kabul edilmiştir.

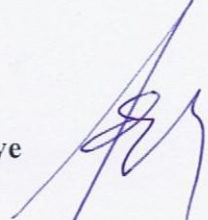
Jüri-Başkan

Prof. Dr. Erce
Böçtepe

Jüri-Danışman

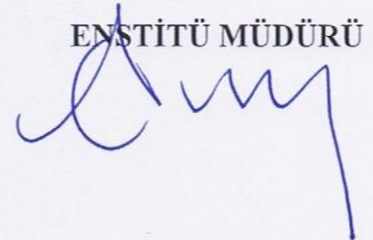

Prof. Dr. Haleddin
İbrahimli

Jüri-Üye

Prof. Dr. Coşkun Topal

Tez savunma ile ilgili yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu tasdik ederim. 01.06.2017

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

ETİK BEYAN

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim. 01/06/2017

Hakan DEĞİRMENÇİ

ÖZET

DEĞİRMENCİ, Hakan. AB Pilot İcra Projesinin Trabzon Bazlı Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon 2017.

Bu araştırmada iş yükü günden güne artan icra dairelerinin iş ve işlem yükünün azaltılması, güvenli, etkin ve hızlı hale getirilmesi için Avrupa Birliği üyesi 3 ülke ile gerçekleştirilen entegrasyonun Trabzon iline etkileri araştırılmıştır. Pilot İcra Entegrasyonu adı verilen bu süreçte icra dairelerinin bir yandan şeffaf ve ulaşılabilir, diğer yandan da sistemli ve hızlı çalışabilmesi için Yunanistan, İspanya ve Almanya modelleri baz alınmıştır.

Kısaltmaları bile aynı olan Avrupa Birliği ile Adalet Bakanlığı arasındaki kan uyuşması önemli bir merak konusuydu. Çünkü icra dairelerinde herkes her işe bakıyor, işlemler gecikiyor, para alış verişi muvazaaya yol açıyor, sürekli evrak kayboluyordu. Araştırmanın başında Yunan uzmanın verdiği ilk rapor, durumun vahametini doğrudan ortaya koyar nitelikte idi: “Sizin icra dairelerine gelen birisi muhatap bulamıyor. Çalan telefonlara bakan yok. Aynı talep için her sorumlu müdür farklı kararlar yazıyor. Hiç bir evrakı tarayıp kaydetmiyorsunuz. Bunları yadırgadım ve kısmen anlayabildim. Kalemleriniz, bürolarınız ve arşivler, niçin makam odalarının yarısı kadar; bunu gerçekten anlayamadım.”

Eşleşme işte bu vurgu ile başladı. Ve çalışmamızda hem eski model ve uygulamalar, hem de üç ülkeden alınan yeni sistem üzerinde tetkikler gerçekleştirildi. Çalışma ile; Osmanlı’dan bugüne icra iflas uygulamalarımızın nasıl seyrettiğini harmanlayarak çokca değişikliğe uğrayan 2004 model İcra İflas Kanunu’nun AB ile eşleşmeden sonra nasıl uygulandığı Trabzon ölçeğinde ortaya çıkarılmış oldu.

Buna karşılık, örnek aldığımız 3 ülkenin icra ile ilgili uygulamaları da değerlendirildi. İcra dairelerinde çalışan personelin yanı sıra dosyası bulunan vatandaş ve avukatlarla birebir yapılandırılmış anket çalışmaları yapıldı. Dairelerin tüm birimleri hem teknik hem fiziki şekilde izlendi, gözlendi ve AB bazlı icra uygulamalarının Trabzon üzerinde ortaya çıkardığı neticelere ulaşıldı.

Anahtar Kavramlar: İcra, AB, Yenilenme, Entegrasyon

ABSTRACT

DEĞİRMENÇİ, Hakan. Trabzon Based Applications of EU Pilot Execution Project, Master Thesis, Trabzon 2017.

In this study, the effects of the integration with the 3 EU member countries were investigated in order to reduce the work and transaction burden of the enforcement agencies, which are increasing day by day, to be safe, effective and fast.

In this process called Pilot Execution Pairing and Integration, the models of Greece, Spain and Germany were based on the executive offices on the one hand to be transparent and accessible, on the other hand to be able to work systematically and quickly. The blood coincidence between the European Union and the Ministry of Justice, whose abbreviations are the same, was a major curiosity. Because in the executive offices everyone is looking at every job, transactions are delayed, exchange of money leads to contradiction, constantly disappearing documents.

The first report by the Greek expert at the beginning of the research was a direct manifestation of the gravity of the situation: "The incoming citizen can not find a counterpart. No one is watching the phones. You do not scan any documents. I have not spoiled them, but I was partially aware. Your buildings, bureaus and archives, as well as half of the office rooms; I really did not understand."

The match started with this emphasis. In our work, both old models and applications, as well as new systems from three countries, were examined. With the study; The 2004 model of Execution and Bankruptcy Law, which has been changed a lot from the Ottoman Empire by blending how our enforcement and bankruptcy practices are viewed today, has been tried to be revealed clearly in the Trabzon scale where it was influenced and applied after being matched with the EU.

On the other hand, the practices of the 3 countries we have taken as examples were also evaluated. Working in the executive offices, as well as citizens and lawyers who have a file-structured questionnaire studies were carried out. All the units of the apartments were observed both technically and physically and the evaluation of Trabzon was completed.

Key Words: Execution, EU, Innovation, Integration

TEŞEKKÜR

Başta, makamını ve kapısını bana daima açık, ilgisini her zaman sıcak ve samimi tutan Sayın Bölüm Başkanım Prof. Dr. Mustafa KÖKSAL Bey'e,

Disiplin, bilim, özveri ve devamlılık konularında örnek olan kişiliği ile yoluma ışık tutan Sayın Enstitü Müdürüm Prof. Dr. M. Asif YOLDAŞ Bey'e,

Ders ve tez sürecinde tevazusu, ilgi-alakası ve sabrı ile bana yol gösteren, mesai mefhumu gözetmeksizin daima arayıp alakasını bahşeden, her aradığımda çağırın tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Haleddin İBRAHİMLİ Bey'e,

Bilimsel analizine gayret gösterdiğimiz çalışmamıza değer katarken sürece koşulsuz katılarak seçkin jüride yer alan Sayın Prof. Dr. Ersan BOCUTOĞLU ve Sayın Prof. Dr. Coşkun TOPAL Beylere,

Rahatsızlığı nedeniyle tuttuğu elimizi zorunluluktan bırakan, bununla birlikte bilimsel yolculuğumuzda da derin izler bırakan ikinci danışmanım Sayın Prof. Dr. Kamil YAZICI Bey'e,

Akademisyenlik şuurunun çalışmamdaki önemli mümessilleri Sayın Yrd. Doç. Dr. İ.Cem FERİDUNOĞLU Bey'e, Sayın Yrd. Doç. Dr. Erol KALKAN Bey'e ve Öğretim Görevlileri Sayın F.Ayça CEYLAN ile Sayın Burcu SAVAŞ Hanımefendilere,

Teknik çalışmalarımıza büyük katkı veren KTÜ Bilgisayar ve İstatistik Bölümü Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. Erol ŞEVİK Bey'e,

Ders, proje, seminer ve tez sürecinde beni bir an bile yalnız bırakmayan, bilmediğini sorup bildiğini anlatarak iş bu çalışmamda önemli katkıları bulunan bütün dönem arkadaşlarıma,

Baştan nihayete sürekli ve düzenli olarak bana anlayış gösteren eşim Selma Hanım ile çocuklarım Ceylin Nida ve Elis Dila DEĞİRMENCİ'ye;

Ayrı ayrı TEŞEKKÜRLERİMİ bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY FORMU	II
ETİK BEYAN.....	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
TEŞEKKÜR.....	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR.....	VIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İCRA KAVRAMI

1.1. İcra Kavramına Genel Bakış.....	6
1.2. Eski İcra Dairelerinin Kapatılması.....	7
1.3. İcra Uygulamalarının Sosyal Bilimlerle Bağı.....	9
1.4. İcra Sisteminin Modernizasyonu.....	12
1.5. İcra Takibi.....	13
1.6. Haciz Olgusu.....	13
1.7. Ödeme Emri.....	13
1.8. Ödeme Emri-İcra Emri Fonksiyonları.....	13
1.9. Ödeme Emrinde İçerik.....	14
1.10. Ödeme-İcra Emri Neyi Bildirir.....	14
1.11. Yasal Haklar.....	14
1.12. Mal Beyanı.....	14
1.13. Ödeme Emri ile Gönderilen Belgeler.....	15

İKİNCİ BÖLÜM

TETKİK MERCİİ

2.1. İcra Mahkemesinin Görevleri.....	16
2.2. Tebligat Ulaşmamış ise Yapılması Gerekenler.....	16
2.3. Takibe İtiraz.....	16
2.4. Haciz İşlemi.....	16
2.5. Haciz İşlemine Karşı Şikayet Hakkı.....	17
2.6. Emekli Maaşına Haciz Konulan Haller.....	17
2.7. Mesken Haczi.....	17
2.8. Haczedilen Eşyanın Borçluya Ait Olmaması.....	17
2.9. Haczedilen Eşyanın Geri Alınması.....	18
2.10. Haczedilen Eşyanın Akıbeti.....	18
2.11. Masraflarda Sorumluluk.....	18
2.12. Uygulamada Tebligatın Önemi.....	18

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İCRA SİSTEMİNİN GELİŞİMİ

3.1. Osmanlı'da İcra ve Haciz İşlemi.....	19
3.2. Türkiye'de İcranın Olgusunun Aşamaları.....	19
3.3. Avrupai İcra Sistemlerine Bakış.....	20
3.4. Yarı Özelleştirilmiş İcra Örgütleri.....	20
3.5. Alman Modelinde İcra ve Disiplin.....	21
3.6. Alacak Davası Yönünden Takip.....	22
3.7. Defter-Bericht Delil ve Dayanağı.....	23
3.8. Alacakların Sıra Cetveline İşlenmesi.....	23
3.9. Paylaşım ve Garameten Paylaştırma.....	24
3.10. AB Karşılıklılık Prensipleri.....	24

3.11. Sahadaki Uygulamalar.....	25
3.12. İspanya Modelinde Oryantal İzler.....	26
3.13. Türkiye'de İcra Takibi.....	28
3.14. Takip Haksız İse Ne Olur.....	29
3.15. Borçlu İtiraz Ettiğinde Ne Olur.....	31
3.16. Kambiyoya Mahsus Takipler.....	31
3.17. Türk İcra Hukukunda Ödeme Emrinin Dayanağı.....	30
3.18. Cebri İcra Hukukunun Temeli: İlamlı İcra.....	31
3.19. İcra İnkarı ve Tazminat.....	32
3.20. Direkt Müdahale: İhtiyati Haciz.....	32
3.21. İtirazın Hukuki Niteliği.....	33
3.22. İtiraz Süreleri ve Mazeret.....	36
3.23. Toplumsal Bir Korku Fenomeni Olarak Haciz.....	38
3.24. Sistem Üzerinden Haciz Uygulamasına Geçiş.....	39
3.25. Özel Durum: Amme Alacakları.....	40
3.26. Hacedilemeyen Mallar.....	41
3.27. İcra Müdürünün Takdir Yetkisi.....	43
3.28. İcra Dairelerinin Görevleri ve Kötüye Kullanma.....	43
3.29. Süreçte Belirlenen Eksiklikler.....	47
3.29.1. Yönetimden Kaynaklı Sorunlar.....	47
3.29.2. Birimlerarası Uyumsuzluklar.....	47
3.29.3. Yetki ile İlgili Anlaşmazlıklar.....	48
3.29.4. Kadrolaşmada ikilem hususları.....	48
3.29.5. Tek ilgileri süreli denetimler.....	48
3.29.6. Performans ve Eğitim Problemi.....	48
3.29.7. Basın-Halkla İlişkiler Yetersizliği.....	48

3.29.8. Baro ile Yetersiz Kalan İlişkiler.....	49
3.29.9. İTM, Bakanlık, Yargıtay Ayrımı.....	49
3.29.10. Birlik ve Dayanışma Masası Sorunu.....	50
3.29.11. Vergi Ödemeyeni Güçlendirmek.....	49
3.29.12. Tarafların Teknolojik Yetersizliği.....	50
3.29.13. Tele-Bilgi Ne Kadar Güvenli.....	50
3.29.14. Dayanaklarda Hukuki Boşluk.....	51
3.29.15. Harçlarda Zamansal Zorunluluk.....	51
3.29.16. Tebligattaki farklı açıklamalar.....	51
3.29.17. Çocuk Tesliminde Düzensizlik.....	52
3.29.18. Ödeme Emrindeki Yetersizlikler.....	52
3.29.19. PTT'den Kaynaklı Problemler.....	52
3.29.20. Sağlamasız Muhabere Muamelesi.....	52
3.29.21. Vatandaşın Pul Zorunluluğu.....	53
3.29.22. Hatalı Kaydedilmiş Varaka.....	53
3.29.23. Yenilenmeyen Haciz Uygulaması.....	53
3.29.24. Odaklanma ve Adaletli Dağılım.....	54
3.29.25. Adliyenin Yeddieminlik Sorunu.....	53
3.29.26. Bilirkişilik ve Otopark Tutarsızlığı.....	54
3.29.27. Mali İşlerde Hesap-Kitap Sorunu.....	54
3.29.28. Banka Hesabında Belirsizlikler.....	55
3.29.29. Cezaevi Yapı Pulu Sorunları.....	55
3.29.30. Mülhakat İcralarla Banka Sorunu.....	55
3.29.31. İzale-i Şuyu ve Yetkilendirmeler.....	56
3.29.32. Aynı İşlem Farklı Yetkili Birimler.....	55
3.29.33. Teslim-Tescil-Bilgilendirme Sorunu.....	55

3.29.34. İhmal Edilen İş ve Muameleler.....	56
3.29.35. Son Numaralara Göre İşlemler.....	57
3.29.36. Bilirkişi Ödemelerinde Farklar.....	57
3.29.37. Birimlerin Tespiti ve Yönlendirme.....	57
3.29.38. Araçlarda Uzaktan Satış Sorunu.....	58
3.29.39. Arşiv ve Aşılamayan Fiziki Yük.....	58
3.29.40. Elektronik İmzaya Hazırlıksızlık.....	58
3.29.41. 15 Temmuz, Kurumlar ve Muafiyet.....	58

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

4.1. Kamusal Araçların Kullanılmasında Amaç.....	59
4.2. AB Projesinde Görev ve Ödevler Dağılımı.....	60
4.2.1. İcra Müdürleri	60
4.2.2. İcra Müdür Yardımcıları.....	60
4.2.3. İcra Katipleri.....	60
4.2.4. Zabıt Katipleri.....	61
4.2.5. Mübaşirler.....	61
4.2.6. Hizmetliler.....	62
4.3. İcra ve İflas Hukukunda İyiniyet.....	62
4.4. Avrupa Birliği ile Genel Etkileşimler.....	63
4.5. Yeni Sistemin Personel Üzerindeki Etkileri.....	63
4.6. Uzman Kullanıcı Gözüyle.....	65
4.7. Hantallık Gitti Etkinlik Geldi.....	65
4.8. Yunan Uzman Fourtanos Trabzon'dan Başladı.....	66
4.9. Makamlar Büyük İcra Daireleri Küçük.....	67
4.10. Modernizasyon Herkes İçin.....	67

4.11. AB Entegrasyonu ile Etkinliğin Artırılması.....	68
4.11.1. Projenin Hedefleri.....	68
4.11.2. Pilot Adliyeler.....	69
4.11.3. Proje Faaliyetleri.....	70
4.11.4. Projede Geline Son Durum ve Yansımalar.....	70
4.12. Genel Kapsam ve Misyon.....	71
4.13. Geleneksel Yapı ve Pilot İcra Modeli İş Bölümü.....	72
4.13.1. Esas ve Aile Masasının Görevleri.....	72
4.13.2. Haciz Bürosu: Tüm İşlemler Sistemden.....	73
4.13.3. Mali İşlemler: Tahsilat Hesapta Ödeme Güvende.....	73
4.13.4. Satış Bürosu: İhaleler Kayıt Altında.....	74
4.13.5. Elektronik Teklifin Şartı.....	75
4.13.6. Dosya-Arşiv Bürosu: Fizikî Emniyet Subabı.....	76
4.13.7. Danışma Masası Yeni Nesil Halkla İlişkiler.....	76
4.13.8. Tarama-Posta Birimi: Her şey Zamanında.....	77
4.14. Nakit Para Giriş-Çıkışının Sonlanması.....	77
4.15. Kayden Haciz ve Elektronik Haciz.....	77
4.16. Entegrasyonun İlk Kazanımları.....	78
4.17. UYAP Neden Zorunlu.....	81
4.18. UYAP Sadece Adliye İle İlgili Bir Sistem mi.....	81
4.19. Sistemin Uluslararası Fonksiyonları.....	83
4.20. E-İmzada TÜBİTAK ve AB Etkisi.....	95
4.21. Aman Hukukundan Beklenen Avantajlar.....	95
4.22. Tam Üyelik Halinde Beklenen Avantajlar.....	96
4.23. Avukat Vatandaş Personel Temayülleri.....	96
4.24. İki Katı Aşan Verim ve Fayda.....	103

SONUÇ.....	104
KAYNAKÇA.....	105
ÖZGEÇMİŞ.....	110

EKLER

EK-1: Yarı yapılandırılmış avukat anketi formları

EK-2: Yarı yapılandırılmış vatandaş anket formları

EK-3: Yarı yapılandırılmış personel anket formları

TABLÖLAR

Tablo 1. Avukat Değerlendirme Anket Sonuçları Tablosu.....	100
Tablo 2. Vatandaş Değerlendirme Anket Sonuçları Tablosu.....	101
Tablo 3. Personel Değerlendirme Anket Sonuçları Tablosu.....	102
Tablo 4. Eski-Yeni İcra Daireleri Yük Envanteri Tablosu.....	103

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABGS	: Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
CEYPH	: Cezaevi Yapı Pulu Harcı
FETÖ	: Yasadışı Fetullahçı Terör Örgütü
GİH	: Genel İdari Hizmetler
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
GMBH	: Gesellschaft mit Beschränkter Haftung (Limited Şirket)
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HSK	: Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
IPA	: Instrument for Preaccession Assistance (Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı)
İİK	: İcra ve İflas Kanunu
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MERSİS	: Merkezî Sicil Kayıt Sistemi
MERNİS	: Merkezî Nüfus Kayıt Sistemi
TK	: Tebligat Kanunu
PGM	: Personel Genel Müdürlüğü
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
POLNET	: Polis-Emniyet Network Ağı
SGK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

GİRİŞ

İnsan hayatının vazgeçilmez düzenleyicisi hukuk, genel itibariyle sesi, kokusu ve rengi olmayan bir maddeye benzetilir. Kimine göre, gizli bir koruyucu, kimine göre de 'hava' gibi zorunlu ama görünmeyen bir şeydir. Hukuk aşamasına gelen her iş ve işlem icraya dökülmek zorundadır. Amir hukukçu görüşüne göre de; hayata geçirilmeyen hiç bir hareket iyi bir hareket sayılamaz. İcra, işte tüm bu adaletin teminine yönelik kovuşturmanın neticesini yüklenen aşamadır. Çocuğunu göremeyen de, herhangi bir ilamın gereğini yerine getiremeyen de, alacağını tahsil edemeyen de icraya gelmektedir ki, icra olgusu hayatın her aşamasında aktif ve hareketlidir.

Ülkemizde toplam icra dosyası sayısı 2002 yılında 7 milyon düzeyinde iken 2015 yılı sonuna gelindiğinde tek yıl için açılan dosya sayısının 7 milyonu aşmış olduğu, 2016 itibariyle ise 24 milyon 800 binlere dayandığı anlaşıldı. Bu da nüfusun üçte birinin alacaklı/borçlu ya da üçüncü taraf rolü ile bir şekilde icra dairelerine yolunun düştüğünün göstergesi oldu. 'İcra' ya da 'haciz' sözcükleri kulağımıza ne kadar soğuk ve itici geliyor ise bir o kadar da hayatımızın temelinde, sosyal-ekonomik dünyamızın içinde yer alıyor. İşte bu bakımdan geleneksel icraî uygulamaların yeterliliği her dönemde tartışma konusu edildi. Hız, etkinlik, güvenilirlik ve adalet olguları üzerinden icra daireleri adliyelerin 'günah keçisi' gibi addedildi. İcra daireleri adalet binalarında eksi bölüm varsa direkt buralara, yoksa zemin katlara, bazen de merdiven altlarına yerleştirildi. Dosyalar sıklıkla ıslandı, yandı, çalındı ya da kayboldu. Böylelikle teknolojik anlamda icraî bir devrim şart oldu.

Türk Adalet Bakanlığı da Avrupa Birliği ile entegrasyon süreci içerisinde yargıda gerçekleşen önemli değişikliklere icraî uygulamalarda eşleşme ve yenilik kararını ekledi. Son derece hayatın içerisinde, geçerli ve hareketli bir süreç olarak icra işlemleri AB ülkelerinden örnek seçilen Yunanistan, Almanya ve İspanya'ya entegre edilince ortaya kısa sürede çok daha güvenilir, hızlı ve etkin icra uygulamalarına geçildi. Entegrasyon birçok avantaj getirdi. Fakat beklenen/beklenmeyen handikapları vardı. Telefonla ulaşanların kimlik doğrulanması sorunu, eski geleneksel dairelerin işlemlerine alışmış olan vekillerden -avukatlardan- kaynaklı sıkıntılar, taranan evrakın bir daha silinememesi-değiştirilememesi, tebliğ evraklarında Posta İdaresi ile icra dairesi arasındaki tarih uyumsuzluğu, UYAP'a entegre olmamış kurumlar - Tapu idaresi gibi- ile yazışmalarda yaşanan problemler ve sonradan atanan personelin sisteme alışamaması belli sıkıntılara yol açtı.

Araştırmanın seyri içerisinde yeni oluşturulan tüm birimlerde en -az 6 ay- görev alındı. Sırasıyla Kalite Yönetimi ve Danışma Merkezi, Esas-Aile Bürosu, Haciz Dairesi, Mali İşlemler Servisi, Kıymet Takdiri ve Satış Bürosu, Dosya Arşiv Bürosu ve Tarama Merkezinde aktif görev alındı. İlçelerde -Sürmene, Köprübaşı, Araklı- icra dairesi müdürlüğü yapıldı. Böylelikle hem AB uygulamalarından önceki eski, hem de AB uygulamalarından sonraki yeni icra seyri pratik olarak izlenip kaydedildi. Arkasından 2013 yılının ikinci yarısında start alan uygulamaların avukat, personel ve vatandaş gözüyle seyri anketle derlendi ve tez sonuna eklendi. Daha önce yapılan araştırmalarda genel itibariyle haciz, ceza, satış, sıra cetveli ve tamamı geleneksel icra uygulamalarına dönük çalışmaların gerçekleştirildiği görülürken bu aşamada ilk kez bir pilot bölgede AB bazlı pilot uygulamaların gelişimi ve neticeleri izlendi. Süreçte; Almanya, İspanya ve Yunanistan'dan alınan modellerle güncellenen ve tamamı UYAP sistemine entegre edilen sistemin ne gibi artı sonuçlar ve/veya zorluklar getirdiği sorularının yanıtları arandı. Yurtiçi ve yurtdışı kaynakları üzerinden gerçekleştirilen uygun ve gerekli literatür taramasının ardından doğal ve katılımlı gözlem yolu ile alandaki faaliyetler gözlemlendi. Yapılandırılmış anket soruları ile baro, bakanlık kanadı ve vatandaş rolleri değerlendirildi.

Çalışmanın sonunda, “AB pilot icra uygulamaları Trabzon ölçeğinde olumlu sonuç vermiş midir?” sorusunun cevabına ulaşılmaya çalışıldı. Bu cevaplara ulaşmak için tez çalışmasının birinci bölümünde icra kavramının ne olduğu, tarihi gelişimi ve haciz işlemi ile neden sürekli olarak karıştırıldığı, klasik icra dairelerinin neden kapatıldığı, yeni icra modeline hangi gerek ve gayelerle geçildiği, ikinci bölümde tetkik merciinin yetkileri, muafiyet, mükellefiyet ve itirazlar, üçüncü bölümde Osmanlı'dan günümüze icra işleyişinin seyri ve Yunanistan, İspanya, Almanya üçlü eşleşmesinin bu entegrasyonla hangi etkileşimleri getirdiği, örnek alınan modellerin Avrupa'daki uygulamalarından örnekler, dördüncü ve son bölümde yeni icra dairesinde personel şeması, görev-yetki bölüştürülmesi ile anket sonuçları değerlendirildi.

a. Problem

Hiç şüphe yok ki, günümüz Türkiyesinin hukuki, ekonomik ve toplumsal gerçeklerinden biri de icra ve haciz olgularıdır. Bu nedenle gerek icra dairelerine mecburen işi düşen taraflar gerekse bu dairelerde sürekli görev yapan memurlar açısından tüm icra çevreleri çağın gereği olarak esaslı bir değişikliğe ihtiyaç duymaya başladı. Kaydolmayarak kaybolan evraklar, yavaş seyreden işlemler, icra dairesi rolündeki onlarca işleme aynı anda

aynı kişilerin bakmak zorunda kalması, uygulamalardaki ayrılıklar, artan işlem şikayetleri, birimlere haberleşme araçları ile ulaşamaması ve icra uygulamaları ile ilgili bilgi-enformasyon eksikliği gibi hususlar ciddi problemler ortaya çıkardı.

b. Önem

Özellikle icra işlemleri içindeki haciz olgusu uygulamadaki farklılıklar nedeniyle birçok kötüye kullanmayı, tartışmayı, şikayeti ve suçu beraberinde getirdi. Avrupa Birliği destekli pilot uygulamaların bu gibi önemli konulardaki eksiklikleri gidermesi hedefleniyor.

c. Amaç

Araştırmada amaç; geleneksel icra sistemi ile yeni icraî uygulamaların Trabzon ölçeğinde karşılaştırılması ile hangi kazanımların elde edildiğinin belirlenmesidir.

d. Hipotez

AB uygulamalı icra işlemlerinin uygulanırlık oranı arttıkça devrolunan dosya sayısı azalmaktadır.

e. Sorular

İcra ve hacze dair Türkiye genelinde farklı araştırmalar yapılmıştır. Tüm bu araştırmalarda ekonomide üzerindeki icra yükünün ve haciz gerçeğinin toplumsal-hukuksal etkilerine temas edilmiş, yeni uygulamalara duyulan ihtiyaç hususunda görüş oluşsa bile hareket sağlanamamıştır. Çalışmada;

- İcra ve haciz kavramları açıklanacak, bu yolların gerekliliği üzerinde durulacaktır,
- İcra uygulamalarının hukuki ve içtimai gerekliliği/önemi ortaya konulacaktır,
- Osmanlı dönemi icra uygulamaları ve Trabzon'da 2013'e kadar uygulanan klasik sistemin irdelenmesi yapılacak, kanun ve içtihatların iş ve işlemlere yansımaları vurgulanacaktır,
- Yunanistan, Almanya ve İspanya merkezli Avrupa uygulamalarının Türk Hukukuna, adalet sistemine ve icra dairelerine neler getireceğine dair nedenler detaylı olarak analiz edilecektir,
- Trabzon araştırma sahasına anket formu uygulanarak veriler birinci kişilerden alınacaktır,

- Klasik icra dairelerinde müdür rolü ile görev alınarak geleneksel çalışma incelenecektir. Buna mukabil yeni teşkil edilen birimlerin tamamında yeterli süre çalışılarak elde edilecek olan de-facto bulgular sayesinde sistemin ulaştığı aşama ve faydalar ortaya konulacaktır.

f. Kısıt

Araştırma; 2013 sonunda hayata geçirilen AB bazlı pilot icra uygulamalarının Trabzon yansımaları üzerine olacaktır. Uygulanacak anket; araştırma sahası olan Trabzon Adliyesi'nde çalışan ve buraya icraî işlem için gelenler ile sınırlıdır. Katılımlı gözlem için seçilen alanlar eski ve yeni icra daireleri ile bu dairelerin tüm birimleridir. Hipotezler Trabzon özelinde duyulan ihtiyaca dönük yorumlanacak, Türkiye ihtiyaçlarına ışık tutması sağlanacaktır.

g. Yöntem

1- Araştırma Modelini; Araştırmanın temelini literatür taraması, anket, sempozyumlar, söyleşi, katılımlı gözlem, ulusal ve uluslararası yayınlar ve bunun yanında da karşılaştırma metodu oluşturacaktır. 2- Evren ve örneklem alan araştırmasının esas veri toplama aracı, araştırma sahası Trabzon icra dairelerinde ve Baroda uygulanan soru kağıtlarıdır. 3- Soru kağıtlarına ek olarak, çalışanlar ile yüz yüze yapılan görüşmeler, onlardan alınan bilgiler ve gözlemler araştırmanın kaynakları arasındadır. 4- Anket uygulanan kişilerle ilgili gözlemlerin dosya -takip- sahibi kişiler olmasına özen gösterilmiş ve ek özellik aranmamıştır.

h. Verilerin Toplanması ve Çözümü

Veri ve kaynak olarak konuya ilişkin bilimsel içerikli kitaplar, yazılar ve makaleler, devlete bağlı veya bağımsız olarak çalışan kuruluşların çıkardıkları dergiler, yayınlar ve konuya ilişkin olarak yaptıkları araştırmalar, sempozyumlar, çalışma sahasında yapılacak olan anket ve söyleşilerden faydalanılacaktır. Veri belgesi eki olarak UYAP formu eklenecektir.

i. Kaynaklar

1982'de Fahrettin Atalar “İslam Hukukunda Borçlunun İflasına Karar Verilmesi, Haciz ve hapsedilmesi” konulu doktora tezinde Osmanlık dönemindeki hapis cezalı icra ve haciz yollarını araştırmıştır. 2005'de Kudret Aslan “Hacizde İstihkak Davası” konulu yüksek lisans tezinde bir başkasına ait olduğu öne sürülen mahcuzlar üzerindeki haczin kaldırılması için gerekli varaka ve şartları incelemiştir. 2006'da Dursun Ali Gündoğdu, tahsilat olmayan

hallerde taşınır mal ve kıymetli eşya kaçırmanın önüne geçilmesi amacıyla uygulamaya konulan “İhtiyati Haciz Sebepleri” konulu araştırmayı yapmıştır. 2011'de Hikmet Bilgin “Hacizde ve İflasta Alacakların Sırası” başlıklı araştırmasında sıra cetveli uygulamasında dikkat edilecek hususları değerlendirmiştir. 2014'de Burçin Buran “Vergi Hukukunda Haciz ve Elektronik Haciz” konulu yüksek çalışmasında ekranda kayıtlarına ulaşılabilen kurumlarda plaka, para ve hak-alacaklar için kaydı haciz uygulamasını araştırmıştır. Aynı yıl içerisinde Seyit Ahmet Özvatan “Vergi İcra Hukukunda Kamu Alacaklarının Takip ve Tahsilinde Haciz Uygulamasının Değerlendirilmesi” ile ilgili tezinde amme alacaklarının rüçhan yönünü konu almıştır. Aynı dönemde Tülay Boran ise “Tahsil-Elektronik Haciz” konulu tezinde haciz ile tahsil kanallarını belirlemiştir. Bizim tez konumuz olan AB uyumlu pilot icra uygulamaları ise daha önce herhangi bir bilimsel araştırmada ele alınmamıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İCRA KAVRAMI

1.1. İCRA KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

İcra sözcüğü özetle, borçlunun alacaklıya ödemekle ya da alacaklı için yerine getirmekle, yapmakla yükümlü bulunduğu bir şeyi ödememesi, yapmaması durumunda, alacaklının başvurduğu adli kuruluş ve kuruluşun yaptığı görev'dir. Daha öz anlatımı ile 'Yerine getirme, uygulama' olarak belirtilmektedir.

Eşleşme konumuz olan AB ülkelerinde de icraî işlem, zorla yerine getirmektir. Ülkemizde bu husustaki iş ve işlemler İcra İflas Kanunu ile belirlenmiştir. İcra ve İflas Kanunu 1. Maddesi uyarınca; "Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur." Ancak yapacağımız çalışmada, icra dairesi sayısı her ilde 1'e düşürülecek, çoklu icra müdürlüğü yerine uzman birimler atanacaktır.

İcra kavramı ülkemiz gayat-ı meşhuru içinde 'haciz' ile karıştırılmakta yahut ikame olarak bu şekilde anlamlandırılmakta ve anılmaktadır.

Oysa haciz, icra işleminin takipten sonra, satıştan önce gerçekleştirilen 'kararla el koyma, şerh, durdurma' kısmıdır.

Güncel veriler gösteriyor ki, bugün hakkında icra takibi açılmamış ve/veya bir kişiliğe karşı icra takibi başlatmak zorunda kalmamış kimse yok denecek kadar az. İcra dairesine hiç işi düşmemiş kişi sayısı ise, toplam derdest dosya sayısının milyonda biri kadar!.. Bu nedenle işin teknik terimlerle ifade edilen adli, hukuki ve iktisadi yönleri kadar; sosyo-ekonomik yanları da incelenmeye muhtaçtır. Hal böyle iken icra takip dosyası açmanın kolaylığı ve özellikle de mahkemelerdeki gibi dayanak şartı koşulmaması nedenleriyle kimi hallerde formel yapı eliyle istismara açık bir kanal olarak da addediliyor. Eski icra içtihatları sathında gerçekten alacağı bulunmayan bir tüzel ya da gerçek kişilik de ilamsız takip yoluyla bir başka kişiden alacaklı ilan edilebiliyor.

Günden güne artan davalar, ilamlar, ihtilaf ve ihlal edilen ödemelerin yanına bir de adi akitlerden doğan takipler eklenince icra dairelerinde hem iş yükü artabiliyor, hem de işlem birliği bozulabiliyor. Bazı icra dairelerinde tahsilat-reddiyat denilen mali işlem hacmi, belli

bankaları geçebiliyor. Bazı şehirlerde ise toplam kişi ve şirket sayısına yakın icra takip dosyası açılabilir. Ayrılan anne/babanın ilam gereği çocuğuyla görüştürülmesi, -ebeveynle şahsi ilişki tesisi- yine ancak ve yalnız icra memuruyla gerçekleştiriliyor.

El koyma ve uygulama şartları son 4 yılda kısmen değiştirilmiş olsa bile 'haciz' denilince birçoğunun içi ürperiyor. Borcunu ödeyemeyen farklı muvazaalara yöneldiği gibi intihara da sürüklenebiliyor.

Tüm bu nitel ayrıntılar bile meselenin toplumsal önemini 'sık rastlanılanlar' listesinde başat hale getirebiliyor.

Haciz işleminin yüzü ne kadar soğuk geliyor ise insanların bu konu hakkındaki ilgi, hassasiyet ve malumatları arttıkça hukukun koruyucu ve bilgilendirici etkinliği artmış oluyor.

1.2. KLASİK İCRA DAİRELERİ KAPATILIYOR

Gerek alacak tahsilinde en hızlı yollardan birisi olması, gerekse birçok mahkeme ve adli merciin fiziki kararlarını hayata geçirme fonksiyonu taşıması nedeniyle icra dairelerinin önemi her geçen gün artıyor. Öyle ki, faturası ile sattığı malın parasını alamayan alacaklı ile alacağına karşılık senet-bono almış bir mağdurun tahsilattan doğan bu mağduriyetini gidermek veya kazanılan bir davadan doğan alacağın hayata geçirilmesine dayanan iş ve işlemlerin bulunduğu tek merci icra daireleri olarak gösteriliyor. Sadece borç-alacak ilişkisinden doğan değil, herhangi bir hizmet, yapı, işlem ya da tesisin uygulanması/kardırılması noktasında da icra daireleri tek yetkili pozisyonunda yer alıyor. Anne/babanın ilam gereği çocuğuyla görüştürülmesi de yine icraî yollarla gerçekleştiriliyor.

Hal böyle iken icra takip dosyası açmanın kolaylığı ve özellikle de mahkemelerdeki gibi dayanak şartı koşulmaması gibi nedenlerle kimi durumlarda formel yapı eliyle istismara açık bir yol açılmış oluyor. Gerçekten alacağı bulunmayan bir tüzel ya da gerçek kişilik de ilamsız takip yoluyla bir başka kişiden alacaklı ilan edilebiliyor. Günden güne artan davalar, ilamlar, ihtilaf ve ihlal edilen ödemelerin yanına bir de adi akitlerden doğan takipler eklenince icra dairelerinde hem iş yükü artabiliyor, hem de işlem birliği bozulabiliyor. Bazı icra dairelerinde tahsilat-reddiyat -giren para çıkan para- tabanlı mali işlem hacmi, belli bankaları geçebiliyor. Bazı şehirlerde ise toplam kişi ve şirket sayısına yakın icra takip dosyası açılabilir. Tüm bu hususlar bir taraftan icra dairelerinin gerekliliğini ve önemini ortaya koyarken diğer taraftan da denetlenmesi ve geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koyuyor. Nüfus

ortalamasına orantılandığında en yoğun kayıtların da yine icra müdürlüklerinde ortaya çıktığını görebiliyoruz. Hem yoğun ve büyük işlem hacmi, hem adli bir içtihat arz etmesi, hem de işlem birliği ve anlaşılabilirliği açısından icra dairesi modellerinin eski hantal, namütenahi ve kompleks yapısından sıyrılarak çağdaşlaşması, hızlanması, güven vermesi, AR-GE uygulamalarına girmesi kaçınılmaz oldu. Bu kapsamda Avrupa Birliği entegrasyon sürecinde icra dairelerine ayrı bir başlık açıldı ve icra dairelerinin hem şeffaf, hem güvenli hem de etkin çalışabilmesi için fiziki şartlar ile hijyenik standartlardan başlanarak işlem ve uygulamaların silbaştan inovasyonu öngörüldü.

Mevzuun teknik bir hukuk konusu olmaktan çok toplumun yarısından çoğunu etkileyen ve direkt/endirekt ilgilendiren bir içeriğe sahip olması nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı da Avrupa Birliği'nin dikta ettiği konulara inisiyatif göstererek daha önce Fransa-İsviçre tabanlı uygulanan icra iş ve işlemlerini Yunanistan-İspanya-Almanya modelleri ile yenileme kararı aldı. Avrupa Birliği ile Adalet Bakanlığı'nın birlikte yürüttüğü "İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması" projesi kapsamında yapılacak köklü sistem değişikliği ile her konuda uygulama farklılıkları arz eden icra daireleri kapatılıp, tek bir çatı altında birleştirilerek tüm işlemler uzmanlaşmış bürolar aracılığıyla elektronik ortamda yapılacak. Ayrıca daha hızlı hizmet verilecek yeni sistemle, mali işlemler banka hesapları üzerinden, elektronik tebligat ve UYAP sistemi üzerinden de e-haciz, talep ve ihale-satış yapılabilecek. Mevcut icra uygulamalarında yaşanan sıkıntıların ve şikayetlerin önüne geçmek amacıyla ilk olarak 5 özel bölgede uygulamaya konulan 'Pilot İcra Uygulaması' sistemi kapsamında, çalışmaların değerlendirilmesi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla seri toplantılar. Toplantılara Adalet Bakanlığı müsteşarları, başsavcılar, icra hukuk mahkemesi hakimleri ile icra müdürleri ve baro temsilcileri katıldı. Toplantının açılışında avukatlara yazılı ve şifahi bilgi verilirken icra dairelerinin birçok sorunu olduğuna işaret edilerek, "İcra müdürlerimiz, kurumun temsili ile alacaklı borçlu dengesinde adaleti temsil ediyor. Pilot icra uygulamaları kapsamında, burada görüş alışverişinde bulunarak sorunlarımızı tespit edip bunların çözümüyle ilgili çalışmalar yapacağız. Pilot icra uygulamasına geçerek vatandaşlarımıza daha hızlı, daha güvenli, daha şeffaf, daha kaliteli ve daha adil hizmet vermeyi amaçlıyoruz. Bu sistemle hem vatandaşlar, hem avukatlar hem de çalışan personelin işi kolaylaşacak. Ders aşamasından başlanarak doktrin edilir ki, bir adli uygulamada asıl olan 'etkinlik'tir. 'İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması Projesi' kapsamında kurulan 'Pilot İcra Uygulaması'na geçilmesiyle tüm icra daireleri 'Pilot İcra Müdürlüğü' altında toplanacak.

Bununla birlikte alanında uzmanlaşmış personelin görev yapacağı özgün bürolar oluşturulacak. *Bu birimler 'Müracaat ve Kalite Yönetim (Halkla İlişkiler) Bürosu, Esas ve Aile Bürosu, Haciz Bürosu, Satış Bürosu, Mali İşlemler Bürosu, Dosya ve Arşiv Bürosu' olarak hizmet verecek.* Projesinin hayata geçirilmesi ile her icra çalışanının başında onlarca kişinin yığılmasının önüne geçilecek, tüm işlemler elektronik ortamda gerçekleştirilerek ve fiziki evrak kullanımı son bulacak. Yeni sistemle tüm kurum ve kuruluşlarla entegrasyon sağlanacak. Halihazırda UYAP sistemi üzerinden trafik ekranı ile haciz koyma ve kaldırma işlemleri yapılabiliyor. Ardından tapu ekranından tapu kayıtları üzerine haciz kaldırma ve koyma işlemleri yapılabilecek. Ayrıca, eskiden fiziki evrak olarak posta yoluyla gönderilen tebligatlar, yazışmalar artık 'e-tebligat' uygulaması ile avukat, şirketler ve bankalar elektronik posta ile gönderilecek. Anlaşma yapılan 40 bankayla sistem tanımlı ve elektronik ortamda karşılıklı yazışmalar yapılıyor. Bunun yanı sıra avukatlar, elektronik olarak yine UYAP sistemi üzerinden başvuru, talep ve işlemlerini gerçekleştirebilecek. Mali işlemler baştan sona banka hesapları üzerinden yapılacak, icrai ihale işlemlerinde de internet ortamından teklif verilebilecek. Satış yapılabilecek" denildi. (<http://www.hukukihaber.net>,2015).

1.3. İCRA OLGUSUNUN SOSYAL BİLİMLERLE BAĞLANTISI

Gerek alacak tahsilinde en hızlı yollardan birisi olması, gerekse birçok mahkeme ve adli merciin fiziki kararlarını hayata geçirme fonksiyonu taşıması nedeniyle icra dairelerinin üstlendiği rol her geçen gün artıyor.

İcra sözcüğü özetle, borçlunun alacaklıya ödemekle ya da alacaklı için yerine getirmekle, yapmakla yükümlü bulunduğu bir şeyi ödememesi, yapmaması durumunda, alacaklının başvurduğu adli kuruluş ve kuruluşun yaptığı görev'dir. *Daha özet anlatımı ile 'Yerine getirme, uygulama' olarak belirtilmektedir.* AB ülkelerinde de icraî işlem, zorla yerine getirmektir. Ülkemizde bu husustaki iş ve işlemler İcra İflas Kanunu ile belirlenmiştir.

İcra kavramı gayat-ı meşhur içinde 'haciz' ile karıştırılmakta yahut ikame olarak bu şekilde anlamlandırılmakta ve anılmaktadır.

Oysa haciz, icra işleminin takipten sonra, satıştan önce gerçekleştirilen 'kararla el koyma, şerh, durdurma' kısmıdır.

Güncel veriler gösteriyor ki, bugün hakkında icra takibi açılmamış ve/veya bir kişiliğe karşı icra takibi başlatmak zorunda kalmamış kimse yok gibi. İcra dairesine hiç işi düşmemiş kişi sayısı ise, toplam derdest dosya sayısının milyonda biri kadar!.. Bu nedenle işin teknik terimlerle ifade edilen adli, hukuki ve iktisadi yönleri gibi; sosyal yönleri de incelenmeye muhtaçtır diyoruz.

Öyle ki, sattığı malın parasını alamayan alacaklı ile alacağına karşılık senet-bono almış bir mağdurun tahsilattan doğan bu mağduriyetini gidermek veya kazanılan bir davadan doğan alacağın hayata geçirilmesine dayanan iş ve işlemlerin bulunduğu tek merci icra daireleri olarak gösteriliyor. Sadece borç-alacak ilişkisinden doğan değil, herhangi bir hizmet, yapı, işlem ya da tesisin uygulanması/kardırılması/tahliyesi aşamasında da icra daireleri tek yetkili merci' oluyor.

Hal böyle iken icra takip dosyası açmanın kolaylığı ve özellikle de mahkemelerdeki gibi dayanak şartı koşulmaması nedenleriyle kimi hallerde formel yapı eliyle istismara açık bir kanal olarak da addediliyor. Eski icra içtihatları sathında gerçekten alacağı bulunmayan bir tüzel ya da gerçek kişilik de ilamsız takip yoluyla bir başka kişiden alacaklı ilan edilebiliyor.

Günden güne artan davalar, ilamlar, ihtilaf ve ihlal edilen ödemelerin yanına bir de adi akitlerden doğan takipler eklenince icra dairelerinde hem iş yükü artabiliyor, hem de işlem birliği bozulabiliyor. Bazı icra dairelerinde tahsilat-reddiyat denilen mali işlem hacmi, belli bankaları geçebiliyor. Bazı şehirlerde ise toplam kişi ve şirket sayısına yakın icra takip dosyası açılabilir.

Ayrılan anne/babanın ilam gereği çocuğuyla görüştürülmesi, -ebeveynle şahsi ilişki tesisine ancak ve yalnız icra memuruyla gerçekleştiriliyor. El koyma ve uygulama şartları son 4 yılda kısmen değiştirilmiş olsa bile 'haciz' denilince birçoğunun içi ürperiyor. Borcunu ödeyemeyen farklı muvazaalara yöneldiği gibi intihara da sürüklenebiliyor. Tüm bu nitel ayrıntılar bile meselenin toplumsal önemini 'sık rastlanılanlar' listesinde başat hale getirebiliyor. Haciz işleminin yüzü ne kadar soğuk geliyor ise bu konu hakkındaki ilgi, hassasiyet ve malumat arttıkça hukukun koruyucu ve bilgilendirici etkinliği artmış oluyor.

Daha önce insanların hayatına mal olabilen bu 'karanlık' süreç, AB uygulamalarının dairelere yavaş yavaş girmesi ile hem aydınlanma, hem de koruyucu bilgilendirme temin edeceği inancıyla destekleniyor. Tüm bu hususlar bir taraftan icra dairelerinin gerekliliğini ve önemini ortaya koyarken diğer taraftan da denetlenmesi ve geliştirilmesi gerekliliğini ortaya

koyuyor. Nüfus ortalamasına orantılandığında en yoğun kayıtların da yine icra müdürlüklerinde ortaya çıktığını görebiliyoruz. Hem yoğun ve büyük işlem hacmi, hem adli içerikler arz etmesi, hem de işlem birliği ve anlaşılabilirliği açısından icra dairesi modellerinin eski hantal, namütenahi ve kompleks yapısından sıyrılarak çağdaşlaşması, hızlanması, güven vermesi, yani AB uygulamalarına geçmesi kaçınılmazdı.

Bu kapsamda Avrupa Birliği entegrasyon sürecinde icra dairelerine ayrı bir başlık açıldı ve icra dairelerinin hem şeffaf, hem güvenli hem de etkin çalışabilmesi için fiziki şartlar ile hijyenik standartlardan başlanarak işlem ve uygulamaların bir anlamda silbaştan innovasyonu öngörüldü.

Kısaltmaları bile aynı olan Avrupa Birliği ile Adalet Bakanlığı arasındaki kan uyuşması, süratle iyi niyet ve hassasiyete dönüştü. Bunun da entegrasyonu hızlandırdığı görüldü. Türk Adalet Bakanlığı gönüllü olarak hızlandı... Nitekim, ön incelemeler için gelen Yunan uzmanın verdiği ilk rapor, durumun vahametini doğrudan ortaya koyar nitelikte idi: *“Gelen vatandaş muhatap bulamıyor. Çalan telefonlara bakan yok. Aynı talep için her sorumlu müdür farklı kararlar yazıyor. Hiç bir evrakı tarayıp kaydetmiyorsunuz. Bunları yadırgadım ama kısmen anlayabildim. Kalemleriniz, bürolarınız ve arşivler, niçin makam odalarının yarısı kadar; bunu gerçekten anlayamadım ve çok merak ettim.”* (Sempozyum, 2013:1).

Mevzuun teknik bir hukuk konusu olmaktan çok toplumun yarısından çoğunu(!) etkileyen ve direkt/endirekt ilgilendiren bir içeriğe sahip olması nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı da Avrupa Birliği'nin dikta ettiği konulara inisiyatif göstererek daha önce Fransa-İsviçre tabanlı uygulanan icra iş ve işlemlerini Yunanistan-İspanya-Almanya modelleri ile yenileme kararı aldı. Ve fiili olarak 2014'te başlayan bu entegrasyon süreci henüz tamamlamadan icra dairelerine işi düşen herkes yeni uygulamalardan fazlasıyla memnun kaldı.

Sırayla yenilenen icra dairelerinde baştan sona tamamı elektronik ortamda gerçekleştirilen işlemler vatandaşları rahatlattı. Şeffaflık güven duygusunu artırdı. Avukatların sonuç alması hızlandı. Çalışanların işi kolaylaştı. İcra ile ilgili tüm birim ve çevrelerin teknolojiye yönlendirilmesi sağlandı. Yenilenen teknolojik ortam ve fiziki şartlar itibar getirdi. Adaletin ilk şartı olarak doktrin edilen etkinlik, geride kalan iki yılda gözle görülür seviyede ileriye taşıdı.

1.4. İCRA SİSTEMİNİN MODERNİZASYONU

Avrupa Birliği ile Adalet Bakanlığı'nın birlikte yürüttüğü "İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması" projesi kapsamında yapılacak köklü sistem değişikliği ile her konuda uygulama farklılıkları arz eden icra daireleri kapatılıp, tek bir çatı altında birleştirilerek tüm işlemlerin uzmanlaşmış bürolar aracılığıyla elektronik ortamda yapılması hedeflendi. Daha doğrusu AB uzmanları bunu şart koştu. *İlk iş, gelen-giden tüm evrakın taranıp kaydedilmesiydi. Korunmasıydı.* Ayrıca daha hızlı hizmet verilecek yeni sistemle, mali işlemler banka hesapları üzerinden, elektronik tebligat ve UYAP sistemi üzerinden de e-haciz, talep ve ihale-satış yapılabilmesi hedeflendi.

Mevcut icra uygulamalarında yaşanan sıkıntıların ve şikayetlerin önüne geçmek amacıyla ilk olarak aralarında Trabzon'un da bulunduğu 5 özel bölgede uygulamaya konulan 'Pilot İcra Uygulaması' sistemi kapsamında, çalışmaların değerlendirilmesi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla seri toplantılar yapıldı. Toplantılara Adalet Bakanlığı müsteşarları, başsavcılar, icra hukuk mahkemesi hakimleri ile icra müdürleri ve baro temsilcileri katıldı. Toplantının açılışında avukatlara yazılı ve şifahi bilgi verilirken icra dairelerinin birçok sorunu olduğuna işaret edilerek, "İcra müdürlerimiz, kurumun temsili ile alacaklı borçlu dengesinde adaleti temsil ediyor. Pilot icra uygulamaları kapsamında, burada görüş alışverişinde bulunarak sorunlarımızı tespit edip bunların çözümüyle ilgili çalışmalar yapacağız. Pilot icra uygulamasına geçerek vatandaşlarımıza daha hızlı, daha güvenli, daha şeffaf, daha kaliteli ve daha adil hizmet vermeyi amaçlıyoruz. Bu sistemle hem vatandaşlar, hem avukatlar hem de çalışan personelin işi kolaylaşacak. Adli uygulamada asıl olan 'etkinlik'tir. 'İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması Projesi' kapsamında kurulan 'Pilot İcra Uygulaması'na geçilmesiyle tüm icra daireleri 'Pilot İcra Müdürlüğü' altında toplanacak. Bununla birlikte alanında uzmanlaşmış personelin görev yapacağı 6 ayrı büro oluşturulacak. Bu birimler 'Müracaat ve Kalite Yönetim (Halkla İlişkiler) Bürosu, Esas ve Aile Bürosu, Haciz Bürosu, Satış Bürosu, Mali İşlemler Bürosu, Dosya ve Arşiv Bürosu' olarak hizmet verecek. Projesinin hayata geçirilmesi ile her icra çalışanın başında onlarca kişinin yığılmasının önüne geçilecek, tüm işlemler elektronik ortamda gerçekleştirilerek ve fiziki evrak kullanımı son bulacak. Yeni sistemle tüm kurum ve kuruluşlarla entegrasyon sağlanacak. Halihazırda UYAP sistemi üzerinden trafik ekranı ile haciz koyma ve kaldırma işlemleri yapılabiliyor. Ardından tapu ekranından tapu kayıtları üzerine haciz kaldırma ve koyma işlemleri yapılabilecek. Ayrıca, eskiden fiziki evrak olarak posta yoluyla gönderilen

tebligatlar, yazışmalar artık 'e-tebligat' uygulaması ile avukat, şirketler ve bankalar elektronik posta ile gönderilecek. Anlaşma yapılan 40 bankayla sistem tanımlı ve elektronik ortamda karşılıklı yazışmalar yapılıyor. Bu sayede, ilgili kişilerin banka hesapları üzerinde haciz koyma veya kaldırma işlemleri, hızlı ve seri bir şekilde yapılabilecek. Bunun yanı sıra avukatlar, elektronik olarak yine UYAP sistemi üzerinden başvuru, talep ve işlemlerini gerçekleştirebilecek. Mali işlemler baştan sona banka hesapları üzerinden yapılacak, icraî ihale işlemlerinde de internet ortamından teklif verilebilecek. Satış yapılabilecek" denildi. (<http://www.hukukihaber.net>.2015).

1.5. İCRA TAKİBİ

"Alacaklının borçludan alacağını almak için icra müdürlüğünde başlattığı işlemin hukuki adıdır. Bu işlem cebri icra olarak da geçer. Kesinleşmeden sonra el koyma, emanete alma, yediemine bırakma alt anlamlarının tamamını taşımaktadır.

1.6. HACİZ

Borçlunun mal ve haklarına icra müdürlüğü aracılığı ile el konulması demektir. Halk arasında icra işlemlerinin tümünü kapsayacak şekilde kullanılmakta ise de haciz ve muhafaza işlemi icra takibi işlemlerinin ikinci aşaması demektir. Kayden haciz, yerinde haciz, ihtiyati haciz ve haciz-muhafaza biçimleri mevcuttur. Uygulamalardaki yerine göre icranın kesinleşme ile kıymet takdiri arasındaki aşaması anlamına da gelmektedir.

1.7. BORÇLUYA ÇIKARILAN ÖDEME EMRİ

İcra müdürlüğü tarafından gönderilen tebligatlar genellikle icra takibi üzerine düzenlenen ödeme veya icra emridir. Üzeri iyice okunmalıdır. Süreli olduğunu unutmamak çok önemlidir. Bu husus günümüzde sadece adli ve icraî değil, sosyo ekonomik yönüyle de halen tam anlaşılammıştır. Tebliğ aşamasından itibaren müstemir icra dairesin başvurmak veya konu hakkında bilgi sahibi olan birine danışmak önemlidir.

1.8. ÖDEME EMRİ-İCRA EMRİ FONKSİYONLARI

Esasında her ikisi de ödenmemiş bir borç bulunduğunu ve icra müdürlüğü aracılığı ile tahsil edileceğini bildiren belgelerdir. Ödeme emri mahkeme kararı olmadan gönderilir. İcra emri ilamlıdır. İcra takibinin üç esas çeşidi vardır:

- İlamsız takip
- Kambiyo senetlerine özgü takip
- İlamlı takip

1.9. ÖMEDE EMRİ-İCRA EMRİ İÇERİĞİ

İlamsız takip ve kambiyo senetlerinde ödeme emri, ilamlı takipte icra emri gönderilir. İcra müdürlüğü tarafından düzenlenerek borçluya gönderilen bu belgelerde şu bilgiler vardır: Alacaklının adı, adresi, borçlunun adı, adresi, borç miktarı, faiz oranı ve başlama tarihi.

1.10. ÖDEME EMRİ-İCRA EMRİ ÇIKARILMA NEDENİ

İcra dairesi bu belgeyi göndererek yasal hakların kullanılması için süre tanımış olur. Ne var ki ödeme emrinin en önemli ve birincil olarak bildirdiği şey, borcun ödenmesi gerekliliğidir. Yasal haklar kullanılarak takip durdurulabilir. Ödeme emrinde icraya, icra emrinde mahkemeye başvurulur.

1.11. YASAL HAKLAR

Ödeme/icra emri mal ve haklarınızın haczedilmesinden önceki son aşama olabilir. Bu belgelerin dikkatle okunması şarttır. Alt kısımlarında bildirilen borca karşı yapılması gerekenler ve yasal-hukuki haklar yazılıdır. Yazılı metne hukuki yardım gerekli olabilir.

1.12. MAL BEYANI

Borcu karşılayacak miktarda malvarlığının açıkça bildirileceği dilekçedir. Uyarıda ayrıntısı ile belirtildiği üzere 10 gün içinde mal beyanında bulunulması yasal zorunluluktur. 2013'e kadar mal beyanı bildirim ihlali İcra Ceza Mahkemesi nezdinde ceza nedeniydi.

Takibe konu alacak miktarı asgari ücretin üzerinde ise mal beyanında bulunulmaması halinde alacaklı icra mahkemesine başvurarak mal beyanında bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapsen tazyik talep edebilir. Mahkeme evrak üzerinden incelemeleri yerine getirmekle bu hususta karar verecektir.

1.13. İCRA EMRİ İLE GÖNDERİLMESİ GEREKEN BELGELER

İcra emrinde buna gerek yoktur. Kambiyo takibinde ödeme emri ile birlikte borç kaynağı belgenin sureti gönderilir. İlamsız takipte ise borç belgeye dayalı ise gönderilmesi gerekir. Gönderilmediği takdirde 7 gün içerisinde icra mahkemesinden ödeme emrinin iptalini şikayet yoluyla talep edilebilir. (Kuru,2013:16).

İKİNCİ BÖLÜM

TETKİK MERCİİ

2.1. İCRA MAHKEMELERİNİN GÖREVLERİ

İcra uygulamalarında “Tetkik Mercii” mahkemelerdir. Mahkemeler, borçluların borca ve imzaya itirazları ile alacaklı ve borçlunun icra müdürlüğünün işlemlerine ilişkin şikayetlerini incelemekle görevli yerlerdir. İddialar yazılı delil ile kanıtlanır. Yazılı delil yoksa genel mahkemeye başvurarak dosya üzerinden yeniden inceleme istenir.

2.2. TEBLİGAT ULAŞMAMIŞ İŞE YAPILMASI GEREKENLER

Bu halde tebligatın usulsüzlüğünün tespitini istenebilir veya gecikmiş itirazda bulunulabilir. Takip, tarih itibariye kesinleşse bile adres-tebliğ yönünden itiraz hakkı nazar-ı itibara alınır.

2.3. TAKİBE İTİRAZ ETMENİN NEDENLERİ

İtiraz edilmemesi halinde, itiraz süresi sonunda icra takibi kesinleşir. Takip kesinleştikten sonra ev ve işyerine hacze gelinebilir, bankada bulunan paralara, gayrimenkullere, araçlara ve üçüncü kişilerde bulunan hak ve alacaklarına haciz konulabilir. Bununla birlikte haksız itirazlarda da icra mahkemesi iddia ve itirazın haksız çıkması halinde yüzde 20 kötü niyet tazminatına mahkum edebilir.

2.4. HACİZ İŞLEMİ

İcra memurunun gözetiminde alacağın tahsili için yetecek miktarda eşyanın tespit edilerek haciz tutanağına yazılmasıdır. Kesinleşmenin ardından tüm gerekli prosedür hayata geçirildikten sonra alacaklının talebi olursa eşyalar borçlunun evinden alınarak yeddiemin depolarına götürülebilir veya borçluya yeddiemin olarak bırakılabilir. Yeddiemine bırakılan eşyaların geri alınması için borcun ödenmesi şarttır. Aksi halde borçlu yönünden satış süreci başlayacaktır. Haciz tutanağı okunmadan imzalanmamalıdır. Talepler yazılmaz ise borçlu bu

hususunu yazarak zaptı imzalar ya da imtina edebilir. Bu halde borçlunun imtina ettiği hususu da memur tarafından zapta geçirilir.

2.5. HACİZ İŞLEMİNE KARŞI ŞİKAYET HAKKI

Haciz işlemi memur işlemi olup kanuna aykırılık söz konusu ise icra mahkemesine Şikâyet davası aılabılır. Bu dava sreye tabi değildir. BaŐvurunun esas alınması, haczi durdurmak için kâfi değildir. Ancak karar, haczi durdurabilir.

2.6. EMEKLİ MAAŞINA HACİZ KONULAN HALLER

Emekli maaŐları kural olarak haczedilemez. Takip kesinleştikten sonra borçlunun muvafakati (onayı) halinde haczedilebilir. Emekli maaŐlarında haczin kaldırılması sreye bağlı değildir ve talep edilir. Emekli maaŐından kesinti yolu ile icraî tahsilat kamu alacaklarında ve borçlu muhatabın muvafakat vermesi halinde, ayrıca bir de nafaka alacaklarının tahsilinde mümkün olmaktadır.

2.7. MESKENLERİN HACZİ

Bir tane konutu varsa ve satılması halinde, satış değeri ile sosyal konumuna uygun başka bir ev alması mümkün değilse haczi mümkün değildir. Bu halde Şikâyet 7 günlük sreye tabidir ve icra mahkemesine yapılır. Buna Aile Konutu İçtihatı denir. Bunun dışındaki taşınır-taşınmaz mal varlığına haciz konulabilir. Ve haciz yolu ile satışa çıkarılabilir. Evde birincil kullanılan ve yaŐamın idâmesi için Şart olan eŐyalardan bir adet olanlar ve idameye esas kabul edilenler haczedilemez.

2.8. HACZEDİLEN EŞYANIN BORÇLUYA AİT OLMAMASI

Haczedilen eşyanın borçluya ait olmaması halinde bu durum borçlu tarafından icra memuruna ifade edilir ve haciz tutanağına yazılır. Bu halde eşyanın sahibi olduğu bildirilen kişiye durum bildirilir. Üçüncü kişinin “istihkak davası” açma hakkı vardır. Karmaşık bir dava olup hukuki yardım alınması gerekli görülebilir. Haksız bildirim yapılması halinde tazminat ödeme yükümlülüğü doğabilir. (hukukiyarдим.gov.tr, 2016).

2.9. HACZEDİLEN EŞYANIN GERİ ALINMASI

İcra takibine neden olan borcu ve icra masrafları ödendiğinde haczedilen eşya geri alınabilir. Ancak ve yalnız eşyanın tutulduğu yediemin deposunun ücretini de yine mevzuattaki rakamlara göre hesaplanarak borçlunun ödemesi gerekir.

2.10. HACZEDİLEN EŞYALARIN AKİBETİ

Haczedilen eşyalar alacaklının talebi olursa yediemin depolarına götürülür. Daha sonra yasal prosedüre uygun olarak icra müdürlükleri tarafından satılır.

2.11. MASRAFLARDA SORUMLULUK

Kural olarak borçlu sorumludur. Ancak takibi başlatan alacaklı önce masrafları öder ve daha sonra esas alacak ile birlikte borçludan tahsil eder. (hukukiyardim.gov.tr, 2016).

2.12. UYGULAMADA TEBLİGATIN ÖNEMİ

İcra, haciz ve satış işlemlerinde tebligatın önemi büyüktür. Tüm iş ve işlemler kesinleşme üzerinden gerçekleştirilirken tebligatın ikmalî ve aşamaları, takibin sonucunu belirler. İşlemler, borçlu ve alacaklının karşılıklı hassasiyetlerinin ve gerekliliklerinin korunduğu, toplumsal yaşamı güvence altına alan, hukuki ve etik işlemlerdir. Güvenilir kaynakların takip ettiği icra ihaleleri ile hem borçlunun hem de alacaklının mağduriyetlerinin büyümesi önlenir, icra ihalelerinin en karlı sonuçlarla nihayetlenmesi sağlanabilir. Tebligatın usulüne uygun yapılması esastır. Şu kadar ki; tebligat, usulsüz de yapılmış olsa hükümsüz sayılmaz. Usulsüz tebligata rağmen, muhatap bunu öğrenmişse, tebliğ geçerli sayılır. Bu durumda, muhatapın belirttiği tarih, tebliğ tarihi olarak kabul edilir. Muhatapın bildirdiği tarihin kabul edilirdiği bizzat icra müdürlüğüne gelerek beyan vermesi ve/veya yazılı başvuruda bulunmasıdır. (TK, Bab-II,2003:M.32/II).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İCRA SİSTEMİNİN GELİŞİMİ

3.1. OSMANLI'DA İCRA VE HACİZ

Cumhuriyet sonrası tesis edilen Türk İcra İflas Kanunu'nun temelini oluşturan hukuk mesnetleri ile tarihteki uygulamalar farklılık arz etmektedir. Bununla birlikte, her ne kadar entegrasyona geçilmiş olsa bile Avrupa'daki icra uygulamaları ile de aramızda değişik yerleşik içtihatlar mevcuttur. Osmanlı Döneminde icra uygulamalarında tehcir ve hapis cezaları vardı. Kanun eseri hazırlanırken Hanefî, Şafîî, Hanbelî, Maliki ve bazen de Zahirî mezheplerinin icra ve iflas hukukuyla ilgili görüşlerine ayrı ayrı veya mukayeseli olarak yer verilmiş, ayrıca günümüz Türk hukuk etütlerinden de istifade etmiş ve yeri geldikçe mukayeseler yapmıştır. Fıkıh kitaplarının, özellikle Hacir, Müflis, Teflis bölümlerinde borçlu ve alacaklıların uymakla mecbur oldukları kaide ve usuller tanzim ve tespit edilmiş, borçlunun borcunu rızası ile ödemesi esası getirilmiştir. Gerçekten bir cemiyette borcunu rızası ile ödeyenler yanında muktedir olduğu halde borcunu ödemeyen veya iflas ettiği için ödeyemeyen borçlular da bulunabilir. Devlet, borcunu ödemeyen veya çeşitli sebeplerle ödeyemeyen borçlular karşısında, alacaklıların koruma görevini üzerine almış ve alacağını tahsil edemeyen alacaklıya cebri icra organları aracılığı ile hakkına kavuşabilme imkanı tanımıştır. Dolayısıyla İslâm hukukunda, alacağını tahsil edemeyen alacaklının bizzat ihkak-ı hak (kendiliğinden hak alma) yolu ile alacağını tahsile kalkışması tecviz edilmemiştir. Alacaklı tahsil edemediği alacağı için mahkeme nezdinde açacağı bir alacak ve ifa davası ile devletin kendisine yardımcı olmasını isteyebilir. Bunun üzerine devletin cebri icra organları, borçluyu borcunu ödemeye zorlar. Bunlar tehcir, el koyma ve hapistir. (Erkal,1991:35).

3.2. TÜRKİYE'DE İCRA OLGUSUNUN AŞAMALARI

1929 yılından başlayarak bugüne kadar Türk İcra ve İflâs Kanunu'nun geçirmiş olduğu aşamalar kronolojik bir biçimde farklılık arz etmiştir. İcra iflâs hukukunun tarihsel gelişiminin başlangıç noktası olan Roma Hukuku'nda icra hukukunun gelişimi bugüne kadar sürmüştür. Cumhuriyet öncesi Türk icra iflâs hukuku ile 1932'den sonra yaşanan gelişmeler arasında da önemli uygulama farklılıkları mevcuttur. İcra ve İflâs Kanunu'nun ilk metni olan 1929 tarihli Kanunun ve üzerinde yapılan değişikliklerin birçoğu yakın geçmişe kadar gelmiştir. Hukuk

devriminin bir parçası olan 1424 sayılı ve 1929 tarihli İcra ve İflâs Kanunu, hukuk devrimi içindeki yeri ve özellikleri ile önemli yer tutar. 1932 tarihli Kanundan sonra, *İcra ve İflâs Kanunu üzerinde 4'ü geniş 8'i dar kapsamlı olmak üzere 12 değişiklik gerçekleştirilmiştir*. Bu 4 kapsamlı değişiklik sırasıyla 1940, 1965, 1985 ve 1988 tarihlerinde yapılmıştır. Bunlardan 1940 tarihli Kanun değişikliği öncesinde, Adalet Bakanlığı kanunun değiştirilmesi konusunda İsviçre'den bir uzmanın yardımını istemiştir. Değişiklik tasarısı, uzmanın hazırladığı rapor doğrultusunda hazırlanmış olup, Kanunun 73 maddesinde değişiklik yapmıştır. Değişikliklerin yarısı kanundaki sürelerde birlik sağlanmasına yöneliktir. 1965 değişikliği, Kanunun 126 maddesinde değişiklik yapmış, 30 tane de mükerrer numaralı madde eklemiştir. Değişikliklerin çoğu kötü niyetle mücadele ve takipte süratin sağlanması amacıyla yönelik değişikliklerdir. 1985 tarihli Kanun öncesi, bazı kuruluşlar, kredinin korunması, diğer bir deyişle alacaklının alacağını tahsil etmesi konusuna odaklanmış tasarılar hazırlamışlardır. Kanunun getirdiği değişiklikler de çoğunlukla bu yönde olmuştur. Ayrıca bu Kanunla Bankalar Kanununda bulunan 3 madde kaldırılmış; bunlardan ikisi İcra ve İflâs Kanunu'nda olması gerektiği gerekçesi ile Kanuna eklenmiştir. Bu değişiklikten 3 yıl sonra 1988 değişikliği ile Kanunun 56 maddesi yine aynı doğrultuda değiştirilmiştir. (Gökçe,2001:4)

3.3. AVRUPA İCRA SİSTEMLERİNE BAKIŞ

Eşleşme yaptığımız üç ülkede de İcra ve İflas Kanunu adı altında bir kanun mevcut değildir. –Ayrı bir kanun kitabı yoktur.- İspanya'da da, Yunanistan'da da, Almanya'da da da icra prosedürü Hukuk Muhakemeleri Kanununda bir bölüm olarak, iflas prosedürü ise ayrı bir kanun olan Külli Takip Kanununda düzenlenmiştir. İcra ve iflas takipleri birbirlerinden tamamen farklı prosedürlere tabidir. Örneğin, icra takibi satış aşamasına kadar icra görevlileri, satış aşamasından takibin sona erme aşamasına kadar noterler tarafından yürütülürken, iflas prosedüründe mahkeme iflasa karar verdikten sonra, tasfiye işlemlerini yürütmek için avukatlardan tasfiye memuru tayin etmektedir. İflasta icra memurları veya noterlerin herhangi bir görev ve yetkisi mevcut değildir.

3.4. YARI ÖZELLEŞTİRİLMİŞ İCRA ÖRGÜTLERİ

İsviçre ve Fransız icra mevzuatından etkilenen Alman, İspanyol, Yunan icra içtihatları icra görevlileri ve bunların oluşturduğu birliklerden oluşur. İcra hizmetlerini yürüten kişiler, Türk sisteminden farklı olarak bir memur olmayıp, atanmaları ve çalışma biçimleri olarak

noterlere benzerler. Takibin kaynağı daima mahkemelerdir. Hatta bazı mahkemeler kendi kararlarını icra ederler. Örneğin Yunanistan'da icra görevlileri kamu hizmeti ifa eden, ancak avukatlar gibi serbest olarak çalışan kişiler olarak kabul edilirler. Bu yönleri ile de yarı özelleştirilmiş kurum mensubu gibi görev yaparlar.

İcra görevlisi olabilmek için hukuk fakültesi mezunu olmak, yapılan yazılı sınavda başarılı olmak ve 6 ay bir icra görevlisinin yanında staj yapmak gerekir. Yazılı sınavın yanı sıra ayrıca sözlü bir sınav yapılmamaktadır. Stajını bitiren bu kişiler emeklilik, istifa veya ölüm gibi nedenlerle boşalan yerlere atanırlar. Şu anda 2 bin 65 icra görevlisi bulunmaktadır. Bu sayı değişmez. İcra görevlileri giderlerini kendilerinin karşıladığı özel bürolarında, maaşlarını kendilerinin ödediği yardımcı elamanlarla (sekreter, katip vb.) birlikte çalışırlar. Yakın zamanda yapılmış olan yeni düzenleme ile icra görevlileri ortaklık(şirket) olarak da çalışabilirler. İcra görevlilerinin ücreti taraflarca ödenmektedir. İcra görevlisinin yaptığı işlemler yazı ile kayıt altına alınmaktadır. İtiraz olduğunda taraflarca evrakın incelenmesi mümkündür.

Almanya ve İspanya'da da icra birimleri mahkemeye bağlı çalışmakta, işlemleri hakkında mahkemeye itiraz edilmektedir. İlk derece Mahkemesinin icraya ilişkin kararları rakam sınırı olmaksızın istinafa götürülebilmektedir. Taraflar icra emrini kendi seçeceği bir icra görevlisine götürebilir. Ancak bu memur ilamın alındığı yargı çevresi sınırlarında görev yapmalıdır. Mahkemeler sadece işlemleri izlemez, üyeler hakkında disiplin soruşturması yapar ve gerektiğinde savcılığa suç duyurusunda da bulunur.

3.5. ALMAN MODELİNDE MAHKEMENİN ROLÜ VE DİSİPLİN

"Alman İcra İflas Hukukuna göre işlem alacaklının veya borçlunun mahkemeye verilen dilekçesi (Insolvenzantrag) ile başlar. Alman Hukukuna göre icra takibi, yetkili mahkemelerce, iflas talebi ise doğrudan doğruya yapılmaktadır. Sistem entegrasyonu ile her ne kadar on-line eşleşme sağlanmış olsa da, Türkiye'de ayrı bir birim olarak çalışan icra dairelerinden en önemli farkı da mahkemelerin bir kolu olarak çalışmasıdır.

Almanya'da ayrı bir icra dairesi olmadığından borçlulara mahkeme kanalıyla ödeme emri gönderilir. Borçlunun bu ödeme emrini tebliğ aldıktan sonra 2 hafta içerisinde itiraz

hakkı vardır. İtiraz etmez ise kendisine bu defa icra emri (Vollstreckungsbescheid) gönderilir. İcra emrine karşı da 2 hafta içerisinde itiraz etmezse icra takibi kesinleşir ve borçluya haciz (Pfändung) işlemi yapılabilir. Şayet borçlu bu verilen 2 hafta içerisinde itiraz ederse konu kendiliğinden mahkemeye taşınmış olur. Ancak bu durumda icra takibi geçici olarak devam eder ve mahkeme kararı beklenir.

Borca itiraz halinde Türk icra iflâs hukukunda düzenlenen icra inkâr taminatı Alman hukukunda düzenlenmemiştir. Borca itiraz dolayısıyla herhangi bir tazminata hükmedilmez.

3.6. ALACAK DAVASI YOLU İLE TAKİP

Mahkeme ve takip masrafları açısından Mahnverfahren (İlâmsız takip usulü) tercih edilse de borçluya çok uzun zaman kazandırdığından doğrudan yetkili ve görevli mahkemede borçluya karşı alacak davası açılması da tercih edilebilir.

Özellikle borçlunun borca itiraz edeceği kesin biliniyorsa bu yola başvurulması tercih sebebidir. Almanya'da görülecek alacak davası da Türkiye'de görülen alacak davalarında izlenen yolla sonuçlandırılır ve bir ilama bağlanır.

Alman Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun (Zivilprozessordnung) 722 inci maddesi gereğince Almanya'da icra ancak görevli ve yetkili mahkemece karar verilmesiyle mümkündür.

Takibi kesinleşen alacaklı Alman Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 845 inci maddesine göre ihtiyati haciz (Vorpfändung) isteyebilir. İhtiyati haciz kararı için Alman hukukunda iki şart aranmaktadır. Birincisi mevcut kesinleşmiş karar gibi alacak hakkının bulunması. İkincisi ise ihtiyati haciz istemine haklı bir sebep. (Örn: Bankadaki mevduata bloke konulmaması halinde tanıma tenfiz davası ve icra takip prosedürünün başlamasından sonra borçlunun parayı çekebilmesi ve alacağın karşılıksız kalacağı gibi)

İhtiyati haciz konulduktan sonra yukarıda bahsedilen prosedürün bitmesiyle ihtiyati haciz, icrai hacze çevrilir ve para tahsil edilebilir. Bu işlem süresi içinde gerekli şartların yerine getirilmesi ve harcın tamamlanması ile normal takibe geçmek şeklinde de zikredilir. (Yılmaz,2017:11).

3.7. DEFTER -BERİCHT- DELİL VE DAYANAĞI

Borcunu ödeyemeyen borçluyla karşılaşan alacaklı, icra mahkemesine başvurabilir. Borçlu da, aynı sebeplerden dolayı mahkemeden bunu isteyebilir. İlk başvuru yeri mahkemedir. İlamsız takiplerde resmi senet, evrak, fatura esas alınır. İlamlı takibin açılması ile, borçlunun haczedilebilen bütün mal ve hakları kayden haczedilir. İdarenin görevlerini; muhafaza tedbirlerini uygulamak, alacakların bildirdikleri alacakları (Forderungstabelle) incelemek ve kabul veya itiraz etmek, malların defterini tutmak olarak özetleyebiliriz. Dosya ya da defterle (Bericht) borçlunun tüm mal, alacak ve hakları tespit edilir; ayrıca üçüncü kişilerin mülkü olarak gösterilen veya üçüncü tarafından istihkak iddia olunan ve borçlunun elinde bulunan mallar da bu deftere yazılır.

3.8. ALACAKLARIN SIRA CETVELİNE İŞLENMESİ

Alacaklıların alacaklarını Mahkemeye bildirilmemesi, hak düşürücü değildir ve gecikmeli olarak da yapılabilir. Alacaklar tablosu (Forderungstabelle – sıra cetveli) diye adlandırılabilen bu tabloya tüm alacaklar alacaklarını yazdırabilirler. Delil olarak yine fatura, sözleşme ve buna benzer belgelerin ibraz edilmesinde yarar vardır. Aciz yöneticisi tarafından incelenerek kabul veya ret edilir. Kabul edilen alacaklar, alacaklar tablosuna (sıra cetveline) işlenir. Alacaklıların, yönetici tarafından tamamen veya kısmen ret edilen alacakları için dava yolu (sıra cetveline itiraz davası) açıktır.

Mahkeme tarafından verilen aciz açılış kararıyla birlikte, mahkeme, defter ve sıra cetveli incelenmesi (tahkik ve tetkik) için duruşma gününü belirler (Berichts- und Prüfungstermin). Satış öncesi incelemede, yönetici tarafından deftere işlenen (Muhafaza altında olan) hak ve mallar incelenir. Yönetici, tutulan deftere geçirilen mal ve haklar konusunda mahkemeye ve alacaklara bilgi sunar, müflisin iktisadi durumunu değerlendirerek rapor verir. Sıra cetveli incelemesinde ise, alacaklıların sıra cetveline yazdırdıkları alacaklar incelenir. Her iki inceleme de, genel olarak aynı celsede yapılır. Alacaklıların katılma zorunluluğu yoktur. Satış gerçekleşir ve satıştan sonraki para dağıtımı sıra cetveline göre uygulanır. (Yılmaz,2017:1).

3.9. PAYLAŞIM VE GARAMETEN PAYLAŞTIRMA

Rehinli alacaklılardan sonra, masadaki paradan, iflasın açılmasından ve tasfiyesinden doğan giderler ve masraflar (masa borçları) için pay ayrılarak bu borçlar ödenir. Masa alacaklılarına Massegläubiger denilmektedir. İlk üç sırada belirtilen imtiyazlı alacaklılar için tam pay ayrılır ve ödeme yapılır. Dördüncü sırada yer alan adi alacaklılar (imtiyazsız alacaklılar) için, genelde tüm imtiyazsız alacakları karşılayacak kadar para artmadığı için, kalan para alacaklılar arasında eşit bir şekilde paylaşılır (garameten paylaşırma). Uygulamada dördüncü sırada yer alan alacaklılara çok düşük bir pay ve para kalmaktadır. Alacaklıların pay oranı müflisin toplam borcu ve masa varlığına göre belirlenir. Örneğin: toplam 100.000 € borcu olan müflisin masa varlığının 25.000 € olduğunu varsayarsak, alacaklıların pay oranı $\frac{1}{4}$ olur. Her alacaklıya alacağıının $\frac{1}{4}$ tahsis edilir ve ödenir. (Regz,2017:132,128,129).

Beşinci sırada yer alan borçlar ise, aciz açılışına karar verildikten sonra çıkan (örneğin faiz, alacaklıların aciz davasına katılım masrafları) masrafları içerir. Bu masraflar, tüm imtiyazlı ve imtiyazsız alacaklıların payları ödendikten sonra kalan paradan ödenmesi gerektiği için (Nachrangige Forderungen), genelde karşılanamamaktadır. Almanya'da tüm icraî işler sistem üzerinden ve devlet entegrasyonunda gerçekleştirilmekte, dayanaksız takip açılmadığı gibi tüm icrai karar ve faaliyetler de yetkili mahkemelerce denetlenerek uygulanmaktadır. (Gaul,2016:86)

3.10. AB KARŞILIKLILIK PRENSİPLERİ

Entegrasyonun alındığı Avrupa devletlerinin kendilerine özgü hukuk kuralları içinde, varlıkların hukuki değişimlerinin tanınması esas alınmamıştır. Her ülke kendi uygulamalarını belirler, günceller ve uygular. 2008 yılında UYAP'a geçen ve bu sistemi Avrupa'dan iki kez ödül kazanan Türkiye'nin 2013 yılında 3 eşleşme ülkesinden pilot icra uygulamalarını alması, bu ülkelerdeki teknik-teknolojik uygulamalar açısından önem teşkil etse de iç içtihat olarak eşleşme arz etmez. Yine de bu konuda kapsayıcı doktrinden ve yargı kararlarından yararlanılması olası bulunmuştur. Karşılıklılık ilkesi gereğince Almanya'da bir ilamı icraya koymak için tanıma -ilamın tenfizi- esastır. (Seuff, 1997: 63, 27, Oldenburg, 1997: 338, 340; Gottwald,1991:285,288; Schlosser,1989:1351).

3.11. SAHADAKİ UYGULAMALAR

Örneğin tazminatsız istimlâk niteliğinde olmaları nedeniyle Alman kamu düzenine aykırılık teşkil eden işlemler veya icra takibi yürütülen ülkenin, işlemi tanıyacak olan ülke açısından bakıldığında yetkisiz olarak yaptığı işlemler fiili işlem şeklinde tanınmamaktadır. İsviçre’de yabancı icra işlemlerinin genel itibariyle tanınamayacağı şeklinde bir görünüm sergilenmektedir. Bu konuda Türkiye ile eşleşmedeki Avrupa ülkeleri arasındaki kesinleşmeyi belirleyen en önemli unsur, tebligattır. Tebligatın yurtdışına ulaşması sürecine kadar yükümlülük ile masraf ve enformasyon külfeti tamamen alacaklı üzerindedir. Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi’ne kayıtlı bulunan ve Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası ile adres bilgileri örtüşen borçlular için, borçluların en yakın yetkili konsolosluğa çağrılarak ödeme emrini tebliğ alması, 7 günlük süre ile birlikte kesinleşme için yeterlidir. Aynı şekilde borçlu, bu kanal üzerinden itirazını iletebilir. Ancak ve yalnız, adres konusundaki belirsizliği giderecek olan icra daireleri değildir. Alacaklının veya vekilinin direkt kendisidir. Bildirilen adrese tebligat yapılması halinde örneğin Alman hükümeti, kendi devleti içerisindeki Türk vatandaşı olan borçlusuna bu borcun ödenmesi konusunda resmi sorumluluk yükler. Burada ise takibin ilamlı ya da ilamsız olmasına bakılmaz. Adresin belirlenmesi ile bildirilmesi, Maliye’ye giderek güncel maktu tutar üzerinden yurtdışı tebligat harcının yatırılması ve gerekli görülüyor ise zarf içindeki evraklarının tercümesinin yapılması işlemlerinden alacaklı sorumludur. Evrak yurtdışı temsilciliğinden geldiği gün hemen taranır ve tebliğ tarihi, kesinleşmeye esas sayılır. Yurtdışındaki borçlunun konsolosluğa gelip ödeme emrini almış olduğu tarih tebliğ günü olarak kabul edilir. Aradaki posta süresinin borçlu açısından bir bağlayıcılığı yoktur. Bu birim ve yetkiler sadece muhabere rolü üstlenebilir. Uluslararası alacakların haczinin borçlunun tasarruf yetkisi ile bağlanmasının zorunlu bir gereği olarak mahkemelerin uluslararası yetkililiklerinin belirlenmesi söz konusu değildir. Almanya’da, yurtdışında gerçekleştirilen haciz nedeniyle davacı olma sıfatının eksikliği itirazı kabul görmelidir şartı vardır. Aramızdaki tek fark, ülkemizin Alman makamlarına veya üçüncü şahıslara direkt olarak müzekkere gönderememesidir.

Uluslararası hukukun bağladığı hususlar karşılıklılık ilkesi bulunan hiç bir ülkede değişmez. Borç alacak ilişkisi ise bunun dışında tutulmuştur. Borçlu yine her iki ülke nezdinde kesinleşmiş borcundan sorumludur. Ancak yabancı ülke, hak ve alacakları üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunmaz. (Deutsche Schachtbau, 1990:295, 354; Breslau 1885:261,263; Rpfleger 1980:175,178; Karşıt görüş:Welter, 67).

30.12.2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu ve Komsiyonu'nun 1896/2006 sayılı Avrupa İlâmsız İcra Usulü Hakkında Tüzüğü (AİİT)1 resmi gazetede yayımlandı2 ve 31.12.2006 tarihinde yürürlüğe girdi (madde 33, cümle 1). Tüzüğün başlıca hükümleri üye devletler bakımından 12.12.2008 tarihinden itibaren doğrudan doğruya ve bağlayıcı olarak yürürlüğe girdi. Tüzüğün amacı yeknesak bir Avrupa ilâmsız icra usulünün kabulüyle sınıraşan, çekişmesiz para alacaklarının ilâma bağlanması ve icrasının kolaylaştırılmasıdır (m. 1, 1/a, b). Avrupa ilâmsız icra usulünün kabulüyle üye devletlerin iç hukuklarında kabul ettikleri ilâmsız icra prosedürü ne ikame edilmiş ne de birleştirilmiştir. (Bverfge,1997:64,1,19,20).

Aksi görüşe göre, sadece talep sahibinin alacağının icrasını sağlaması için ek ve seçimlik bir alternatif hizmete sunulmuştur. Alacaklı, sınır ötesi uyuşmazlıklar bakımından Avrupa ilâmsız icra usulü ile ulusal hukuk uyarınca mümkün ülke dışı ilâmsız icra usulü (Almanya'da M. 688, III yollamasıyla M. 32, I uyarınca) arasında seçim yapabilir (Karşı görüş. M. 1, II). Üye ülkeler açısından yeni bir ilam niteliğinde belgenin kabulü ile yeknesak bir usulün ihdas edilmesinin sebebi küçük ve orta ölçekteki işletmelerin iflasında ödemede yaşanan gecikmelerin önemli rol oynaması ve ilâmsız icra konusunda ulusal hukukların farklı düzenlemeler öngörmeleri ve hepsinin aynı ölçüde etkin olmamasıdır. (Dietrich,2011:115).

3.12. İSPANYA MODELİ VE ORYANTAL İZLER

İspanya'da icra yönünden alacaklar ancak miktar olarak belirli ve ödeme emrinin çıkarılmasına yönelik müracaatın yapıldığı anda muaccel olan para alacaklarının icrası hakkında geçerlidir. Buna karşılık, Avrupa ilâmsız icra usulünde

para alacakları bakımından bir üst sınır belirlenmemiştir. Almanya’da olduğu gibi İspanya’da da icra takibinde mahkemeler yetkilidir. Başvuru ilâmsız icra usulü ancak başvuru üzerine başlar. Başvuru için muhakkak İlâmsız İcra Tüzüğü’nün ekinde yer alan Örnek-A matbu formunun kullanılması gerekir (M. 7, I). Başvuruda bulunabilmek için avukat tutma zorunluluğu bulunmamaktadır (M. 24/a). a) İçerik ödeme emrinin çıkarılabilmesi için usulüne uygun olarak talepte bulunulmalıdır. Buna göre, başvuru, diğerlerinin yanı sıra, aşağıdaki bilgileri içermek zorundadır: Alacağın miktarı (asıl alacak, faizler, sözleşme cezası ve masraflar), alacağın istinat ettirildiği olay ve uyuşmazlık konusu hakkında bilgi, Alacağın mevcudiyetini ortaya koymaya yarayan delillerin nelerden ibaret olduğu. Delillerin (örneğin senetler) eklenmesine gerek yoktur. Alacaklı ayrıca elinden geldiğince sahip olduğu bilgileri açıkladığı ve kasten verdiği hatalı bilgilerden dolayı menşe üye ülkenin hukukunda öngörülen yaptırımları kabul ettiğini beyan etmelidir. Alacaklı, yapmış olduğu başvuruda mahkemeye karşı, borçlunun itirazı durumunda ilâmsız icranın genel mahkemeye devredilmesini reddettiğini açıklayabilir. Ancak o, daha sonra, ödeme emri çıkarılıncaya kadar da bu beyanda bulunabilir. (Sparmann,2007:1101).

3.13. TÜRKİYE’DE İCRA TAKİBİ

"Ülkemizde icra takibi, borçlunun borcunu herhangi bir sebeple yerine getirmemesi durumunda alacaklının bu borcu devlet gücü ile tahsil etmek üzere İcra Dairesinde başlattığı takiptir. Takipler iki türdür; ilamlı ve ilamsız icra. İlamlı icra bir mahkeme kararına dayanılarak başlatılan, ilamsız icra ise ilam bulunmaksızın ve teminat alacaklarının tahsili için başlatılabilecek icra takibidir. Ek olarak para veya teminat niteliğinde olmasa da, kiralanan bir taşınmazın tahliyesi de icra müdürlüğünden ilamsız icra yolu ile istenebilir. (Uyar,2014:23).

Elinde kambiyo senedi (çek, senet, poliçe) veya ilam (mahkeme kararı) olmayan alacaklı, alacağı ipotek ya da rehinle de temin edilmemişse, icra müdürlüğüne giderek genel haciz yoluyla takip başlatabilir. İcra takibi başlatabilmek için takip talebine alacağın varlığını ispat eden bir belge eklemek zorunlu değildir. Elbette alacağı ispat eden sözleşme, taahhütname vs. evraklar var ise bunlar gelecekte alacağın

ispatına yardımcı olacağından eklenmesi faydalı olacaktır. İlamsız icra takipleri kural olarak yetkili icra dairelerinde açılır. Taraflar arasında geçerli bir yetki sözleşmesi yok ise borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesi yetkili merci olur. Eğer para ve teminat alacağı bir sözleşmeden doğmuş ise, sözleşmenin ifa edileceği yerin icra dairesi de söz konusu takipte yetkili merci olur. Bunun dışında borçlu yetkisiz bir icra dairesinde başlatılan takibe yetki yönünden itiraz etmez ise takibin başlatıldığı icra dairesi de yetkili olur. (Uyar,26).

3.14.TAKİP HAKSIZ İSE YAPILACAKLAR

Genel haciz yolu ile başlatılan ilamsız icra takibinde borçlu, icra dairesi tarafından kendisine gönderilen ödeme emrine 7 gün içinde itirazlarını bildirirse, takip durur. İtiraz süresi içinde itiraz edilmezse ödeme emri ve icra takibi kesinleşir. Çünkü yedi günlük süre hak düşürücü süredir. İtiraz süresi hesaplanırken borçlunun kendisine gönderilen tebliğ tarihi yani borçlunun tebellüğ ettiği tarih esas alınır.

Ödeme emrini tebliğ alan kişi borçlu olmadığını düşünüyorsa ödeme emrine itiraz edebilir. Genel haciz yolu ile başlatılan ilamsız icra takibinde ödeme emrine itiraz, ödeme emrini gönderen icra dairesine yapılır. Ancak takibe başka bir icra dairesi aracılığı ile de itiraz edilebilir. Bu durumda nöbetçi icra dairesi itiraz dilekçesini kabul eder ve ait olduğu icra dairesine gönderir. Bu yola sadece ödeme emrini gönderen icra dairesi başka bir ilde ise başvurulmalıdır. Örneğin İstanbul'da Anadolu Yakasında oturan bir borçlu, İstanbul Avrupa Yakasında bulunan Çağlayan Adliyesinden gelen ödeme emrine, kendisine daha yakın olan İstanbul Anadolu adliyesinden değil doğrudan Çağlayan adliyesinden itiraz dilekçesi sunmalıdır. Aynı dilekçede hem icra dairesinin yetkisiz olduğuna hem de borca itiraz edilebilir. Yetki itirazı borca itiraz ile birlikte yapılmalıdır. İtiraz icra müdürünce tutanağa bağlanmak kaydıyla sözlü olarak da yapılabilir; ancak her zaman yazılı yapılmasında fayda vardır. Şirket adına yapılan itirazlarda şirket bir avukat ile temsil edilmiyorsa imza sirkülerindeki yetki kurallarına riayet edilerek itiraz dilekçesi imzalanmalıdır. Borçlunun ifadesinden icra takibine itiraz iradesinin anlaşılıyor olması gerekmektedir. Borcun tamamına itiraz edilebileceği gibi bir kısmına da itiraz edilebilir. Borcun bir kısmına itiraz söz konusu olduğunda,

borçlu kısmi itirazda bulunduğu borç miktarını açıkça bildirmek zorundadır. Borca kısmi itiraz durumunda itiraz edilmeyen kısım için takip kesinleşir.

Borçlu borca dayanak gösterilen belgedeki imzaya itiraz etmek istiyorsa, imzanın kendisine ait olmadığını ayrıca ve açıkça bildirmek zorundadır. Borca, yetkiye ya da imzaya itiraz etmeyen borçlu, 7 gün içinde gerçeğe uygun mal beyanında bulunmak zorundadır. (www.nadirkitap.com,2013).

3.15. BORÇLU İTİRAZ ETTİĞİNDE YAPILAN İŞLEMLER

Genel haciz yolu ile başlatılan ilamsız icra takibinde borca itirazda borçlunun haklılığı ya da haksızlığı araştırılmaz. İtiraz ile birlikte takip durur. Alacaklı borçlunun muhalefetini(itirazını) bertaraf edebilmek için İcra Mahkemesi'nde altı ay içinde itirazın kaldırılması ya da genel mahkemelerde bir yıl içinde itirazın iptali davası açmalıdır. İİK 68. Md düzenlenmiş olan itirazın kaldırılması davasını, itirazın kesin kaldırılması ve itirazın geçici olarak kaldırılması olmak üzere ikiye ayırarak incelemek gerekir. İtirazın kaldırılması talebinde bulunan; bu talebini İİK 68 madde de belirtilen belgelerden birisine dayandırarak ispatlamak zorundadır. İtirazın kaldırılması ve itirazın iptali davaları için öngörülen süreler, itirazın alacaklıya tebliğ tarihinde başlar. Açılacak davada itirazın haksız olduğu ortaya çıkarsa, takip kaldığı yerden devam eder ve diğer şartları da mevcut ise borçlu aleyhine yüzde 20'den az olmamak kaydıyla icra inkar tazminatına hükmedilir. Bu oran üç yıl öncesine kadar Hukuk Muhakemeleri Uygulamaları çerçevesinde yüzde 40'ta sabitti. Ancak bu oranca kötü niyet tazminatı fazla bulununca taban olarak yarı oranında azaltıldı. Anılan dönemden sonra kötü niyet tazminatı aksine bir gerek ve hüküm yoksa yüzde 20 olarak uygulanmaktadır.

3.16. KAMBIYOYA MAHSUS TAKİP

Alacağı kambiyo senetlerine bağlı olan alacaklı, alacak rehinle temin edilmiş olsa bile, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takipte bulunabilir. Kambiyo senetleri; poliçe, bono (emre muharrer senet) ve çektiler. Kambiyo senedine mahsus haciz yolu ile yapılan takipte, alacaklı kambiyo senedinin aslını icra dairesine sunmak

zorundadır. İcra memuru senedin kambiyo senedi olduğunu ve vadesinin geldiğini görürse, borçluya ödeme emri gönderir. *Borçlu, borcunu 10 gün içinde ödeme emrinde yazılı olan icra dairesine ait banka hesabına ödemelidir.* Borçlunun, takibin konusu olan senet kambiyo senedi vasfına sahip değilse beş gün içinde İcra Mahkemesine şikayet etmesi gerekmektedir. Senetteki imzanın kendisine ait olmadığı iddiasında bulunuyor ise, açıkça belirterek beş gün içerisinde İcra Mahkemesine bildirmelidir. Aksi takdirde kambiyo senedindeki imzanın yapılacak icra takibinde kendisine ait olduğu varsayılır. Ancak imzasını haksız yere inkar eden borçlu, sözü edilen senede dayanan takip konusu alacağın %10'u oranında para cezasına mahkûm edilir. Borçlu olmadığını, borcu ödediğini, alacağın zamanaşımına uğradığını, icra dairesinin yetkisizliğini veya alacaklının borcunu ödemek için kendisine mehil verdiğini iddia ediyorsa, yine beş gün içinde İcra Mahkemesine şikayet etmelidir. Genel haciz yolu ile başlatılan ilamsız takipten farklı olarak, kambiyo senedine dayalı takipte, İcra Mahkemesine yapılan şikayette, satış işlemleri hariç, tüm takip işlemleri devam edecektir. Bu duruma önlem almak için itiraz edilen mahkemedен, itirazın esasına karar verinceye kadar takip işlemlerinin geçici olarak durdurulmasına karar verilmesi talep edilebilir. Borçlu borca itiraz etmez ve borcu ödemezse 10 gün içinde, itiraz edip de reddedilirse 3 gün içinde gerçeğe uygun mal beyanında bulunmak zorundadır. Kambiyo senedine mahsus haciz yolu ile yapılan takipte, genel haciz yolu ile başlatılan ilamsız takipteki gibi icra dairesine itiraz yolu değil de İcra Mahkemesi'ne şikayet yolunun benimsenmiş olduğuna, sürelerin daha kısa olduğuna dikkat edilmelidir. Bu sebeple kambiyo senedine dayalı başlatılan bir icra takibi dosyasından ödeme emri tebliğ alan borçlu örneğin İcra Mahkemesi'ne şikayet yoluna gitmez de *icra dairesine itiraz dilekçesi sunmak ile yetinirse beş gün sonra süreyi kaçırmış* olacaktır. (Uyar,2012:66, 67).

3.17. TÜRK İCRA HUKUKUNDA ÖDEME EMRİNİN DAYANAĞI

""Günümüzde, pratik ihtiyaçlar neticesinde alacaklıya medeni yargılamadan bağımsız bir prosedür dahilinde alacağına seri ve zahmetsiz bir şekilde kavuşabilme imkanı tanınması zorunlu hale gelmiştir. Bugün birçok Avrupa ülkesinde alacaklı, bir

ön dava safhasına ihtiyaç olmaksızın cebri icraya başvurabilme imkanına sahiptir. Bununla birlikte, İsviçre-Türk Hukuku'na özgü ödeme emri kurumuna benzer bir düzenleme tarzı, mukayeseli hukukta mevcut değildir. Zira ödeme emri kurumu, prosedürün mahkemelerden bağımsız organlar tarafından yürütülmesi bakımından önemli bir farklılık taşımaktadır. Bu yapı, icra hukukuna hakim olan şeklîlik ilkesini de öne çıkarmaktadır. Bu nedenle, kanun koyucu tarafından öngörölmüş olan şekil kurallarına riayet edilmesi, ödeme emrinin meşruiyeti bakımından en temel zorunluluktur. Alacaklı, bir alacak iddiası ile icra takibine girişebilmektedir. Bu aşamada alacaklı hiç bir ispat külfeti altında değildir. Bundan dolayı, alacaklının talebi üzerine düzenlenen ödeme emrinin geçerliliği bakımından, alacaklı tarafından icra dairesine yöneltilen takip talebinin Kanun'da sayılan kayıtları ihtiva etmesi büyük önem taşımaktadır. (Ülkü,2006:162).

3.18. CEBRİ İCRA HUKUKUNUN TEMELİ: İLAMLI İCRA

Cebri icra Hukukunun temelini teşkil eden ilamlı icra takibi ile amaçlanan alacaklının alacağına en kısa sürede ve tam olarak kavuşmasıdır, ilamlı icra takibi ile alacaklıya, borçlu karşısında daha fazla hukuki himaye sağlanırken diğer taraftan da alacaklı karşısında borçlunun hakları korunmaya çalışılmaktadır. İlamlı icra takibine başvurulabilmesi için takip konusu alacağın ilam veya ilam niteliğinde bir belgeye dayanması gerekmektedir. Gerek İcra ve İflas Kanunu'nda gerekse diğer kanunlarda bazı belgelerin de ilam niteliğinde sayılacağı ve ilamlı icra takibinin başvuru kaynakları arasında yer alacağı (dayanağın oluşturacağı) hüküm altına alınmıştır. Bu suretle bu takip yoluna başvuru imkanı genişletilmiştir. Bu nedenle icra takibi başvuru için gerekli belgeler arasında yer alan ilam niteliğindeki belgelerin özelliğinin ve hangi belgelerin ilam niteliğinde olduğunun belirlenmesi önem arz etmektedir. İcra ve İflas Kanunumuzda alacağın niteliğine göre farklı ilamlı icra takip yolları öngörölmüştür. Alacağın niteliği para veya teminat alacağı ise başvurulacak takip yolu para ve teminat alacaklarına ilişkin takiptir. Eğer para alacağı dışında kalan bir alacak söz konusu ise örneğin bir taşınır teslimi ise başvurulacak takip yolu taşınırın teslimine ilişkin takiptir. İlamlı icra takip yollarına ilişkin ortak hükümler müşterek hükümler başlığı altında

hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle ilamlı icra takip yolları incelenmeden önce müşterek hükümler ele alınmak suretiyle ilamlı icra takiplerinin sistematığı ortaya konulmalıdır. (Sert,2005:2,3).

3.19. İCRA İNKARI VE TAZMİNAT

Alacaklının genel mahkemede açtığı itirazın iptali davası veya icra tetkik merciinde bulunduğu itirazın kesin veya geçici kaldırılması talebi veya borçlunun icra tetkik merciine başvurarak itirazın kabul edilmesini istemesi neticesinde, borçlunun itirazının haksızlığına karar verilmesi halinde alacaklı lehine (borçlu aleyhine) hükmedilecek olan icra inkâr tazminatına icra inkar tazminatı denilmektedir. Burada dayanak ve iyiniyet önem arzeder. Bu tazminatla birlikte İcra ve İflâs Kanunu'nun aynı maddelerinde düzenlenen alacaklının itirazın iptali davasını kaybetmesi veya itirazın kesin veya geçici kaldırılması talebinin reddi veya borçlunun borca itirazının icra tetkik mercii tarafından kabulü neticesinde, borçlu lehine (alacaklı aleyhine) hükmedilmesi gereken haksız takip tazminatının da bazı yazarlarca icra inkâr tazminatı olarak nitelendirilmesi bu hususunda aynı konu kapsamında incelenmesini zorunlu kılmaktadır. (Köylüoğlu,1999:3).

3.20. DİREKT MÜDAHALE - İHTİYATİ HACİZ

Bir borç ilişkisinde, tarafların borçlarını zamanında ve gereği gibi yerine getirmeleri beklenir. Borcunu yerine getirmeyen tarafa karşı, alacaklı olan diğer taraf, dava veya takip yoluna başvurarak alacağını elde etmeye çalışır. Hem dava, hem de takip yolu zaman almakta ve belirli bir prosedürün izlenmesini gerekli kılmaktadır. Bu süreç içinde borçlu borcunu ödememek için kendisi ortadan kaybolabileceği gibi alacaklının zararına olarak malvarlığı üzerinde tasarruflarda bulunabilir. Borçlunun mevcut veya müstakbel takibi akamete uğratmaya, başarısız kılmaya yönelik davranışlarına engel olmak için kanun koyucu yargılama ve takip hukuku içinde bir takım geçici hukukî koruma tedbirleri kabul etmiştir. Bu çerçevede para alacaklarına yönelik takibin sonucunu baştan güvence altına almak için, belirli şartların oluşması

halinde, ihtiyati haciz yoluyla borçlunun malvarlığına el koyma imkânı tanımıştır. Biz de bu çalışmada icra ve iflâs hukukumuz içinde ihtiyati haczi (İcra ve İflâs Kanunu M. 257- 268) incelemeye çalıştık. İhtiyati hacze karar verebilmek için kanunun aradığı belirli şartların gerçekleşmesi gerekir. Öncelikle rehinle teminat altına alınmamış bir para alacağı bulunmalıdır. Vâdesi gelmiş alacaklar için başka şart aranmaz. Fakat henüz vadesi gelememiş alacaklar için borçlunun kendisinin kaçması veya malların kaçırması ya da bunların hazırlığı içinde olması aranır. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda, alacaklının talebi ile mahkeme ihtiyati hacze karar verecektir. Mahkeme karşı tarafı dinlemeden de bu karar verebilir. Ayrıca mahkemenin ihtiyati hacze karar verebilmek için, ihtiyati haczin şartları hakkında yaklaşık bir kanaate sahip olması yeterli sayılacaktır. İhtiyati hacze karar verildikten sonra belirli bir süre içinde icra edilmesi ve asıl dava veya takip yoluna başvurulması gerekir. İhtiyati haczin icrası sonucu, borçlunun malları haczedilmekte ise de, haciz kesinleşmeden bu mallar satılamaz. Borçlunun teminat karşılığı veya ihtiyati haciz kararına itiraz yoluyla ihtiyati haczin kaldırılmasını sağlaması mümkündür. Borçlu veya üçüncü kişiler haksız ihtiyati hacizden zarar görürlerse alacaklıya karşı tazminat davası açabilirler. (Özkes,1998:441).

3.21. İTİRAZIN HUKUKİ NİTELİĞİ

İcra takibinde alacaklı itiraz ettiği zaman takip herhangi bir hükme hâcet kalmaksızın kendiliğinden durur. Duran takibe devam edebilmek ya da borçlunun muhalefetini karşı koyabilmek (bertaraf edebilmek için) alacaklı icra mahkemesinde ya itirazın kaldırılması davası ya da genel mahkemelerde itirazın iptali davası açması gerekir. Açılan bu davaların sonunda itirazın iptali ya da itirazın kaldırılmasına hükmedilirse; borçlunun itirazı bertaraf edilmiş olduğundan dolayı duran takip kendiliğinden tekrar canlanacaktır. İtirazın iptali davasının niteliğinden bahsetmek önemlidir. Bu davada alacaklı mahkemeden itirazın iptali ve takibin devamına karar verilmesini ve alacağın borçludan tahsil edilmesini istemektedir. Bu çerçeveden bakıldığında zaman itirazın iptali davası bir eda davası yani bir şeyi yapma yada yapmama talepli sonuç doğuran ve maddi hukuka etki eden bir dava türüdür. İtirazın iptali

davasında hem alacağın mevcut olduğu karara bağlanmakta hem de takip hukukuna ilişkin sonuçlara sebebiyet vermektedir. Bu davada davacı; itirazın iptal edilmesini ve takibin devamına karar verilmesini isteyen alacaklıdır. Davalı ise takibe itiraz eden borçludur. Borçlu dışında bir üçüncü şahıs hasım gösterilerek bu dava açılmaz, aksi takdirde hasım yokluğundan dava reddedilecektir. Davada görevli ve yetkili mahkeme hususuna bakacak olursak; görevli mahkeme başlatılan icra takibinde itiraza uğrayan alacak miktarına göre asliye ya da sulh hukuk mahkemesidir. Yetkili mahkeme ise davalının yani borçlunun ikmaetgâhının bulunduğu yer mahkemesi ya da takip yeri mahkemesidir. İsviçre'de yapılan icra takibi, takip yeri mahkemesinin yetkili olduğunu sonuçlamaktadır. Maddi hukuk ve takip hukuku alanına etkisi bulunan bu davada; itirazın icra mahkemesi tarafından iptali ya da takibin geri alınması durumunda dava bundan etkilenmez ve devam edilerek sonuçlandırılması gerekmektedir. Ancak takip konusu alacak iptal ile birlikte ortadan kalktığından ya da takibin geri alınması ile artık böyle bir takip kalmadığı için hüküm kısmı davanın reddi şeklinde sonuçlandırılacaktır. İtirazın iptali davasında dilekçenin netice kısmında aynı zamanda asıl alacağın %40'ından aşağı olmamak üzere icra inkar tazminatına hükmedilir. İcra inkar tazminatı itirazın iptali davasına ilişkin bir tazminat türü olup itirazın kaldırılması davasında hükmedilen %40 oranındaki tazminat nitelendirme bakımından icra inkar tazminatı değildir. İcra inkar tazminatına hükmedilmesi için; öncelikle geçerli bir takipten bahsetmek gerekir. Geçerli olan takipte borçluya gönderilen ödeme emrine süresinde itiraz edilmesi gerekmektedir. Süresinde itiraz edilen ödeme emrinde alacak miktarı likit bir alacak olmalıdır.

İtirazın iptali davası ise itirazın kaldırılması davasının aksine maddi anlamda kesin hüküm teşkil edip; aynı alacağa ilişkin başka bir davanın açılmasına kesin hüküm nedeniyle engel teşkil eder. Bu sebeptendir ki dava açılmadan önce davayı açacak olan kişinin davanın uyuşmazlığı hakkında hukuki yararının yani bir menfaatinin bulunması gerekecektir. Talep ve hüküm bakımından daha geniş ve etkili olan itirazın iptali davası açıldıktan sonra ardından itirazın kaldırılması davası açılmaz. Çünkü çoğu kapsayan azı da kapsar kural gereği nitelik itibariyle itirazın iptali davası itirazın kaldırılması davasında ileri sürülecek olan taleplerden fazlasını kapsamaktadır. Aynı doğrultuda

itirazın iptali davası reddedildikten sonra itirazın kaldırılması davası açılmasında talep ve nitelik(hüküm) bakımından hukuki yararın olduğu söylenemez ancak tam tersi durum da hukuki yarar aşıkardır. İtirazın iptali davasında dava dilekçesinde icra inkar tazminatı talebi bulunmayan davacının; dilekçenin sonuç kısmında bu hususu belirtmesi acaba icra inkar tazminatı talebinin kabulü yönünde bir etki yapar mı? Yargıtay dava dilekçelerinde olay(vakıaların) yanında taleplerin de belirtilmesi gerektiğini belirtmiş olup dilekçenin sonuç kısmında belirtilen talepler çerçevesinde mahkemenin karar vermesi gerektiğini ve bu nedenle sonuç kısmında belirtilen icra inkar tazminatı talebinin kabul edilebilir olduğu sonucuna varılması gerektiğini belirtmiştir. Dava açılmadan önce borcun tamamının ödenmesi durumunda davanın konusuz kalması gerektiğinden bahisle davanın reddedilmesi mümkün müdür? Yargıtay bu konuda takip konusu alacak ferfleri ile birlikte ödenmiş olsa bile yargılama ve takip masrafları ile kanuni vekalet ücretinin hüküm kısmına eklenmesini belirtmiştir. (Koçak, 2009: 1193-1194).

İtirazlar, süresi içerisinde ve belirtilen makama yapılır. İlamlı icralarda ve kambiyo, tahliye, ipotek gibi takiplerde merci, mahkemedir. İlamsız takiplerde ise direkt olarak ilgili icra dairesine itiraz, takibin durdurulması için yeterlidir.

Gecikmiş itiraz müessesesi, borçlunun, kusursuzluğu hâline özgü olarak kabul edilebilir bir mazerete dayanması şartıyla, itiraz süresini kaçırmış olan borçluya, itiraz hakkını kaybetmemesi amacıyla tanınmış olan bir hak olup, ödeme emrine itirazın bir istisnasıdır. Yapısının birçok farklı hukukî müesseseyi andıran yanları, gecikmiş itiraz müessesesinin öğretide farklı hukukî niteliklerle anılmasına sebep olmuştur. Gecikmiş itirazın hukukî niteliğine ilişkin görüşler, müessesenin, “Medenî Usul Hukuku anlamında bir dava” olduğu; “Medenî Usul Hukukuna özgü bir kanun yolu” olduğu ve son olarak, “İcra ve İflâs Hukukuna özgü bir hukuksal çare” olduğu şeklinde üç başlıkta sıralanabilir. İlamsız icra yolu ile başlatılan takipte alacaklı, icra dairesine başvurarak alacaklı olduğu iddiasıyla borçluya karşı takip talebinde bulunmaktadır (İİK. m. 58). Bunun üzerine, icra müdürü herhangi bir araştırmaya girmeden ödeme emrini düzenler ve bunu borçlu olarak belirtilen şahsa tebliğ çıkarır (İİK. m. 60 – 61). Gecikmiş itirazın Medenî Usul Hukuku anlamında bir dava olduğu yönündeki görüşe

göre, bu tebliğ ile alacaklı ve borçlu arasında usulî bir ilişki doğmuş olur. Borçlu, durumun aksini ödeme emrine itiraz ederek iddia edebilecektir.(İİK,2003; B:14,17).

Vaktinde haberdar olarak yapılan itirazlarda borçlu korunabilmektedir. AB Entegrasyonuna değin ancak ve yalnız fiziki tebligatla edinilebilen takip bilgisi, artık E-DEVLET ile UYAP arasındaki eşleşme ile artık anlık hale gelmiştir. E-Devlet uygulaması üzerinden hakkında açılan takibi görebilen borçlu, şayet takip haksız ve dayanaksız ise bizzat giderek en yakındaki icra dairesine kimlik fotokopisi ekinde itiraz dilekçesini sunmakta, aynı anda taranıp kaydedilen ve muhabere numarası verilen itiraz evrakı UYAP sistemi üzerinden ilgili esas dairesine gönderilmekte, burada hemen işleme konularak usulüne uygun ise –İcra Dairelerinde borçlu asil veya vekilinin İTİRAZ kelimesini kullanması yeterli görülmektedir- takip durdurulmaktadır. İlamlı veya bono’lu bir takip değilse, bir başka deyişle ilamsız takiple açılmış bir dosya ise yukarıdaki işlem takibin durdurulması ve haczin önlenmesi için yeterli addedilmektedir. Bu hız ve kolaylığın eski posta uygulamaları ile karşılaştırılması imkansızdır. İlk uygulamalarda posta süresi talep eden ve karar veren için hep bir muamma ve dilemma teşkil ederken yeni uygulamalar ile sistem üzerinden aynı gün hatta aynı saat içerisinde itiraz yerine ulaştırılabilmektedir. Üstelik muhabere numarası ile UYAP üzerinden yazının takibi, Danışma ve Kalite Kontrol Büroları’na telefonla rahatça ulaşılabilmesi ile de netice hakkında enformasyon çok rahat hale getirilmiştir. (Önen,1981:135,136,143).

3.22. İTİRAZ SÜRELERİ ve MAZERET

Borçlunun, hakkındaki takip açısından hayatî değer taşıyan ödeme emrine itiraz süresini kusursuz olarak, kendi iradesi dışında meydana gelen bir sebepten ötürü kaçırmaması durumunda, menfaatlerin telifini esas alan kanun koyucu, İcra ve İflâs Kanununun 65. maddesi ile gecikmiş itiraz müessesesine yer vermeyi uygun bulmuştur. İcra ve İflâs Hukukunda, ödeme emrine itiraz süresini kaçırmamanın ve bu durumun hak düşürücü özelliğinin tek istisnası gecikmiş itiraz müessesesidir.

Zira, ödeme emrine itiraz süresini, kusuruna dayanmayan kabul edilebilir bir mazereti sebebiyle kaçırarak bir borçlunun, kesinleşmiş takibi durdurabilmesinin tek yolu gecikmiş itirazda bulunmaktır. Bu bakımdan, gecikmiş itirazın hukukî niteliğinin, İcra ve iflâs Hukuku anlamında bir hukuksal çare olduğu kabul edilebilmektedir.

Gecikmiş itiraz talebinde bulunmak tek başına takibi durdurmazsa da, ödeme emrine itirazın kaçırılmasına sebep gösterilen mazeretin incelemeyi yapan mercii tarafından kabulü ile birlikte takip duracaktır. Ancak, incelemeyi yapan mercii, duruma göre ihtiyatî tedbir niteliğindeki bir karar ile de, daha gecikmiş itiraza ilişkin talebi incelemeye başlamadan takibi durdurabilir.

Ayrıca, incelemeyi yapan mercii, kanunda sınırlı şekilde sayılmış mazeret sebepleriyle bağlı olmaması da müesseseye ayrı bir özgünlük kazandırmaktadır.

Gecikmiş itiraza ilişkin kanunî düzenlemenin, mazeret ve itiraz sebeplerinin yetkili ve görevli mercie birlikte verilmesi, duruşma ilişkin harç ve masrafların da peşinen yatırılmış olmasını şart koşması bakımından gecikmiş itirazın bir an önce karara bağlanması amacını gütmekte olduğu söylenebilir.

Hemen belirtmek gerekir ki, İcra Hukukunda olduğu gibi, İflâs Hukukunda da uygulanabilirliği tartışmasız olan gecikmiş itiraz müessesesine, kambiyo senetlerine mahsus takip hukuku açısından özel olarak yer verilmiş olması, adî (genel) iflas yoluyla takiplerde müessesenin uygulanma kabiliyetine sahip olmadığı şeklinde yorumlanmamalıdır.

Son olarak, açık bir kanun hükmü olmamasına rağmen, gecikmiş itiraza talebine ilişkin olarak ilgili mercii verdiği karara karşı üst yargı denetimine, bu anlamda temyiz ve karar düzeltme yollarına başvurulabilmesine bir engel olmadığı belirtilmelidir. (İİK 2003:Bab C.62; Uyumaz,2010:76).

3.23. TOPLUMSAL BİR KORKU FENOMENİ: HACİZ

Bu olgu ve işlem, kamuoyunda genellikle ‘icra’ sözcüğü ve uygulaması ile karıştırılmaktadır. İcra Müdürlüğüne gelen borçlu mağdurların birçoğu ‘Aracımda, maaşımda icra var’ diyerek sorununu çözmeye çalışmaktadır. Esas itibariyle haciz, alacaklının haciz talebi ile ulaşmak istediği amacından dolayı; borçlunun mallarının icra organı eliyle durdurulması, el konulması ve satılması suretiyle alacağın elde edilmesidir.

Borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kısıtlama sonucunu doğuran haczin konusu; borçlunun ekonomik değeri haiz para ile ifade edilen taşınır, taşınmaz malları, üçüncü kişideki hak ve alacaklarıdır.

Haciz denilince genel olarak halk arasında haciz işlemleri ile ilgili gerçekten çok fazla hurafe vardır. Esasen haciz, borçlunun borcunu ödememesi halinde menkul, gayrimenkul ve üçüncü şahıslardaki hak-alacakları üzerinde işlem yapılması, el konulmasıdır. Borçlunun malları kaçırmaması gibi alacağın tehlikeye girebileceği hallerde alacaklıya farklı yetkiler verilir. Belirtilen borçlu adresinde muhatap bulunamadığı halde haciz yapılabilir. Kilit altında olan yerler açılabilir. Menkul malları muhafaza altına alınabilir. Gayrimenkulleri için kıymet takdiri istenebilir ve ihale ile satılarak alacaklının parasını ödenebilir. Alacaklı yerinde olmasa bile alacaklı vekilinin talebiyle yine alacaklı vekilinin temin edeceği çilingir vasıtasıyla söz konusu engel aşılır haciz gerçekleştirilir. Kapı zarar verilmeden açılır ve işlem sonunda tekrar eski haline döndürülerek haciz mahalli terk edilir. Kişiler haczedilen malların borçluya değil kendilerine ait olduğunu iddia edebilirler. Buna hukukta İstihkak denir. Bir çok haciz işleminde kolluk kuvveti bulunmaz. İhtiyaç hasıl olması durumunda görevli memurlar bu hususta gerekeni yaparak kolluk kuvveti eşliğinde haciz işlemini gerçekleştireceklerdir. Birden fazla borçlunun bulunduğu takiplerde haciz işlemi şöyle yapılır. Doğal olarak kefil borçlu diye bir ayrım haciz işlemi için söz konusu değildir. Kefil borçlunun borcunu ödemeyi taahhüt eden kimsedir. Borç ödenmediği sürece alacaklının talebi doğrultusunda haciz işlemi için takibe konu borçlulardan herhangi birine gidilmesi mümkündür. Borcu ödeyen kefil, ödediği borcu asıl borçluya

bildirmek durumundadır. Buna müteakip ödediği borcu asıl borçludan talep edebileceği gibi alacaklıdan da takibe konu evrakları talep edebilir. Birden fazla kefil var ise oranları nispetince rücu hakları doğar. Haciz mahalinde istihkak iddiasının dayanağı var ise bir sureti dosyaya konur. Yok ise beyan alınır ve haciz tutanağı tetkik mercii dayanak olur. Haciz mahalindeki tüm iddia, belge ve beyan tutanağa geçirilmelidir. Evrakların aslı alınmaz, onaylı suretleri alınmak suretiyle tutanağa ek olduğu belirtilir. (Bircan,2015:2).

3.24. SİSTEM ÜZERİNDEN HACİZ UYGULAMASINA GEÇİŞ

AB eşleşmesinin ardından her ne kadar yasal haciz uygulamaları ve Yargıtay içtihatları köklü manada değişmemiş ise de; sistem farklılaşmıştır. Sorgulama ekranları devreye sokularak tapu, Sosyal Sigortalar Kurumu (SGK), Bağ-Kur, Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) Emniyet Genel Müdürlüğü trafik tescil bilgi veritabanı ve bazı bankaların kayıtlarına tek tuşla ulaşılmaya başlanmış, sistem üzerinden haciz uygulanır hale gelmiştir. Yine haciz kaldırma –fek- işlemlerinde de özellikle plakalar üzerindeki hacizler tek tuşla kaldırılabilir hale getirilmiştir. 2008 yılından sonra, yukarıda 3. şahıslar olarak belirtilen bankalardaki hesaplar üzerine de bloke konulmaya başlanmış, posta çeki hesapları yine aynı ekrandan direkt görülmekle bu hesaplar üzerine haciz kaydı konulmaya başlanmıştır. Yasa ve çerçeve aynı kalsa da sistemin değişmesi ile haciz tesisi de güvenli ve hızlı hale getirilmiştir. Haciz talebi de yine sistem üzerinden yapılabilmeye başlanmıştır. Daha önce ıslak imzalı talep yazısı ile asil veya vekili icra dairesine bizzat gelmek durumunda iken entegrasyondan sonra sistem üzerinden elektronik imza ile gelen talepler 3 iş günü içerisinde –ve genellikle aynı gün- işleme konulabilmeye başlanmıştır. İcra dünyasında haklı olan alacaklı daima mağdurdur. Alacağını tahsil edemediği için son seçenek olan icra dairesine geldiğinde ödeme emri karşıya ulaşmasına rağmen 7 gün içerisinde ödeme yapılmamış ise haciz hakkı doğar ve bu kaçınılmaz olur. Alacağını para ile tahsil edemeyen alacaklı kurum veya şahıs, borçlu olan kurum veya şahsın mallarına haciz tesis ettirmektedir. Bunun da hızlı, güvenli, şeffaf ve hakkaniyetli uygulanması ancak adaletin etkinliği ile mümkündür. Entegrasyon süreci bunu mümkün kılmıştır. Ulusal Yargı Ağı Projesi kapsamında pilot

icra daireleri yönünden önemine işaret edilecek olan bab'da daha detaylı gösterileceği üzere; sistem üzerinden haciz tesis etmek, hem alacaklının mağduriyetini azaltmakta, hem süre kazandırmakta, hem borçlunun kötüniyetle mal-para, eşya kaçırmasını engellemekte, hem de adaletin etkinliğini yükseltmektedir. Aynı uygulama ve sistem dosyaların vazgeçme, haricen tahsil ve/veya takipsizlik nedeniyle işleminden kaldırılması hususunda da dakikalarla ölçülebilecek kadar teknoloji ve hız temin etmiştir. (Pilot İcra Uygulamaları Gözlem-Takip,2014; Arslan,2003:117; Kuru,2004:14, Yılmaz,2005:252; Berkin,1980:227; Postacıoğlu,1982:290; Uyar,1990:3).

3.25. ÖZEL DURUM: AMME ALACAKLARI

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, devlet ve diğer kamu kuruluşlarının kamu hukukundan doğan alacaklarının tahsilini düzenlemektedir. Bu idarelerin özel hukuktan doğan alacakları ile özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerinin alacaklarının tahsilini ise İcra ve İflas Kanunu düzenlemektedir. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, kamu alacaklarının tahsilinde farklı düzenlemelere yer vermiştir. Bu düzenlemelerin başında, vadesinde ödenmeyen sözkonusu alacakların cebren tahsili için devlete ve diğer kamu kuruluşlarına, özel hukuk gerçek ve tüzel kişilere tanınmayan hak ve yetkiler vermesidir.

Devlet ve alacaklı diğer kamu kuruluşları, kamu gücünün ifadesi olan bu üstün hak ve yetkileri kullanarak, kamu alacağını tahsil etme imkanına sahiptirler. Cebren takip ve tahsil işlemlerinin başlayabilmesi için ilk şart, usulüne uygun olarak tarh ve tahakkuk ettirilen kamu alacağının vadesinde ödenmemiş olmasıdır. Bunun yanı sıra idarenin tek taraflı irade beyanı ile düzenlenen ödeme emrinin çıkarılmış olması ve vadesi geçmiş borcunu ödemeye borçlunun davet olunması gereklidir. Usulüne uygun olarak borçluya, ödeme emri tebliğ edilmeden cebren tahsilata girişilemez. Vadesinde ödenmeyen kamu alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Uygulamada en çok kullanılan cebren tahsil şekli hacizdir. Haciz yapılmakla borçlunun haczedilen mallar üzerindeki tasarruf etme imkanı kaldırılmış olur.

Şu kadar ki; borçlu, kamu alacaklısının iznini almak suretiyle haczedilen mallar üzerinde tasarrufta bulunabilir. Haczin asıl sonucu haczedilen malların satılarak paraya

çevrilmesi, dolayısıyla kamu alacağının ortadan kalkmasıdır. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanması sırasında idarece yürütülen işlemler genel olarak idari yargının denetimine girdiğinden, idari işlemlerle ilgili olarak açılacak davalarında kural olarak idari yargıda çözümlenmesi gerekmektedir.

Ancak, kanunun ilgili maddelerinde yapılan düzenlemelerde, istihkak, iptal, iflas, konkordato davaları ile ihalenin feshi davaları genel (adli) mahkemelerde görülüp çözümlenmektedir. (Erol,1997:2).

3.26. HACZEDİLEMİYEN MALLAR

İcra ve İflas Kanununa göre yapılacak haciz işlemlerinin bir çeşidi olan fonksiyon haczidir. 2013 yılından itibaren meskende aile fertlerinin asgari yaşam standardını temin edecek eşyalar haczedilememektedir. Aynı eşyadan iki adet veya daha fazla var ise haczi kabil görülmektedir. Diğer haczedilemeyen mallar şöyledir:

1. (3986 sayılı Kanununun 16'ncı maddesiyle değişen bent) 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) hükümlerine tabi iktisadî devlet teşekkülleri, kamu iktisadî kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahallî idarelerin malları hariç olmak üzere devlet malları.
2. Borçlunun şahsı ve mesleği için gerekli elbise ve eşyası ile, borçlu ve ailesine gerekli olan dolap, sehpa, sandalye-koltuk, yatak takımları ve ibadete mahsus eşya.
3. Vazgeçilmesi kabil olmayan mutfak takımı ve pek lüzumlu ev eşyası.
4. Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve taşıtları ve diğer teferruat ve tarım aletleri; çiftçi değil ise sanat ve mesleği için gerekli olan alet ve edavatı ve kitapları; arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük taşıt sahiplerinin ancak geçimlerini sağlayabilecek ölçüde, nitelikte ve özelliklikteki taşıt vasıtaları. (Vasıtanın boyut, fiyat model ve tipi ayrılmaz)
5. Borçlu veya ailesinin geçimleri için gerekli ise, borçlunun tercih edeceği bir süt veren mandası veya ineği veyahut üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları.
6. Borçlu ve ailesinin iki aylık yiyecek niteliğindeki gıda maddeleri ve yakacakları,

- a) Borçlu çiftçi ise ayrıca gelecek mahsul için gerekli sayılabilecek tohumluğu,
- b) Borçlu bağ, bahçe veya meyve ve sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan bağ, bahçe ve bu işler için gerekli bulunan alet ve edevatı, malzemesi ve tohumluğu, fide, fidan ve benzeri müstahsile ait ürünleri.
- c) Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan miktarda hayvan ile bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları.

7. Memleketin ordu ve zabıta hizmetlerinde malul olanlara bağlanan emekli aylıkları ile, bu kabil kimselerin dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş ve dalış ikramiyeleri,
8. Yardım sandığı veya derneğinin verdiği hastalık, zaruret ve ölüm aylıkları.
9. Vücut ve sağlık üzerine ika edilen zararlar için tazminat olarak zarar görenin kendisi veya ailesine toptan veya irat şeklinde verilen veya verilmesi gereken paralar.
10. Askerlik malullerine, şehit yetimlerine verilen harb malullüğü zammı ile, 1485 sayılı kanun gereğince ihdasla ve özel şartlarla verilen TEKEL bayileri.
11. Borçlunun haline münasip evi "ancak evin değeri fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alınabilecek miktarı borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılabilir.
12. (2347 S. Kanunun Harcırah Kanununa göre yapılan ödemeler.
13. 2022 sayılı kanun uyarınca bağlanan aylıklar. (Aydın,2012:104; Yalçın,2009:116).

3.27. İCRA MÜDÜRÜNÜN TAKDİR YETKİSİ

Toplum hayatını hukuk kuralları ile düzenleyen kanun koyucu, cebri icra hukukunun uygulayıcılarından icra müdürüne takdir yetkisi vermektedir.

Bu esasında bir zorunluluktur. İcra müdürünün takdir yetkisi bir haktan ziyade ödev niteliğindedir. İcra müdürü takdir yetkisi tanınan hallerde bu yetkisini kullanmakla yükümlüdür.

Anayasal temel hak ve ilkelere, kanunun getirdiği özel sınırlara, kanunun ve hükmün amacına riayet etmelidir. İcra müdürü görevlerini yerine getirirken taraflar gibi üçüncü kişileri de gözetmelidir. Gözetilecek olan esas unsur önce anayasa ve İcra İflas Kanunu gerekleridir.

Dolayısıyla adalet olgusudur. İcra müdürü ayrıca takdir yetkisini kullanarak yapmış olduğu işlemin nedenini, işlemin gerekçesinde mutlaka açıklamalıdır. (Özçelik,2013:2).

3.28 İCRANIN GÖREVLERİ VE KÖTÜYE KULLANMA

Görevi kötüye kullanma suçu 12.10.2004 tarihinde Resmi Gazetede (RG.) yayımlanan ve 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanununun (YTCK) 257.maddesinde (m.) düzenlenmiş bulunmaktadır.

Görevi kötüye kullanma suçu genel ve tamamlayıcı bir vasfa haizdir. Eski Türk Ceza Kanununda (ETCK) dört madde altında düzenlenen (212.m., 228.m., 230.m., 240.m.) bu suç tipi YTCK da tek bir madde ve tek bir başlık altında toplanmıştır. Bu sayede ETCK'da mevcut olan dağınıklığa son verilmiştir.

Ayrıca ETCK'da yer alan 230.m. ve 240.m. ayrımı noktasında özel kastın gerekip gerekmediği konusundaki tartışmalar ortadan kalkmıştır. Bunun yanında yine ETCK'da yer alan 228.m. ve 240.maddenin aynı konuyu düzenlediği hususundaki tartışmalarda sona ermiştir. YTCK'nın 257.maddesinin 1. Fıkrasında (f.) yer alan görevi kötüye kullanma suçunun sübjektif icrai bir hareket olduğu belirlenmiştir.

İhmal, gecikme göstererek görevini kötüye kullanma, irtikâp suçunu oluşturmadığı takdirde görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisinin durumunu düzenleyen 257.maddenin 2. ve 3. fıkraları bunu kapsar.

Görevi kötüye kullanma suçunda suçun faili kamusal faaliyet icra eden kamu görevlisidir. Yeni kanuni düzenleme ile birlikte kamu görevlisi kavramı genişletilmiş, kamu hizmeti gören kişilerde görevi kötüye kullanma suçunun faili olabilecek duruma gelmiştir. Suçun maddi unsuru ise görevin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilerin mağduriyetine, kamu zararına veya kişilere haksız kazanç sağlama olarak belirtilmiştir.

Bu şartları husule getirmeyen bir fiil görevi kötüye kullanma suçunu oluşturmaz. Bu şartlar ile birlikte görevi kötüye kullanma suçu, zarar suçu haline getirilmiştir. Suçun manevi unsuru ise genel kasttır ve teşebbüse elverişli bir suç tipidir.

Görevi kötüye kullanmayı unsur olarak ihtiva eden özel nitelikte bir hüküm mevcut ise söz konusu hükümde yer alan ceza daha hafif olsa bile görevi kötüye kullanma suçundan dolayı faile ceza verilmez.

Görevi kötüye kullanma suçu mahsus (özgü) bir suç olup, kamu görevlisi dışındaki kişilerin de iştirak etmeleri mümkündür.

Nihai olarak bu suç, görev suçu niteliğinde bulunduğu için 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması mecburiyeti vardır. (turkhukuksitesi.com,2016:mak:193).

İcra dairesinin yaptıkları bu işlemler, kanunun 88/3,113/2,114/2,133/1,134/1 208/2,217, 219/1, 222, 223/3. Maddelerinde açıklandığı üzere birer karar niteliğindedir. Ancak bu kararlar HMK 294-303 maddelerinde yazılı hüküm niteliğinde olmamakla birlikte, İİK'nun 8 inci maddesinde düzenlendiği şekliyle gerekçeli olarak yazılması gerekir.

Gerekçe, bir işlemin yapılmasında etkili olan maddi ve hukuki sebeplerin açıklanması, karar merciinin savunmasıdır. İşlemin yöneldiği kişiyi aydınlatma, bilgi verme işlevine de sahiptir.

Kararların gerekçeli olmasının dört ana amacı vardır.

- Kararların yasallığı konusunda denetim yapılmasını kolaylaştırır.
- İşlemin yöneldiği kişiye bilgi verir. Gerekçe, ilgilinin yargı yoluna başvurmasının kendisi bakımından yararlı olup olmadığını ikna açısından yarar sağlar.
- İşlemi yapan görevliye özenli bir inceleme yapma konusunda sorumluluk verir ve işlemi bilinçli yaptığı yolunda güven duygusu kazandırır. Görevli, yaptığı

işleme güven duyması özgüvenini artırdığı gibi en etkin denetim şekli olan özdenetim sürecinin çalışmasını sağlar.

- Gerekçe, işlemin yapılmasında etkili olan maddi ve hukuki sebeplerin açıklanması, tartışılması, yorumlanması ve sonuç olarak takdir edilmesi aşamalarını kapsadığından, hukuk kurallarının yanlış yorumlanması veya takdirin isabetsiz olması hallerinde kusura bağlı sorumluluğu kaldırır.

Kararın dayandığı sebepleri açıklamak mecburiyetinde olmayan bir makamın rahatlığı, çoğu kez hukuka aykırılıkları da ortaya çıkaracaktır. Gerekçe ile bu hukuka aykırılık giderilecektir. (Gönen,2005: 44).

Gerekçe, hakkında karar alınan veya işlem yapılan kişilere duyulan saygının bir sonucu olarak yapılan işlemin önemi ve ciddiyetine işaret eder.

Kararların gerekçeli olmasının bir diğer faydası ise, İcra ve İflâs Kanununun 18/3'üncü maddesindeki açıklama yapma sorumluluğunu kaldırma özelliğidir. Karara karşı şikayet yoluna başvurulması halinde, İcra mahkemesinin, kararın gerekçesini öğrenmek amacıyla icra müdüründen açıklama istemesine gerek kalmayacak, bu da takip sürecinde yaşanabilecek olumsuzlukları ve zaman kaybını önleyecektir.

Dosya, defter ve kartonların saklanması ve kaybolmasından İcra Müdürü sorumludur. Ancak, usulen yapılmış iş bölümü var ise, bu işle ilgili sorumluluk görevli memura aittir. Ancak, bu durum icra müdürünün gözetim görevi bakımından sorumluluğunu kaldırmaz.

6352 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemelere göre, usulüne uygun güvenli elektronik imza ile oluşturulan veriler senet hükmündedir.

Fiziki olarak tutulan kartonların, sisteme özel (evrak) karton oluşturmak ve tarama yöntemiyle UYAP'a aktarmak suretiyle güvence altına alınması sağlanmalıdır.

Dosyaların çalınması veya kaybedilmesi ile ilgili eylemleri ortadan kaldırmak, dosya ihya yöntemini kolaylaştırmak, belge ve hak kaybına neden olmamak, çalışanların sorumluluğunu en aza indirmek, kurumsal itibar ve güveni sağlamak amacıyla İcra ve İflâs Kanununun (6 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girecek olan) 8/a maddesinde yazıldığı üzere; tutanak ve kararların UYAP üzerinden elektronik imza ile gerçekleştirilmesi, özellikle tarama işlemlerinin mutlaka yapılması, bu karşın kaşe kullanma, el veya daktilo ile tutanak düzenleme işlemlerinden vazgeçilmesi gerekir.

Yapılan Ödemeyi Kabul, Değerli Eşyayı Muhafaza Etme ve Tahsil Edilen Parayı Ödeme; İcra dairesi, takip edilmekte olan bir para alacağına mahsuben borçlu veya üçüncü şahıs tarafından ödenen paraları kabule mecburdur. Bununla borçlu yaptığı ödeme kadar borcundan kurtulur.

İİK'nun 9. Maddesine göre ise, icra dairelerine yapılacak her türlü nakdî ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra dairesi adına açılan hesaba yapılır.

Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilâtın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir.

İcra müdürlüklerince yapılması gereken her türlü nakdî ödeme, ilgisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere, icra müdürü tarafından resen bankaya verilecek talimat gereği yapılır.

Talimat, paranın icra dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç üç iş günü sonuna kadar verilir. İcra daireleri aldıkları kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında, zorunlu hâllerde ise kiralanacak banka kasalarında muhafaza ederler. (Kuru,2004: Seminerler 1; Gönen,2005:47).

3.29. SÜREÇTE BELİRLENEN EKSİKLİKLER

Trabzon ölçeğinde Pilot İcra Uygulamasının önemli kazanımları ve getirileri olurken farklı pozisyon ve rollerde sahada tespit edilen handikaplar da kayıt altına alınmıştır. Bunlar, yukarıdaki formalite ve normların hayata geçmesi sürecinde bazıları uygulama değişikliğinden doğan, bazıları ise idari nitelendirilebilecek hususlar olup neticeye dönük şekilde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Sahadaki problemlerin ve uygulamaları olumsuz etkileyen faktörlerin tamamı pilot icra organizasyonundan *kaynaklanmamaktadır*. Adaletin etkinliğine, sürelere, hijyen şartlarına ve sonuca etkileyen iç ve dış faktörler nesnel olarak sıralanacaktır.

3.29.1. Yönetimden Kaynaklı Sorunlar

Pilot İcra Dairesi Müdüründen kaynaklı temsil, yönetim, iletişim ve koordinasyon sorunları kurumsal anlamda sorunların başını çekmektedir. Yerleşik empirik anlayış, uzmanlaşmaya ters bir profil ve bürokrasiye aykırı şahsi uygulamalar huzursuzluk nedeni olarak görülmüştür. İcra Dairesi Müdürü, pilot icra dairesinin tek yetkili amiri olmasının yanı sıra tek mümessili ve yegane disiplin amiridir. Şu halde herhangi bir iş rolü yoktur. Personel ile iletişimi negatiftir.

3.29.2. Birimlerarası Uyumsuzluklar

Üniteler arasındaki koordinasyon uyumsuzluğu tarafların zaman ve emek kaybına yol açmaktadır. Hangi görevin hangi birime ait olduğu hususunda kuruluş aşamasında belirlenen tablo dışında yeni pozisyonlar doğmuş, mükellefiyet konularında havada kalanlar olmuştur. Takip dosyalarının hangi aşamada hangi birimde işleneceği ve hangi etapta hangi ünitenin rol-sorumluluk alacağı konusu mütemadiyen verimi düşürmektedir. Yazılı dağılım yetersizdir.

3.29.3. Yetki ile İlgili Anlaşmazlıklar

Yetkilendirmedeki belirsizlikler nedeniyle hangi personelin hangi seviyeye kadar yetkili olduğu, ne aşamada karar verebileceği, özellikle kesinleşme, haciz ve ödeme konularında belirsizdir. Yetki içerisinde günlük ve bazen anlık karar verme zorunluluğu, birimleri etkilemektedir. Örneğin gemi haczi ve kıymet takdirinin haciz bürosunca mı satış bürosunca mı yapılacağı, yoksa icra mahkemesine mi tevdi edileceği halen her defa münakaşa nedenidir.

3.29.4. Kadrolaşmada ikilem hususları

Kadrolaşma içinde hizmetli sayısı başından beri yetersiz (2 kişi), icra müdür yardımcısı sayısı ise düzenli olarak fazladır. (16 kişi) İcra katiplerinin en eskisi (3 yıllık) bile herhangi bir ikinci birimin işini bilmezken zabıt katiplerine düzenli olarak mahkeme nöbeti yazılmaktadır. İcra katibi görev yapan personel gerekli formatik sıralama gözetilmeksizin görevlendirilince işlemler ters işlemektedir. Alacak kalemlerini girmeyi bilmeden dosya hesabı yapmak gibi.

3.29.5. Tek ilgileri süreli denetimler

Daireler mevzuat gereğince direkt ve sadece icra dairesi müdürüne bağlı olduğundan idari sorunlarla ilgili düzelme aşamasına geçilememektedir. İcra hakimi sadece tetkik için gelen dosyalara, icradan sorumlu savcı ve iki yılda bir gelen müfettiş ise denetleme raporlarına bakmaktadır. Gerisi-ötesi yoktur. Sadece evrak-hesap-dosya üzerinden inceleme yapmak, 55 kişilik bir sirkülasyon dairesinde salt işleme motive olarak değerlendirilmektedir. Bazı bürolar hangarı andırmaktadır.

3.29.6. Performans ve Eğitim Problemi

Çalışanların karar birliğini sağlamak, performanslarını artırmak, yeni içtihatlar hakkında bilgi vermek ve gelen şikayetleri değerlendirmek gibi gerekli uygulamalar hali hazırda yoktur. Birim müdürleri belli aralıklarla tutanakla toplanır. Eğitim ve

gelişimle ilgili bir iş olmamıştır. Sosyal informatik projeler merkezi yönetim tarafından da geliştirilmemektedir. Yeni kurulan merkezlere yoğunlaşan merkez yetkilileri, gelişim aşamasındaki büroları ihmal etmektedir.

3.29.7. Basın-Halkla İlişkiler Yetersizliği

Her ne kadar bilgi bankası kurulmuş ise de basın direkt olarak herhangi bir bilgi alamamaktadır. Halkla ilişkiler biriminde de 3 yılda 11 ayrı personel görevlendirilmiş, sürekli muhatap değişikliğinden verim düşmüştür. Bu birim için halkla ilişkiler eğitimi olmamıştır. Halkla İlişkilerin ayrı bir bilim dalı olduğu bu gibi yeni projeler için ne denli büyük önem taşıdığı hususu göz ardı edilmiştir. Basınla ilişkiler yönü de halen zayıf seyretmektedir.

3.29.4.8. Baro ile Yetersiz Kalan İlişkiler

Yargının üç önemli ayağından biri olan Baro ile ilişkiler uzak ve soğuk tutulmaktadır. Entegrasyonun ilk aylarında sıcak ve sıkı olan istişare hususları daha sonra iyiden iyiye ihmal edilmiş, Baro kaynaklı sorunlar artmış, bunlar da şikayet yoğunluğunu artırmıştır. Baro'nun gerek geçmişteki yönetimleri, gerekse yeni yönetim kurulları ve ilgili komiteleri ile herhangi bir entegre proje geliştirilememiştir. Üç kez yapılan buluşmada nicelik yetersizlik olmuştur.

3.29.9. İTM, Bakanlık, Yargıtay Ayrımı

Genel idari hususlarda ve karar birliği gerekli konularda formel sıralama sürekli karışmaktadır. İcra Tetkik Mercii, Başsavcılık, Adalet Komisyonu farklı talimatlar vermekte, Bakanlık ile Yargıtay ise farklı tamim/içtihatlar göndermekle karışıklığa yol açmaktadır. İhtiyati hacizle ilgili kararlarda hangi şehrin mahkeme kararının hangi kentleri kapsadığı hususu halen muammadır. Uygulamada ve kabulde önemli ölçüde farklılık gözlenmektedir.

3.29.10. Birlik ve Dayanışma Masası Sorunu

İcra Dairesi hemen karar vermek zorunda olan kurumlar iken bu hususta belirleyici olacak bir masa bulunmamaktadır. Özellikle eski icra dairelerinden gelen talepler zorluk doğurmaktadır. Danışma birimi bulunamayacak kadar zor bir noktadadır. Kanun hem yeniyi hem eskiyi bağlarken geleneksel icra daireleriyle çalışan tarafların pilot icra dairesindeki entegrasyonlara zaman zaman ayak diremesi işleri zorlaştırmaktadır. Çözüm masası bulunmamaktadır.

3.29.11. Vergi Ödemeyeni Güçlendirme

Kısa adı ATGV olan Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı, keşif, suçüstü, haciz, kıymet takdiri ve teslim gibi görevlere bu vakfa ait araçlarla gidilmesine karar verdi. Kurum vergiden muaf. Bu iş için ilçeye kurulmuş taksi durağındaki araçları kullananlara idareden tazyik var. Ticari taksiler vergiye tabi. Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı'na bağlı olarak Ankara'dan gönderilen araçlar ise vergiden muaf. Ekonomik sirkülasyonu ve adalet duygusunu doğrudan etkileyen bu husus git gide artan sorunlara yol açmaktadır.

3.29.12. Tarafların Teknolojik Yetersizliği

Pilot İcra Dairesinde tüm iş ve işlemler sistem üzerinden yürütüldüğü için başvuran her kişinin de bu entegrasyona hakim olması şartı var. Banka harç ödemesi olmadan dosya açılışı olmadığı gibi, I-Ban numarasız da ödeme yapılmıyor. UYAP bilmeyen vekiller çok zorlanıyor. Vakıfbankta hesabı olmayan, sarı renkli bankomat kartı taşımayan, hiçbir şekilde İcra dairelerindeki pos cihazlarını kullanamıyor. Banka kullanmayan asla işlem yaptıramıyor.

3.29.13. Tele-Bilgi Ne Kadar Güvenli?

Daireye telefonla ulaşan kişilerin dosyalarda taraf olup olmadığı anlaşılammakta, bu konuda herhangi bir sorgulama-doğrulama yapılamamaktadır.

Yine de bilgi verilmesi ise güven ve gizlilik anlamında çokca kere probleme yol açmıştır. Başka yerde böyle bir uygulama yoktur. Anayasa'nın 27. Ve 35. Maddeleri ile çelişecek şekilde bilgi vermekten imtina, proje ile uyuşmamaktadır. Kimlik doğrulamasız bilgi ise adliyede kişisel güvenliği baltalamaktadır.

3.29.14. Dayanaklarda Hukuki Boşluk

Dosya açılırken hiç bir dayanak aranmaması çalışanla vatandaşı sıkça karşı karşıya getirmektedir. Hiçbir evrak olmadan takip başlatılabilmekte, hukuki görünen bu uygulama vicdani olarak hesap verebilirlik ilkesi ile çelişmektedir. Pilot İcra'da bu sorun daha fazladır. Her ne kadar İİK'da bu konuda "Hiçbir mesnet bulunmaksızın takip başlatılabilir. İlamsız takip, ilamlı gibi bağlayıcıdır" hükmü yer alsada bu hususun sosyal karşılığı halen yoktur.

3.29.15. Harçlarda Zamansal Zorunluluk

Harç tediye etmeden dosya açılmamakta, bu iş için ise Maliye kriterleri uygulanmaktadır. Doğal olarak tarafların harç hususlarına hakim olmadığı görülmüştür. Zorlayıcı şart: 15:30'dan sonra harç kesilmez. Belli günlerde ve belli dosyalar arasında harç kesilmez. Harç ancak belirlenen hesap numarasına yatırılır. Açılıştaki-kapanışta, feragatte, haricen tahsilde, haciz kaldırmada ve kısmen tahsilde harcın hangi tarafa ait olduğu hususu belirtilmemektedir.

3.29.16. Tebligattaki farklı açıklamalar

İcra Dairelerinde tebligatın ikmali ve kesinleşme olmadan herhangi bir işlem yapılamazken sistemden çıkarılan tebligatın üzerine içerikle ilgili farklı -yanlış- bilgiler yazılabilmektedir. Bu da hem personel, hem taraflar için dosyanın ileriki aşamalarında soruna yol açmaktadır. Üst yanda özel evrak ibaresi bulunurken, tebligatın alt bölümünde ise zarfın içerisinde sıra cetveli veya bakiye borç muhtırası bulunduğu belirtilebilmektedir. İptal ve bozma nedenidir.

3.29.17. Çocuk Tesliminde Düzensizlik

Ebeveynle kişisel ilişki tesisi için yapılan çocuk teslimi memuru güç, görüşecek anne/babayı mağdur bırakmaktadır. Pilot İcra bunu giderememiştir. Memur birçok ek zorlukla uğraşmakta, anne ye da baba, çocuğunu görmek için -her defa- 550-650 TL harcamaktadır. Pedagog ve kolluğun nezarete alınması hususu tamamen icra yetkilisinin takdirindedir. Bu çalışma görev genellikle tatil günlerinde ve haftasonlarında yapıldığı için görevli bulmak çetindir.

3.29.18. Ödeme Emrindeki Yetersizlikler

İcranın aslını teşkil eden ödeme emirlerinde kapak hesabı bulunmamaktadır. Bu belgede yazılı olan rakamın ödenmesi halinde ise dosya kapanmamaktadır. Güncel hesap, daima belgeden fazla olduğundan, yazan rakamı ödeyene ek bilgi verilmeden bakiye borç çıkartılmaktadır. Pilot icra organizasyonuna geçilmeden önce geleneksel ödeme emirlerinin alt bölümünde ‘Bugün itibariyle güncel borcumuz şu kadar liradır’ ibaresi yer alırken yeni düzende sadece çıkış miktarı yazmaktadır.

3.3.13.19. PTT'den Kaynaklı Problemler

Tebliğat, gönderi, müzekkere ve muhabere gibi işlemler için Adalet Bakanlığı emrinde bulunan PTT; yetişmiş personel sorunu yaşamakta, bu sorunu pilot icraya da yaşatmaktadır. Yazılar okunmamakta, usul sıkça bozulmakta, teslim görünen evrak parçaları gelmemektedir. Postane personeli sıklıkla teslim ettiğini bildirdiği evrakları – çoğunlukla tebligat- teslim etmediğinden ciddi sorunlar çıkmaktadır. Fiziki evrakın teslimi geciktiğinde karar yazılamaz.

3.29.20. Sağlamasız Muhabere Muamelesi

Başka şehirdeki birimlere gönderilecek tüm icra evrakları Trabzon Pilot İcra üzerinden yapılmakta, bu işi yürüten Muhabere görevlileri herhangi bir birime sahip bulunmamaktadır. Süre uygulaması-sınırlaması yoktur. Pul uygulaması denetimde

netice vermemektedir. Başıboşluk mevcuttur. Bu işe bakan herhangi bir icra müdürü veya icra müdür yardımcısı atanmamıştır. Herhangi bir memur evrakı alabilir, herhangi bir müdür havale edebilir.

3.29.21. Vatandaşın Pul Zorunluluğu

Postanede vekalet pulu ya da posta pulu yok ise talep yerine getirilememektedir. Nakit para girişi esnemesiz yasak olduğundan avukat banka yolu ile masraf gönderebilmekte, 2017 itibariyle 5,10 TL'lik posta masrafı vermek isteyen vatandaş ise bu sorunu aşamamaktadır. Postanede pul yoksa ve-veya başkaca bir sorun varsa kişiler en yakın ilçe merkezindeki postanelere yönlendirilmektedir. Gidiş geliş masrafı, posta gidiş ücretinden daha fazladır.

3.29.22. Hatalı Kaydedilmiş Varaka

Göreve ilk alınan memurlar taramaya verilmiş, yanlış kaydolunan evraklar ilanihaye kaydolunduğu yerde kalmıştır. Hatalı, silik ya da farklı isimle kaydolan evrak işe yaramamaktadır. Hiç bir birimi bilmeyen bir personelin evrak ayırması, taraması, kaydetmesi pek vahim bir yanlıştır. Birim, iş, işlem, evrak ve tensip tanımayan görevli, neyi nereye kaydedeceğini bilemediğinden idareden kaynaklı bu sorun halen projeyi etkilemektedir.

3.29.23. Yenilenmeyen Haciz Uygulaması

İcranın temel işlemlerinden haciz ve muhafaza konusunda pilot icra uygulamalarının bazılarında hiç bir fark tespit edilmemiştir. Sahada yaşanan sorunlar artmış, tarafları ve personeli rahatlatıcı bir işlem eklenmemiştir. Bir görevli birçok kişinin yapabileceği sahadaki işi tek başına aynı gün veya haftada yapmak zorunda bırakılmaktadır. İcranın temeli olan haczi bilmeyen onlarca personel mevcuttur. Kolluk güçleri gerektiğinde gelmemektedir.

3.29.24. Odaklanma ve Adaletli Dağılım

Haciz bürosu talimat ve muhabere işlemlerine de bakmakta, bu yaygınlık nedeniyle odaklanma sorunu yaşamaktadır. İcra müdür yardımcılarında herhangi birinin herhangi bir kere hacze çıktığı görülmemiştir. Zorluğa bakmadan salt katipler bu yükü yüklenmektedir. Haciz bürosunda toplam personel sayısı 12 olmasına rağmen sahada genelde 2, bazen 4 kişi görev almaktadır. Yolluk da dahil, özlük hakları hususunda icra personeli hep ikinci plandadır.

3.29.25. Adliyenin Yeddieminlik Sorunu

Trabzon kentinde genel bir yeddieminlik problem vardır. Pilot İcra, uygulamalar için son derece önemli olan bu husustaki sorunu giderememiştir. Teknik-klimatik yeterliliği olan bir depoya, sorumluluğa uygun bir yeddiemin kişiye, işlemlerde usul disipline kavuşulamamıştır. Yeddieminlik içtihatı, sorumluluğu ve ücretleri konusunda sıklıkla ihtilafa düşülmektedir. Adliye pilot icra dairesinin kuruluşundan itibaren şehir dışındadır. Yeddieminlerden kaynaklı bozulmalar, tahrifat ya da kayıplar sorgulanamamaktadır.

3.29.26. Bilirkişilik ve Otopark Yoksunluğu

Satışa çıkarılacak araçlarla ilgili günlük otopark ücreti, araçların muhafazası, satışa hazırlanma, satış sonrası teslim gibi konularda düzenli tıkanmalar yaşanmaktadır. Anahtarı olmayan araçların motoru görülemeden motorluymuş gibi -hatalı- kıymet takdir edilmektedir. Yeddiemin olarak kayıtlı bulunan otopark görevlileri, araçlar üzerindeki değişim ya da amortismandan rücu etmektedir. İhale alıcısı genelde tüm bu masraf ve ziyanı çekmektedir.

3.29.27. Mali İşlerde 'Hesap-Kitap' Sorunu

Hesap işlemlerinde harç, uygulanacak faiz, faizin faizi ve resmi-özel kurum ayrımları ile paraların yatırılması -reddiyatı- sürekli fark etmektedir. Bundan doğan şikayetler sürekli artmaktadır. Borcu karşılasa da tahsilat devam ettirilmiş, reddiyatta

süre yakalanamamıştır. Mali işlemlerin iş sınırları konusundaki belirsizliği hemen hergün yeni bir soruna yol açmaktadır. Resmi kurumlara borç muhtırası, gerçek kişilere ise haciz uygulanmaktadır.

3.29.28. Banka Hesabında Belirsizlikler

Pilot İcra Dairesinde kağıt para giriş-çıkışı tamamen bitmiştir. Mali işlemler kûl halde sistem ve banka üzerinden yürütülmektedir. Rağmen bankanın sorunları harç ve tahsilat hesaplarında karışıklığa yol açmaktadır. Bazı hesaplara faiz işletme mecburiyeti olması ciddi bir güçlüktür. Bankada hangi hesaba ne süre ile ne oranca faiz uygulanacağı ve iş bu faizin kimin uhdesinde kalacağı konuları tutarsızlık nedenidir. Faizsiz-vadeli hesap için kurum ceza öngörmektedir!

3.29.29. Cezaevi Yapı Pulu Sorunları

Alacaklılara paraları havale edilirken haciz kaydına göre değişen oranlarda tahsil harcı kesilmekte, ayrıca Cezaevi Yapı Pulu Harcı (CYPH) adı altında yüzde 2 oranınca para kesintisi yapılmaktadır. Anılan bağlantıyı soran vatandaşa bunun anlatılması mümkün olamamıştır. Cezaevine herhangi bir nedenle girmiş olan kişilerin hizmetine giden bu paraların doğru şekilde izah edilmesi halinde, icra dairelerinde ilginç ve ilgisiz sorunlar ortaya çıkmaktadır.

3.29.30. Mülhakat İcralarla Banka Sorunu

Bağlı 6 adliyenin 4'ünde pilot icra uygulaması yoktur. İlçelerdeki uygulama sorunları banka, harç, tahsilat, avans ve havale için bazen açmaza yol açmaktadır. Bu ilçelerde Vakıfbank da bulunmamaktadır. Bağlı icra daireleri merkezle hesap uyumu zorluğu yaşamaktadır. UYAP entegrasyonu ancak Vakıfbank ile kurulu bulunduğundan mülhakat icra dairelerinin hesaplarının olduğu bankalar, müdürlük için çifte hesap uygulamasını zorunlu kılmaktadır.

3.29.31. İzale-i Şuyu ve Yetkilendirmeler

Ortaklığın giderilmesine dönük dosyalar mahkemeden direkt icra dairesine gönderilmekte, bu işlemlere satış bürosu bakmamaktadır. Pilot İcra'da satış memurluğu bulunmadığından bu husus kişisel tercih ve kabule bırakılmıştır. Güç işlemekte, çokca şikayet alınmaktadır. Mülhakatta bu işe bakan kişi ayrı, geleneksel adliyelerde ayrıdır. İlçelerde yazı işleri müdürü, eski icra dairelerinde satış memuru, pilot icrada ise gönüllü olan icra müdür yardımcılarıdır.

3.29.32. Aynı İşlem Farklı Yetkili Birimler

150/C şerhi niteliğindeki ipotekli mülk üzerine şerh işlenmesi işlemi esas bürosunda yapılmaktadır. Haciz tesisine gidilmiş ise işlem haciz bürosuna, satışa gidilmiş ise satış bürosuna kalmaktadır. Fek' ise belirsizdir. 100. ve 103. Madde için de aynı sorunlar yaşanmaktadır. Pilot icra dairelerinde bir iş ve işlemin tesisi için belirlenmiş ve görevlendirilmiş olan bürolar bu işe bakar; kaldırma işleminden aynı büroların sorumlu olmaması kafa karışıklığı nedenidir.

3.29.33. Teslim-Tescil-Bilgilendirme Sorunu

İhale edilen taşınır-taşınmazların tescil ve teslimi ile ilgili mahkemeden ihalenin kesinleşme süreci sürekli değişmektedir. Tescil için de yeterli-gerekli bilgilendirme yapılmamaktadır. Dönen işlem sayısı sürekli artmaktadır. Bağlantılı kurumlarla entegrasyon bulunmamaktadır. Ödenecek vergiler, alınacak belgeler, getirilecek evrak ve varaka ile ilgili yazılı bilgi-doküman verilmemesi sebebiyle özellikle vatandaşlar günler alan zaman kaybı yaşamaktadır.

3.29.34. İhmal Edilen İş ve Muameleler

UYAP üzerinden gelen talep ve talimatlar günü gününe gerçekleştirilirken sistemden gelmemiş iş ve işlemlerde ihmal halen mevcuttur. Bekletilen fiziki evrak nedeniyle mağduriyet doğabilmekte, takip süre aşımına uğrayabilmekte, hacizler

düşebilmektedir. Taranıp kaydedilmesine rağmen sistem üzerinden gelmemiş evraklar zaman zaman tali olarak değerlendirilmektedir. Dışarıdan gelen evraklardan masraflı ya da günlük olanlar da böyledir.

3.29.35. Son Numaralara Göre İşlemler

Evrak ve dosya numaralarının son hanesine göre yapılan tensip-karar uygulaması gereğine her personel bu numaraları takip etmektedir. Ne var ki görevlendirmeler günlük, haftalık, aylık şeklinde nitelenmediği ve yazılı belirlenmediği için herhangi bir numaranın sahibi görevden ayrıldığında işe bakacak müdür yardımcısı bulunmamaktadır. Beklemeye yol açan bu husus, yazılı görevlendirme ve branşlaşma sorununun önemli bir parçası olarak görülmektedir.

3.29.36. Bilirkişi Ödemelerinde Farklar

Bilirkişilik listesi her yıl yenilenmesine karşın kıymet takdiri ve bilirkişilik uygulamaları için davet edilen mühendisler aynıdır. Aynı işlemler için çağrılan bilirkişilere emek ve mesaieleri ile raporlarına karşılık yazılan bilirkişilik ücretleri de ciddi oranlarda farklılık arz etmektedir. Bilirkişilik ücretlendirmelerinde standart yakalanamadığından dolayı borçlu veya alacaklıya yüklenen avans-masraf oranları ile bu konudaki işlem birliği olgusu da sürekli değişmektedir.

3.29.37. Birimlerin Tespiti ve Yönlendirme

Yeni icra uygulamalarında 10 ayrı branş ve birim oluşturulması ihtiyacına karşın bunların çoğunda bilgi, yazı, tabela ve yönlendirme noksanlığı mevcuttur. Satış Bürosunda Danışma yazmaktadır. Posta yahut Muhabere bürolarında ise hiçbir şey yazmamaktadır. Muhabere ile ilgili herhangi bir yönlendirme olmadığı gibi, idarenin satış ilanları için gerekli yer ayrılmamıştır. Dairenin farklı branşlardaki birimlerinin yer ve duvarlarına ilanlar serpilmiştir.

3.29.38. Araçlarda Uzaktan Satış Sorunu

İhaleye çıkarılan araçların fotoğrafları ve teknik bilgileri zayıftır. Uzaktan teklif verenler çokca yanıltılmıştır. İhale kamera sathında yapılmakta ne var ki araçlar satış mahaline getirilmemektedir. İlanlarda bazı araçların markaları belirtilmiş, modeli hiç belirtilmemiştir. Fotoğrafi ve/veya modeli olmayan, bilgileri eksik girilmiş araçların alıcısı için fırsat ve avantaj olmaktan çok zarar sayılabilecek kusurları, tamamen bu işlem hatasına bağlıdır.

3.29.39. Arşiv ve Aşılamayan Fiziki Yük

Tüm evrak ve kararlar taranarak sisteme bir daha silinemeyecek şekilde kaydolunmakta, rağmen fiziki yük artarak sürmektedir. Pilot İcra buna bir çözüm geliştirememiştir. Arşiv aynı kattadır. Yeri daralmaktadır. Kağıt evrak dizmek en büyük zamanı alan uğraştır. Arşiv personeli dosyalar arasında günüşiği, hava ve cephe imkanlarından yoksundur. Oturacak ve çalışacak fiziki yer kısıtlılığının yanı sıra masa, sandalye, bilgi işlem ekipmanı da hayli kıttır.

3.29.40. Elektronik İmzaya Hazırlıksızlık

Bütün talep ve tensibin sistem üzerinden olması zorunluluğuna karşılık e-imzayı tanımayan, kullanamayan veya UYAP'a karşı olanların çıkardığı zorluklar pilot icraya direkt yansımaktadır. Birimler kağıt evrak ve ıslak imzadan kurtulamamıştır. UYAP çıktıları ve tensipler dahi arşivde tekrar elle dizilmektedir.

3.29.41. 15 Temmuz, Kurumlar ve Muafiyet

15-16 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişiminden sonra FETÖ terör örgütü ile bağlantısı bulunarak lisansı iptal edilen kurumların takip başlatması engellendi. Hangi kurumların bu kapsamda olduğu, hangilerinin TMSF'ye geçip hak kazandığı, hangilerinin ibra edilerek faaliyetine devam ettiği hususu birimleri yoruyor. (Gözlem 2013-2017)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

4.1. KAMUSAL ARAÇLARIN KULLANIMINDA AMAÇ

Alacaklı, özel hukuktan doğan hak ve alacağını, borçlunun rızasıyla yerine getirmemesi halinde devlet adına üstün devlet gücünü kullanmaya yetkili icra ve iflas daireleri aracılığı ile alabilir.

İcra dairesi, kişilerin özel hukuktan doğan alacaklarını tahsile çalışırken üstün devlet gücünü kullanmakta, borçluların hak ve özgürlük alanına müdahale etmektedir.

Ancak, icra dairesi, özel hukuktan doğan bu hakların elde edilmesini kamu hukuku araçlarıyla, yani kamusal gücün kullanılması ile yerine getirmektedir. İcra hukukunun amacı, cebri icra organlarının yardımıyla alacaklının ihlal edilen hakkına kavuşturulmasıdır.

Bu anlamda icra dairesi işlemlerinin nihai hedefi kamu yararadır. Tüm icra işlemleri, her ne kadar kişilerin özel hukuktan doğan alacaklarını almaya yönelik olsa da, sonuçta hedef toplumda huzur ve barışı sağlamak ve bu şekilde hukuk düzenini korumaktır.

İcra organlarının kurulmasındaki temel amaç, alacaklının borçluya karşı bizzat kuvvet kullanmasını önlemektir. Bu işlemleri yaparken hiçbir makamdan emir ve talimat almadan karar verip uygulamasını da yapar. Adalet ve huzurun korunması, mağduriyetin giderilmesi, suçun önlenmesi gibi önemli amaçlar taşıyan icra işlemi, bu yönüyle iç hukukun ve kolluğun da ilk görevleri arasındadır. İcra işleminin yerine getirilmesinde bu fonksiyonların koşulsuz, sürekli ve uyumlu şekilde faaliyet göstermeleri şarttır.

İcra Daireleri, İcra ve İflas Kanununun takip hukukuna yönelik bu tür uygulamalarında bağımsızdır. Ve kamusal gücü kullanarak ihlal edilen hakları koruyup savunur. (Sempozyum,2013:2).

4.2. AB PROJESİNDE GÖREVLER VE ÖDEVLER DAĞILIMI

4.2.1. İcra Müdürleri

2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanuna göre atamaları gerçekleştirilir. Bir dairede bir icra müdürü bulunur. Mesleğe kabulü, atama ve nakil işlemlerinde icra müdür yardımcısı ile icra dairesi müdürü aynı prosedüre dahil olmakla iş pozisyonu ve personel durumuna göre yardımcı ya da daire müdürü şeklinde 3 yılda bir atamaları gerçekleşir. Tayinleri Adalet Bakanlığı PGM yapar. İcra ve İflâs Dairelerinde mesul amir olarak aynı zamanda birinci disiplin amiridir.

4.2.2. İcra Müdür Yardımcıları

Mesleğe kabulleri ile tayin ve nakilleri, 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanununun 1 inci maddesine göre gerçekleştirilir. Hiç icra müdürü bulunmayan merkezlere atanmaları ile daha kıdemsiz icra müdürlerinin bulunduğu yerlere tayinleri halinde direkt icra müdürü olurlar. Yardımcılık pozisyonundaki statüleri adli memurdur. Karar verme, red ve kabul yetkileri bulunmaktadır.

4.2.3. İcra Kâtipleri

6352 Sayılı Kanun ile yeni ihdas edilen icra kâtipliği, hiyerarşide müdür ve müdür yardımcısı kadrolarından sonra gelmek üzere yer almaktadır. Adalet Bakanlığının yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından yapılan sınavlarla alınır, icra müdürü tarafından yazılı olarak görevlendirilirler. İlk 6 ay ile 1 yıllık süreçte yetiştirilmelerine dönük seminer alırlar ve aday memur olurlar.

Daha sonra asaletleri onanarak Genel İdare Hizmetler'e (GİH) alınırlar. Evrak tanzimi, haciz, muhafaza, müzekkere yazılması ve tebligat hazırlanması gibi görevleri bulunur. Komisyonlarca tertip edilen sınavlara katılıp, kadro yönünden direkt Merkezi Personel Genel Müdürlüğüne bağlanırlar.

4.2.4. Zabıt Kâtipleri

Kadroları mahalli adalet dairesine ait olup, Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlıklarınca göreve alınırlar. Duruma ve ihtiyaca göre İcra Dairelerinde görevlendirilirler. İcra dairesindeki hak ve sorumlulukları icra katipleri gibidir. İcra katipliği kadrolaşmasına yeni -2015- geçildiği için uzun yıllardır icra katipliğinin gereklerini, yerine göre de icra müdürlüğü görevlerini zabıt katipleri yürütmüştür.

4.2.5. Mübaşirler

Kadroları mahalli adalet dairesine ait olup, Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı tarafından görevlendirme suretiyle icra dairesinde görevlendirilir. Evrakların-dosyaların muhafazası, dizilmesi, yerleştirilmesi, bulunması ve posta-zimmet gibi işlemlerde görevlendirilirler.

4.2.6. Hizmetliler

Kadroları mahalli adalet dairesine ait olup, Komisyonca görevlendirme suretiyle icra dairesinde görevlendirilirler. Her dairenin kadrosunda hizmetli bulunmamakla merkez ya da mülhakat birimlerince personel durumuna göre görev alırlar. Genel hizmetlerden sorumludurlar. (Adalet El Kitabı,2013:41)

Görevlendirme içinde personelin tamamı; tarafları eşitliği sağlama, hukuki dinlenilme hakkı ve temel hak ihlallerine engel olmak bakımından, sahip oldukları haklar hakkında bilgilendirmelidir. İcra müdürü alacaklının ve borçlunun menfaatlerini eşit şekilde korumak zorundadır. İcra dairelerinde şoför kadrosu yoktur. Piyasadan temin edilen araçlarla göreve gidilir.

İcra İflas Hukuku gereğince ve amir Anayasa hükümlerince sayılan personelin tamamı, kanundaki tarafsız olmak, bilgileri ve girdileri korumak, adaletli karar vermek ve açık olmak hükümlerini uygulamakla mükelleftir. Görevi olan bir işi yapmamak veya usulsüz yapmak hakkına sahip değildir. İcra personeli elektronik ve fiziki

ortamdaki veri kayıtlarını korumakla mükelleftir. Bu mükellefiyet kapsamında verilerin gizliliği, elektronik imza, UYAP ekranları ve şifre kullanımının esasları da gizliliğe girer. Bunlara aykırı davranış disiplin sorumluluğunu gerektireceği gibi, Türk Ceza Kanununa (TCK) göre de suç teşkil eder. (Balcı,2010:257).

4.3. İCRA İFLAS HUKUKUNDA İYİNİYET

Sistem, teknoloji ve uygulamada seviye ne olursa olsun İİK'da iyiniyet kanuni esastır. Bu da, bir hakkın kazanılmasına veya hukuki durumun meydana gelmesine ait bir engeli bilmeme ve bilebilecek durumda da olmama durumudur. Hukuk düzenince iyiniyete hukuki sonuç bağlanan hallerde iyiniyet, bir kimsenin karşılaşacağı hukuki sonuçlardan korunmasını ve hukuki sonucun değişmesini sağlar. Yani bir hukuk kuralına uyulmaması, kural olarak istenen amaca ulaşamaması sonucunu doğururken, kimi durumlarda iyiniyet buna engel olur ve hukuk kuralına uyulmamış olmasına rağmen hukuki sonuç doğar.

Tasarruf işlemi, bir hakkı ya da hukuki ilişkiyi doğrudan doğruya etkileyen, onu başkasına geçiren (devreden), içeriğini sınırlayan, değiştiren, külfet yükleyen veya sona erdiren hukuki işlemlerdir. Tasarruf işlemi yapabilmek için, kural olarak tasarruf yetkisine sahip olmak gerekir. Tasarruf yetkisi, hakkın esaslı bir unsuru olup, hakkın içeriğine dâhildir.

Bunun bir sonucu olarak, bir hak üzerinde, esas olarak hak sahibi tasarrufta bulunabilir, hak sahibinin tasarruf yetkisi bulunmaktadır. Ancak bazı durumlarda hak sahibinin tasarruf yetkisi, kanuni bir hükümle sınırlandırılabilir ya da tamamen ortadan kaldırılabilir. Bu hallerde hak sahibi, kanuni sınırlama gereği, serbestçe tasarruf işlemi yapmaz, yapsa bile geçersizlik müeyyidesiyle karşılaşır.

Bu tasarruf sınırlamalarından bir kısmı da İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlenmiştir. Mallarının haczedilmesi (İİK m. 86, 91) ve iflasın açılması (İİK m. 191) durumları buna örnek olarak gösterilebilir. İşte bu durumlarda, kişinin tasarruf

yetkisinin kanunen sınırlanmış olmasına ve yapmış olduğu tasarruf işleminin geçerli sonuç doğurmamasına rağmen, Kanun'da iyiniyete yönelik olarak istisnalar düzenlenmiş ve işlemin geçerli olacağı kabul edilmiştir. İcra ve İflas hukukunda genel mesnet iyiniyete yönelik olarak tensip edilmiş bulunmakla bu istisnalardan oluşmaktadır. (Mercan,2011:7).

4.4. AVRUPA BİRLİĞİ İLE GENEL ETKİLEŞİMLER

Avrupa Birliği'nin amaçları arasında, Birlik üyeleri arasında sınırların hukuki anlamda kalkması bulunmaktadır. Avrupa Konseyi'nin çıkardığı Tüzükler vasıtası ile ülkeler arasında hukuki alanda asgari paralelliğin sağlanması amaçlanmıştır. Elbette ki, Birlik üyesi ülkelerin kendilerine özgü ve bazen diğer tüm ülkelerden farklı hukuki kurumları mevcuttur.

Avrupa İcra Hukuku'nun amacı, bu kurumların varlığına rağmen, ortak bir uygulamayı sağlamaktır. Ülkemiz, Avrupa Birliği'ne üye değildir; ancak aday ülke statüsündedir ve müzakereler devam etmektedir. Türkiye'nin Birliğe tam üye olması halinde, Avrupa Konseyi'nin çıkardığı Tüzükler ülkemiz için de geçerli olacaktır.

Bu nedenle Avrupa İcra Hukuku'na yön veren Tüzüklere, mukayeseli hukukta ve özellikle Alman Hukuku'nda yer alan uygulamalar önem arz etmekle Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üye olması halinde Avrupa Birliği hukuk sistemi içerisindeki yeri belirtmeye çalışılmıştır. Bu halde iç içtihat ve uygulamalarımızın Avrupa'ya da entegre edilmesi söz konusu olacaktır. İşte bu entegrasyon, eşleşme ve modernizasyon yolunda özellikle Ulusal Yargı Ağı Projesi'ne geçilen 2007 döneminden sonraki aşamada Türkiye henüz tam üye olmadan hukuki eşleşmelerle bu yolda önemli adımlar atmıştır. Bunların sonuncusu ve en önemlilerinden biri icra'dır. (Pürselim,2009:2).

4.5. YENİ SİSTEMİN PERSONEL ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Türk Adalet Bakanlığı Ulusal Yargı Ağı Projesi'nin sahadaki etkilerinin personele yansımaları üzerine gerçekleştirilmiş araştırmalarda, yönetim bilgi sistemlerinin kamu sektöründe, özellikle Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturulan

sistemin sonuçları özetlenmiş, Ulusal Yargı Ağı Projesi'nde çalışanların algılarına yönelik ne tür etkiler bıraktığı incelenmek istenmiştir.

Yapılan çalışmada kamu personelinin yönetim bilgi sistemleri konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları, çalışanların iş tatmini, motivasyon, zaman yönetimi gibi alanlarda yönetim bilgi sistemlerinin çalışanlara ne gibi faydaları olduğu araştırılmıştır. Yapılan alan araştırmasında anket yönteminden yararlanılmış. İstanbul, Ankara ve İzmir'de bulunan adliyelerde çalışanlar üzerinde anket uygulaması yapılmıştır. Toplam 400 denek üzerinde yapılan çalışmanın dağılımına bakıldığında İstanbul da 200, Ankara ve İzmir'de 100'er adet anket uygulanmıştır.

Veriler üzerinde yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilip örneklem grubunun demografik özelliklerine bakıldığında, kurumda çalışanların yaş ortalamasının 31 civarında olduğu, eğitim durumlarının önlisans ve lisans seviyesinde yoğunlaştığı, kurumda çalışma süresine bakıldığında ise 3.5 yıllık bir ortalamanın olduğu görülmektedir. Bilgi teknolojileri konusunda personelin % 43,8'inin herhangi bir kurumdan bilgisayar eğitimi aldığı gözlenmiştir.

Bilgi teknolojilerinin mesai saatleri içinde ne sıklıkta kullanıldığına bakıldığında ise; çalışanların gün içerisinde ortalama 6 saat süresince işlemlerini bilgi teknolojileri vasıtasıyla gerçekleştirdiği gözlenmiştir. Yapılan istatistikî inceleme sonucunda araştırmaya katılan bakanlık çalışanlarının bilgi teknolojilerinin ve UYAP'nın etkilerinin ortalamaları incelendiğinde, bilgi teknolojilerinin etkisi boyutu ortalamasının en yüksek, Ulusal Yargı Ağı Projesi boyutunun ortalamasının en düşük olduğu görülmektedir.

Yapılan araştırmada UYAP'nın çalışanların algıları üzerindeki etkilerine bakıldığında, özellikle etkili bir bilgi teknolojisi kullanılarak verimlilik artırılabilir görüşüne olumlu yanıt verildiği görülmüştür.

Aynı zamanda UYAP'nın performansı artırıcı bir etkiye sahip olduğu, zaman kaybını önleyici bir etkisi olduğu, işlerin daha basit tekniklerle yapılmasını sağladığı görüşlerinde de olumlu sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışanların UYAP'nin yetersiz buldukları yönlerine bakıldığında ise bilgi teknolojilerinde kullanılan donanım ve yazılımın yetersiz olduğu, sistemden kaynaklı

donma ve hız kayıplarının yaşandığı, kullanım kolaylığının olmadığı gibi görüşleri olduğu anlaşılmıştır.

Katılımcıların UYAP'a ilişkin algılarının eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan test sonucunda değişkenler arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. (Özker,2010:14).

4.6. UZMAN KULLANICI GÖZÜYLE

UYAP Uzman Kullanıcısı Ayşe YILGIN'ın UYAP Değerlendirmesi;

“Önce UYAP iş yükümüzü zorlaştırarak artıracak gibi görünmüştü. Ancak için içine girdiğiniz zaman o kadar farklı ki... Mesela bir kişinin T.C. kimlik numarasını biliyor iseniz bu kişinin nüfus kayıt örneğini çıkarabilirsiniz. Biz bunu daha önce nüfus müdürlüklerine müzekkere yazarak istiyorduk. Bazı dosyalarımızda gelmeyen müzekkere cevabından dolayı dosyayı bekletiyorduk. Bu bizim için bir avantaj diyorum. İyi düşünürsek bu ilerleme ile müzekkere yazmak ya da bir müzekkerenin cevabını beklemek zorunda kalmayacağız. Yine hepimizin bildiği gibi UYAP'ta kimlik numarası girdiğimiz zaman yine UYAP bizi uyararak bu kişinin başka birimde olan davalarını da bize bildirir. Aynı kişi cezaevinde mi, aranıyor mu, yakalama kararı mı var, güncel adresi ve mernis adresi nedir, neresi değildir, bunları hep bize bildiriyor. Yine ilerleyen zaman içerisinde her şey program dahilinde olacak, dijital mühürler çıkarılacak ve bizim dosya taşıma gibi bir işimiz kalmayacak, istediğimiz her şeyi program dahilinde göreceğiz. Yani bu entegrasyon tamamlandığında iş ve işlemler için gerekli her şey elimizin altında olacak. Her şeyin daha güzel olması dileğiyle...”
(Yılgin,2014:Söyleşiler/Ankara)

4.7. HANTALLIK GİTTİ, ETKİNLİK GELDİ

Ardahan Adliyesi UYAP Uzman Kullanıcısı Gökay Özdemir'in UYAP Değerlendirme Yazısı: UYAP'ın ne kadar faydalı olduğu zaman içinde ortaya çıkacak. Kullanıcıların UYAP'ı kullanması ve veri girişlerinin yapılması sayesinde bu tür güzel gelişmeler. Ben şahsen bugün yeni açılan bir dosyamızda bir sanık için kişinin sistemde

kayıtlı olduğu tüm dosyalardaki bilgilerin görüntülenmesi ekranını açtım. Maksadım sanığın tutuklu olup olmadığını öğrenmekti. Bizim dosyamızda bu kişinin halen tutuklu olup olmadığı bilinmediği için hem ikamet adresi olan Fatih Asliye Ceza Mahkemesine talimat yazılacak hem de Sinop Ağır Ceza Mahkemesi dosyasında tutuklu olduğu düşünüldüğünden Sinop Ağır Ceza Mahkemesine talimat yazılacak, hem de Sinop Cezaevine yazı yazılarak tutuklu olup olmadığı sorulacaktı. Yani gereksiz yere iki yazı daha yazacaktık. Fakat sanığın "Kişinin sistemde kayıtlı olduğu tüm dosyalardaki bilgilerinin görüntülenmesi" ekranını kullanarak Sinop Ağır Ceza Mahkemesince tahliye edildiği öğrendim ve bu yerlere yazı yazılmasından vazgeçildi. UYAP'ın yararları kullanıcıların UYAP'ı etkin bir şekilde kullanması ile daha da iyi anlaşılacak. Bence UYAP'ın amacı ve en güzel yanları da bunlar zaten. (Saydam Adalet,Sayı:2010:32-35)

4.8. YUNAN UZMAN FOURTANOS TRABZON'DAN BAŞLADI

1932 yılındaki reformdan beri aynı yasa ve içtihatları kullanan icra dairelerinde işleyişin değiştirilmesi adına son 80 yılın en önemli adımı 2013 yılının 11 Martında Trabzon Adliyesinde atıldı. “Etkin İcra Etkin Adalet” adını taşıyan projenin startı bu şehirden verildi. Türkiye’de 4 merkez daha pilot bölge seçildi. Bu bir eşleştirme projesi olacak ve İspanya, Yunanistan, Türkiye ile uzun vadeli ortak çalışmalar yürütecek. Daha sonra Bakanlığa bağlı teknik yetkililer ve proje komisyonu AB ülkelerini ziyaret edecek. Trabzon’daki çalışmalar sırasında Yunan adli uzman Gerossimon Fourtanos icra dairelerinde çalışacak, muameleyi yerinde görmek için birimlerde çalışacak, dosya sahiplerini, avukatları ve halkı dinleyecek, hacze çıkacak.

Projenin başında 150 bin dosyaya sahip bulunan Trabzon İcra Dairelerinde Avrupalı eğitim; inceleme ve anket çalışmalarının startı verildi. Bu faaliyetler nezdinde uzmanlar, icra müdürleri ile birlikte tüm işlemlere müdahil olacak ve vatandaşların ne istediğini, tarafların ne beklediğini, ilamların doğru ve hızlı şekilde icra edilip edilemediğini takip edecek. Entegrasyonun kuruluşu aşamasında pilot icralarda görev

alacak olan ve belirli kriterlere göre seilen personelle seri seminerler düzenleyen merkezi idare ekibi, üç eşleşme ülkesinden uzmanlar getirdi.

AB Genel Müdürlüğü Tetkik Hakimi Mehmet Çakmak ve Personel Genel Müdürlüğü Tetkik Hakimi İbrahim Cansız'ın projenin ilk gününde adli çalışanlarla buluşarak tanıttığı projenin daha hızlı ve daha sağlıklı icra işlemlerini öngördüğü belirtildi.

4.9. MAKAMLAR BÜYÜK, İCRA DAİRELERİ KÜÇÜK

Çalışmaya katılan Yunan Adli Uzman Gerassimos Fourtanos ise ilginç tespitleri ile büyük ilgi topladı. Furtanos, “Her şeyin başı adalettir. Adalet ise sağlıklı ortamlarda, hızlı şekilde tecelli etmek zorundadır. Biz Türkiye’yi seçtik; çünkü Avrupa Birliği Türkiye’den çok şeyler bekliyor. Nitekim Türkiye’yi güçlü bir aday olarak görüyor. Biz Etiyopya için böyle bir çalışmaya asla girmezdik. İcra önemlidir. Çünkü icra edilmeyen karar, karar değildir. Gecikmeler adaleti geciktirebilir, hatta yok edebilir. Bu anlayışla Avrupa Birliği’nden 1 milyon 800 bin Euro destekli olarak yürütülen proje ile Türkiye genelinde faaliyet gösteren icra dairelerinde biriken 14 milyon dosyanın eritilmesi, personele daha rahat, güvenli ve pratik çalışabilecek ortam sağlanabilmesi, bu hususta hem durum tespiti hem de görüş ve önerilerin derlenerek değerlendirilmesi gibi amaçlarla Türk meslektaşlarımızla birlikte Trabzon’da işbaşı yaptık” dedi. Yunan uzman, “Türkiye’nin birçok yerinde icra dairelerinin yetersiz ve küçük, bazı makamların tek kişilik ve çok büyük olduğuna şahit olduk. Fiziki ve idari şartların iyileştirilmesi şart” ifadelerini kullanarak bürokrasimizi üstü kapalı olarak eleştirdi. (haber61.net,2014)

4.10. MODERNİZASYON HERKES İÇİN

Çalışmanın iki yıl süreceğini belirten eşleşme konseyi üyesi Mehmet Çakmak ve İbrahim Cansız ise “Görüşlerini aldığımız birçok arkadaşımız bu sürenin bile uzun olduğunu savunuyor. Demek ki icra dairelerinin modernize edilmesi konusunda üst düzey bir aciliyet var. Yunanistan ve İspanya’nın da bazı hususlarda bizden farklı

çalıştıklarını görüyoruz, biz kendimize en uygun olan yenilenmiş sistemi belirlemek için bu yola girdik” dedi. Seminer, anket ve uygulama çalışmalarının tamamına katılan Trabzon Baro Başkanı Av. Mehmet Şentürk, kalan programlara tüm arkadaşları ile birlikte iştirak edeceklerini belirtirken projeye büyük önem verdiklerini dile getirdi. Hakim Mehmet Çakmak, “Bu yolda İspanya ve Yunanistan ile birlikte çalışacağız. Önce icra dairelerinde çalışan personelle görüşeceğiz. Mutlaka avukatlarımızın ve vatandaşlarımızın da görüşlerini alacağız. Neler bekleniyor, şikayetler nelerdir, öğreneceğiz. Herkes beklentisini bize açık açık söylesin. İlerleyen aşamalarda Almanya, Fransa, Yunanistan ve İspanya ziyaretlerimiz olacak. Elde edeceğimiz tür verilerle icra işlemlerinin daha hızlı, modern ve sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli adımları atmaya başlamış olacağız. İnşallah bu sayede bugünlerde Meclis’ten geçme aşamasında olan yenilenmiş adli sistemimize büyük bir katkı sağlamış olacağız. Elbette çalışmamızın sonunda belirleyeceğimiz hususların kanunlaşması da Meclisimize bağlı” ifadelerini kullandı. (haber61,2014)

4.11. AB ENTEGRASYONU VE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

Türk Hükümeti, son 10 yılda 24 milyona dayanan icra takip dosyasından kaynaklı iş yükünü azaltmak, güvenilirliği ve etkinliği artırmak için Adalet Bakanlığı nezdinde 3 Avrupa ülkesi ile tam entegrasyon kararı aldı. Almanya, İspanya ve Yunanistan ortaklığı ile yürütülmesi kararlaştırılan proje ile icra hizmetlerinin verimliliğini artırmak üzere icra dairelerinin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi sağlandı. İlk etapta kesintisiz 2 yıl süre için projeye 1,8 milyon Euro bütçe ayrıldı.

4.11.1 Projenin Hedefleri

- İcra hizmetlerinin etkililiği ve verimliliğinin %30 oranında artırılması,
- İcra personeli hakkındaki şikayetlerin %30 oranında azaltılması,
- Yapılan hukuki hataların %30 oranında azaltılması,
- Vatandaş tarafından icra dairelerine duyulan güvenin artırılması.

4.11.2 Pilot Adliyeler:

- Trabzon Adliyesi,
- Afyonkarahisar Adliyesi,
- Gaziantep Adliyesi,
- Menemen Adliyesi,
- Hatay Adliyeleri tespit edildi.

4.11.3. Proje Faaliyetleri

Ön hazırlığı tamamlanan projede belli başlı teknik hususlar ise şu şekilde sıralandı:

Mevcut icra iflas sisteminin iş yükü, insan kaynakları, fiziki ve teknik altyapı açılarından incelenmesi, bu alandaki aksaklıkların giderilmesine yönelik hangi değişikliklere ihtiyaç duyulduğunun tespit edilmesi, İcra iflas sistemi konusunda en iyi uygulamaya sahip olan dört Avrupa Birliği üyesi ülkeye (Almanya, Fransa, İspanya, Yunanistan) çalışma ziyareti düzenlenerek bu ülkelerdeki icra sisteminin incelenmesi, Pilot icra dairesi olarak belirlenen icra dairelerinde çalışma ziyaretleri yapılarak çalışanlar, avukatlar ve vatandaşlara anket uygulamak suretiyle uygulamada en çok karşılaşılan sorunların tespiti, İcra ve iflas sistemimizdeki yasa değişikliği gerektiren hususları tespit ederek değişiklik önerisi hazırlanması, İcra ve iflas sistemimizde yasa değişikliği gerekmeden yapılabilecek düzenlemelerin tespiti ile bu değişikliklerin uygulanma takvimini gösterir raporun hazırlanması, Proje faaliyetleri sonucunda elde edilecek çıktılar doğrultusunda gerekli eğitim materyallerin hazırlanması, Hazırlanacak olan eğitim materyalleri doğrultusunda, idari tedbirlerle düzeltilebilecek değişiklikler kapsamında 5 pilot icra dairesi çalışanlarının eğitilmesi ve bu değişikliklerin 5 pilot icra dairesinde uygulanması, Türkiye genelinde görev yapan 400 icra müdür ve müdür yardımcısına proje çıktıları doğrultusunda seminer verilmesi, 2012 yılında mesleğe alınacak icra müdür yardımcılarında meslek öncesi eğitim semineri verilmesi, İcra etiğinin belirlenerek bu hususta icra personeline seminer verilmesi.

4.11.4. Geline Son Durum ve Yansımalar

İcra Dairelerinin Etkinliğinin Artırılması Projesi'nin de aralarında yer aldığı Katılım Öncesi Maddi Yardım Platformu IPA 2009 yılı Programlaması kapsamında bulunan projelere ilişkin Finansman Anlaşması, 13/12/2010 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu yetkilileri ile Türk Hükümetini temsilen Ulusal IPA Koordinatörü ve ABGS Genel Sekreteri Volkan Bozkır tarafından imzalanarak 29/12/2010 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı. Projeye ait Operasyonel Anlaşma ise 11/02/2011 tarihinde imzalanmış ve Merkezi Finans ve İhale Birimine gönderildi.

Son olarak proje sözleşmesinin son halinin taraflarca Ekim ayında imzalanması ve resmi onayının ardında sözleşme safhası sona erdi.

Avrupa Konseyi sorumluluğunda Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen ve birçok uluslararası kurum tarafından desteklenen proje ile Türk mahkeme yönetimi sisteminin yeniden düzenlenmesi ve pilot adliye yönetim uygulamalarının yaygınlaştırılması ile adliye müdürü ve diğer yardımcı personelin kapasitelerinin artırılarak daha profesyonel, etkin ve yeterli mahkeme yönetim sisteminin kurulması amaçlanmakta. İki yıl süre öngörülen projenin 5,5 milyon Euro bütçesi bulunuyor. (myd.adalet.gov.tr,2013)

4.12. GENEL KAPSAM VE MİSYON

"Avrupa standartları ve 20 pilot adliyede uygulanan ve yaygınlaştırılan en iyi uygulamalara paralel olarak hassas şekilde düzenlenen yeni mahkeme sisteminin oluşturulması, Pilot adliyelerde adliye müdürleri ve diğer yardımcı personelin mesleki becerilerinin yükseltilmesi, etkinliklerinin artırılması, Yargı reformu sürecinde HSK ve Teftiş Kurulu gibi organların da yeterli desteklerinin sağlanmasıdır. Proje Faaliyetleri: Avrupa standartları paralelinde, mevcut mahkeme yönetim sistemi içerisinde farkındalık oluşturma faaliyetleri, Dava akışı yönetimi, mali yönetim, insan kaynakları yönetimi, mahkeme performans standartları, iletişim ve medya politikalarına dair konular dahil olmak üzere 20 pilot adliye için yol haritasının geliştirilmesi, 20 pilot

adliyyede, eğitilen personel, teknolojik ve mimari alt yapı(yönlendirme ve danışma masaları da dahil olmak üzere) ile yeni bir sistemin tam olarak uygulanması, “Mahkeme Yönetim Sistemi’ne Destek (2006) Projesi” kapsamında geliştirilmiş olan eğitim programlarının/müfredatın, rehber kitap ve broşürlerin güncellenmesi, yayımlanması, İlgili mevzuat üzerinde yapılması gerekli değişikliklerin tamamlanması iş ve işlemlerdir.

Ayrıca, UYAP üzerinde yeni mahkeme sistemi ile ilgili uygulamaların sisteme dahil edilmesi için değişiklik yapılması, Ülke içerisinde yeni mahkeme yönetim sistemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla adliye müdürlerinin ve yardımcı personelin eğitimi, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı için farkındalık oluşturma faaliyetleridir.

Ara değerlendirme raporu şu şekildedir:

- Dosya, kağıt, fiziki evrak yükü azaltılmıştır.
- Formel mevzuata uygun olarak işlem-karar birliği sağlanmışır.
- Daireye giren-çıkan tüm evrak ve belge kayıt altına alınmışır.
- UYAP sistemi en etkin şekilde kullanılmışır.
- Talep, karar, iş ve işlemler üç katına kadar hızlanmışır.
- Süreden kaynaklı mağduriyetin önüne geçilmişır.
- Mahkemeler, Savcılıklar ve Yargıtay gibi yerlerden istenen evraklar sistem üzerinden gönderilmekle söz konusu üst birimlerde fiziki iş yükü azaltılmışır.
- Tüm icraî işlem ve faaliyetlerle ilgili avukatlar gibi vatandaş da bilinçlendirilmişır.
- Hem icraya başvuranların zaman kaybının önüne geçilmiş hem de hizmet verenlere daha etkin çalışabilecekleri bir çalışma ortamı tesis edilmişır.
- Taraflara, kendileri ile ilgili olmayan konularda erişim zorlaştırılmışır
- Her personelin her işe baktığı dönemden birim ayırımına ve uzmanlaşmaya evrilen bir yapı sağlanmışır.(idea.adalet.gov.tr,2014).

4.13. GELENEKSEL YAPI İLE FARKLAR VE İŞ BÖLÜMÜ

4.13.1 ESAS VE AİLE MASASININ GÖREVLERİ

Sistem üzerinden birimlere gönderilen taleplerde, farklı birimleri ilgilendiren taleplerin aynı talep içerisinde atılması nedeniyle, hem Müdürlüğümüzde zaman ve iş gücü kaybına ortaya çıkmakta hem de yer yer evraklar işlemlerinin yapılmasında gecikmeler yaşanmaktadır. Bu nedenle birimlerin görevlerine ilişkin doküman doküman incelenerek, taleplerin birimlerin görev alanına göre atılması ve talep başlığına talebin hangi birime gönderilmiş ise o birimin isminin yazılması (Örneğin haciz talepleri için; Haciz Bürosu'na) ve bir birim için birden fazla talep atılması gereken durumlarda tek bir talepte istenilen tüm hususlara yer verilerek gönderilmesi (Örneğin Kesinleşmiş bir icra takibinde borçlunun araç, SGK, taşınmaz ve posta çeki hesabının sorgulanmasına ilişkin talebin tek bir talep içerisinde yazılarak gönderilmesi) rica olunur. 1) Esas ve Aile Bürosunun Görevleri : 1- İlamlı, ilamsız yetkisizlikle gelen dosyalara ve iflas takiplerine ilişkin dosyaların açılması ve gerekli harç ve masrafların alınması. 2- İnternet ortamında açılan takiplerin eksik işlemlerinin yapılması, 3- Tedbir kararlarına ilişkin takiplerin açılması ve kararların uygulanması 4- İhtiyati Haciz kararlarına ilişkin takiplerin açılması. 5- Borçluların mernis adreslerinin, vergi numaraların ve T.C. Kimlik numaralarının güncellenmesi, adres araştırılması 6- Açılan takip dosyalarına ilişkin takibin kesinleştirilmesi aşamasına kadar yapılan tüm tebligat işlemlerini yerine getirmek. 7- İ.İ.K 54 maddesinde belirtilen her türlü yazışma ve işlemler 8- Kıymetli evrakların alınması, saklanması, teminat mektuplarının alınması saklanması ve işi biten evrakların teslim işlemleri 9- Tehir-i İcra Taleplerinin değerlendirilmesi, teminat mektuplarının alınması 10- Çocuk teslimi işlemleri ve Çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin tedbir kararlarının İnfazı 11- İlamsız takip dosyalarına ilişkin itiraz taleplerinin değerlendirilmesi 12- Açılan takipler kesinleşinceye kadar tüm tarama işlemleri 13- Takipsizlikle kapatılan tüm dosyaların yenilenmesi işlemleri 14- Dosya birleştirme işlemleri,15- Yetkisizlik kararının kesinleşmesi üzerine dosyaların yetkili İcra Dairesine gönderilmesi, 16- İflas dosyalarının takibi ve sonuçlandırılması.

4.13.2. HACİZ BÜROSU: ARTIK BÜTÜN İŞLEMLER SİSTEMDEN

Rehin, İpotek ve Çocuk Teslimi ile Çocukla kişisel münasebet kurulmasına ilişkin ilamlar ile ilgili yürütülen takipler dışında kalan diğer tüm takiplerde, takibin Kesinleşmesinden satış talebine kadar geçen sürede yapılması gereken tüm iş ve işlemler ile başka yer icra dairelerinden gelen haciz ile ilgili talimatların yerine getirilmesidir. Haciz Bürosunun görevleri şunlardır; 1- Mal Varlığının Araştırılması, 2- Fiili Haciz ve E-Haciz, 3- Hukuken Muhafazasına Gerek Kalmayan Malların İadesi ve Tasfiyesi, 4- Hacedilen Kıymetli Eşyaların Muhafazası, 5- İstihkak İddiasının değerlendirilmesi, 6- Tahliye, Hapis Hakkı, Müdahalenin Meni ve Kâl işlemlerinin yerine getirilmesi, 7- Haciz Bürosuyla ilgili yazılı taleplerin karara bağlanması, 8- Evrakın taranması, Haciz tutanaklarının, cevap yazılarının taranması, 9- Haciz Bürosunu ilgilendiren tebliğ ve posta evraklarının postaya verilmesi, 10- Evrak sirkülasyonunun sağlanması, arşiv bürosu ile koordineli çalışılması, birikimlere meydan verilmemesi, 11- Haciz Müzekkerelerinin yazılması/haciz ihbarnamelerinin/haciz talimatlarının hazırlanması, 12- Menkul haczi, yakalanan araçların fiili haczi ve yediemine teslimi, hacedilen kıymetli eşyaların muhafazası, hacedilen ve muhafaza altına alınan malların fotoğraflarının çekilmesi, Haciz Bilgilerinin ve fotoğraflarının UYAP Sistemine Eklenmesi, 13- 103 Davetiyesinin Tebliği, 14- Taksitlendirme taleplerinin ve ihtiyati haciz işlemlerinin yerine getirilmesi, 15- İcra ve Ödeme emrinin kesinleşmesinden satış aşamasına kadar olan kanunda yazılı diğer işlemlerin yerine getirilmesi. Bu iş ve işlemlerin tamamı geleneksel sistemde sistematik disiplinden uzak ve fiziki yapılırken yeni entegrasyonla randevu uygulaması ile günlük ve sistem üzerinden yapılmaktadır.

4.13.3. MALİ İŞLEMLER BÜROSU: ÖDEMELER GÜVENDE

1- Tahsilatların yapılması 2- Reddiyatlarının (Posta Reddiyatları Hariç) ve bunlardan kesilen harçların ilgili kurum ve kişilere gönderilmesi 3- Alacaklıların iban numaralarının kontrolü ve güncellenmesi. 4- İhtiyati Haciz teminatlarının iadesi için Mahkemeye müzekkere yazılması 5- Dosya hesap işlemlerinin yapılması 6- Bilirkişi

ödemelerinin yapılması ve ödemelerden kaynaklı vergi ile harçların ilgili kurumlara ödenmesi ve takibi 7- İhalenin feshi davası açılan dosyalarda paraların nemalandırılması 8- Haciz sonrasında paraların paylaşılması gereken hallerde sıra - derece kararının hazırlanması 9- Avans iadelerinin ilgililere yapılması / Dosyadaki avansların talimat dosyalarına gönderilmesi 10- Vazgeçme / Feragat / Haricen Tahsil işlemlerinin yapılması, harçlarının tahsili ve hacizlerin kaldırılarak, dosyaların kapatılması 11- Daire dışında yapılan haciz, satış, teslim işlemlerinden doğan haciz bildirimlerinin Adliye Mutemedine bildirilmesi 12- Haciz / Satış / Teslim ve Kıymet takdiri işlemleri için araçlara takdir edilen ücretlerin ödenmesi 13- Borçlulara bakiye borç muhtırası gönderilmesi, 14- Her ay düzenli olarak Cezaevi Yapı Pulu Bedeli ile hacze gidilen araçların bilgilerinin Bakanlığın ilgili birimlerine bildirilmesi 4) Satış Bürosunun Görevleri 1- Taşınmazların ve ipotekli - rehinli malların kıymet takdiri işlemlerini yapmak (Değer tespiti, kıymet takdir raporlarının taraflara tebliği ve kıymet takdirinin kesinleştirilmesi vs.) 2- Rehin ve İpotek takiplerinin tüm işlemlerini yerine getirmek (Rehin ve İpotek şerhlerinin işlenmesi, kıymet takdiri, satış işlemleri vs.) 3- Rehinli araçların yakalama avanslarının tahsili ve yakalanan araçların değer tespiti ve fiili durumlarının tespiti 4- İ.İ.K.nun 100. maddesine yarar bilgilerin istenilmesi ve bu tür istenilen bilgilere cevap verilmesi, 5- İpotekli Taşınmazların kaydına rehin şerhinin konulması ve kaldırılması 6- Rehinli menkul malların kaydına rehin şerhinin ve yakalama şerhinin konulması ve kaldırılması 7- İpotekli ve rehinli takiplerde vazgeçme ve haricen tahsil işlemlerinin yerine getirilmesi ve bu işlemlerden doğan harçların alınması, dosyaların kapatılması ve şerhlerin kaldırılmasına ilişkin gerekli yazışmaların yapılması. Bu birimde iş ve işlemler daha önce kağıt para ile ve nakil yolu ile gerçekleştirilirken artık Vakıfbank entegrasyonu ile günlük ve sağlamalı gerçekleştirilmektedir.

4.13.4. SATIŞ BÜROSU: İHALELER KAYIT ALTINDA

1- Menkul ve gayrimenkul satışlarına ilişkin taleplerin değerlendirilmesi ve eksikliklerin tamamlattırılarak, satışlarının hazırlanması, 2- Menkul ve gayrimenkullerin fiziki ve e-ortamda yapılan tüm ihale işlemlerinin on-line e-tekliflerin

de alınması ile kamera kaydı altında yapılması, 3- Satış sonrası yapılması gereken tüm işlemleri yapmak (Satıştan kaynaklanan gerekli vergi ve harçların ödenmesi, tescil yazılarının hazırlanması ve teslim ile tahliye işlemlerinin yapılması) 4- Kesin Aciz Vesikası ve Kesin - Geçici Rehin Açığı Belgelerinin verilmesi 5- Satış sonrası derece kararlarının ve sıra cetvellerinin hazırlanması, kesinleştirme işlemlerinin yerine getirilmesi 6- Satış ile ilgili tüm talimatların kayıtlarının yapılması ve gerekli yazışma ve sonuçlandırma işlemlerinin yerine getirilmesi, 7- Satış sonrası gerekli KDV beyannamelerinin verilmesi ve takibi. Bu büroda ayrıca, açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yoluyla başlanabilmekte. Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden yirmi gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer; ikinci ihalede ise elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki beşinci gün başlar, en az yirmi gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer. Elektronik ortamda verilecek teklifler haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde ellisinden az olamaz; teklif vermeden önce, haczedilen malın tahmin edilen kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde teminat gösterilmesi zorunludur. Satışa çıkarılan taşınmaz üzerinde hakkı olan alacaklının alacağı yukarıdaki fıkrada yazılı oranda ise artırmaya iştiraki halinde ayrıca pey akçesi ve teminat aranmaz. 114 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları taşınmazın satış ilanı hakkında da uygulanır. Elektronik ortamda verilen teklif, kıymet takdirinin yarısından yüksekse ihaleye bu rakam üzerinden başlanır. Klasik icra dairelerinde satışlar sürekli muvazaa doğurup şikayet ve mağduriyet konusu olurken - Kolluksuz ve vukuatsız satış yok denecek kadar az- yeni satışlar kamera kaydı ile ses ve görüntü kaydı platformunda güvenli yapılmaktadır.

4.13.5. ELEKTRONİK TEKLİFİN ŞARTI

AB Entegrasyonu ile birlikte, yani elektronik ortamın yargı hizmetlerinde kullanılmasından sonra on-line takip, elektronik haciz, elektronik satışa yönelik projeler geliştirilmiştir. İcra hukukunda yeni bir uygulama olan Elektronik Teklif Verme Sistemi'ne de aynı projeler kapsamında geçildi. 6352 Sayılı ve 02.07.2012 Tarihli Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra cebrî artırmalarda elektronik ortamda

teklif verme imkânı sağlanmıştır. Ayrıca artırma ilânlarının elektronik ortamda yapılmasına ilişkin hüküm getirilmiştir. Bu şekilde artırmaya katılımcı sayısında artış ile malın gerçek değerinde satılması ihtimali artacaktır. Bu elektronik hizmet Adalet Bakanlığı tarafından verilmektedir. Hizmetten yararlanabilmek için katılımcılar Elektronik Teklif Sitesi'ne üye olmalı, sistemde yer alan sözleşmeyi onaylamalı ve teminat (dörtte bir) yatırmalıdır. Teminat, satışa esas taşınır veya taşınmazın takdir edilen kıymet bedelinin çeyreğince dir. Bu tekliflerde T.C. kimlik numarası ve resmi şifreli giriş esastır. Tüm bu bilgiler icra dairesince korunur. (Kazmaz,2014:4).

4.13.6. DOSYA-ARŞİV BÜROSU: FİZİKİ EMNİYET SUBABI

Taranıp kaydedilmiş olmakla fiziki olarak gelen dosya ve evrakların muhafazası ile 1- Sistem üzerinden gelen taleplerin ilgili birimlere dağıtımı 2- Dosyaların saklanması ve muhafazası 3- Fiziki dosyaya gelen taranmış tebliğ evrakları ile tüm evrakların dosyalarına takılması 4- Mahkemece ve C.Savcılığınca istenilen dosyaların gönderilmesi, 5- Taraflarca incelenmek istenilen dosyaların çıkartılarak incelenmesinin sağlanması temin edilmektedir. Daha önce bu sistem sadece fiziki arşiv yönünden mevcutken ve birçok kayıp, tahriş, çalınma, yanma söz konusu iken artık hem taranarak kaydedilmiş, hem de fiziken muhafaza altında evrak-dosya entegrasyonu söz konusudur. Daha önce en az bir hafta süre verilerek dosya bulma süresi isteyen personel, şimdi taraf ya da vekili, fiziki olarak evraklara anında ulaştırmakta, örnek verebilmektedir. Anayasa ve İcra İflas Hukuku hükümleri gereğince dosyal ve evrakların incelemesi için izin ve platform oluşturulmuştur.

4.13.7. DANIŞMA MASASI: YENİ NESİL HALKLA İLİŞKİLER

1- Vatandaş, kurum temsilcisi ve avukatları doğru yönlendirerek toplam kalite yönetimini sürekli hale getirmek için oluşturulmuş olmakla 1- Telefonla ve yüz yüze iletişimle enformasyon sağlamak, 2- Kurumun/birimin halkla ilişkiler yüzü olmak, 3- Takip talebi temini ile yazılacak dilekçeler konusunda tarafları yönlendirmek, 4- Birimlerin çalışmalarını takip ederek kalitenin artırılmasını temin etmek, bu konuda gerçekleştirilecek istişare toplantılarını kayıt altına alarak muhafaza etmek. 5- Birimler

arası entegrasyonu ve işlem birliğini sağlamak, 6- Personelle ilgili kayıt kuyudat, özlük ve evrak dosyalarını muhafaza etmek, bunlarla ilgili yazışmaları ayrılış başlayışları yapmak ve tebliğlerin teminini sağlamak. 7- Pilot İcra Uygulamaları çerçevesinde Ankara ve Avrupa'dan gelen eşleştirme evraklarının tebliğini sağlamakla görevlidir. Bu sistem 2013 yılındaki kurulum ve birim tespit entegrasyonu ile teşkil olunmuş, adliyeler bazında pilot icra ile ilk kez uygulanmıştır. Evveliyatı yoktur.

4.13.8. TARAMA-POSTA BİRİMİ: HER ŞEY ZAMANINDA

1- Giden tüm evrakların Ulusal Yargı Ağı Projesi Entegrasyonuna dahil ve abone olan her yere ulaştırılmak üzere sistem üzerinden ve elektronik imzalı gidişini takip-temin etmek 1- Sistem eşleşmesi bulunmayan kurumlara giden evrakların takibini ve teslimini yapmak, 3- Tüm evrakların taranmasını sağlamak, 4- Gelen evrakları tasnifle ilgili birimlere dağıtmak, 5- Tebligatların dönüşünü takip etmek, giden dosyaların akıbetini takip etmek, 6- Ulusal Yargı Ağı Projesi uygulamaları başlamadan önce açılan ve derdest olarak gelen dosyaların kûl halde taranarak doğru isimlendirmeler şeklinde sisteme girişini sağlamak görevlerini üstlenmektedir. Klasik dairelerde hiç bir şekilde havale, kayıt, posta takibi ve sağlama disiplini söz konusu değildir. (Sempozyum,2014: 1).

4.14. NAKİT PARA GİRİŞ-ÇIKIŞININ SONLANMASI

Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hâllerde, icra müdürü veya görevlendirdiği personel tarafından belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek, imzalanır ve mühürlenirken elektronik ortamda yapılan işlemler süre gün sonunda biter. Büyük paraların giriş çıkış yaptığı icra dairelerine artık paranın nakit halinde girmesinin-çıkmasının önüne geçilmiştir.

Ödenmesi ve değerli eşyanın muhafazası: (1) Madde 9 – (Değişik: 2/7/2012-6352/4 md.) İcra ve İflas Dairelerine yapılacak her türlü nakdî ödeme, bankadaki belirli hesaba yapılır.

Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir. İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken her türlü nakdî ödeme, ilgisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere, icra müdürü tarafından re'sen bankaya verilecek talimat gereği yapılır. Talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç üç iş günü sonuna kadar verilir. İcra ve iflas daireleri aldıkları kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında, zorunlu hâllerde ise kiralanacak banka kasalarında muhafaza ederler. (2004 Sayılı İİK,1983:1244).

4.15. KAYDEN HACİZ VE ELEKTRONİK HACİZ

Kamusal hizmetlerin topluma fayda sağlaması ve süreklilik göstermesi zorunluluğundan dolayı, kamu alacaklarının tahsilatının vadesinde yapılması son derece önemlidir. Ülkemizde kamu alacakları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre tahsil edilmektedir. 6183 sayılı kanunla kamu alacaklarının tahsilini güvence altına alan tedbirler ile cebren tahsil yöntemlerini içermektedir. Kamu alacaklarının cebren tahsil yöntemlerinden en etkili olanı haciz yolu ile takiptir.

Bu kanun yönünden açıklaması, niteliği ve sınırları açısından haciz; borçlunun mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince saptanan borçlu veya üçüncü kişilerin elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından kamu alacağına yetecek miktarının tahsil dairesince el konulmasıdır (6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a 62. md.).

2009 yılında uygulamaya konulan elektronik haciz (e-haciz) uygulaması ise, iş gücü ve zamandan tasarruf edilmesi maksadıyla Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından geliştirilmiştir.

Türk Vergi Hukuku'nda haciz ve elektronik haciz uygulamasına geçilmiştir. İleri ülkelerde bu yöntem son derece olumlu sonuçlar vermiştir. (Buran,2014:5).

4.16. ENTEGRASYONUN İLK KAZANIMLARI

Maddi ve usul hataların en aza indirilmesi: Sistem üzerinden yapılan çalışmalar sayesinde maddi hataların en aza indirilmesi, sistemdeki güncellemelerin otomatik olarak ekrana gelmiştir. Borçlu ile alacaklı hiçbir şekilde karşı karşıya gelmeden dosya ikmal edilmiştir. Alacaklı takibi sistem üzerinden açabilmiş, gerekli tebligat, posta, pul ve harç ödemelerini sistem üzerinden gerçekleştirebilmiş, taleplerini ekran yolu ile ulaştırabilmiş alacağını direkt i-ban numarasından tahsil edebilmiştir. Borçlu, borcunu öğrenebilmiş, dayanağına ulaşabilmiş, itiraz veya ödeme işlemlerini bir başka şehir veya merkezden, sistem üzerinden ya da banka yolu ile yapabilmiştir. (UYAP Kitabı,2010,27).

Verilerin bir kez girilmesi: UYAP ve AB ile entegrasyondan önce her yetkili tarafından ayrı ayrı girilen, mükerrer ve maddi hataya yol açan bilgilerin tek seferde kaydı yeterli olmuştur.

Öneri ve uyarılar: Sürekli inovasyon, toplanan istek ve şikayetler yol gösterici olmuştur. Süre ile ilgili sorunlar azaltılmıştır. Sorumluluk duygusu artırılmıştır.

Bilgilere erişim: Her bilgi için ayrı yazışma ihtiyacı ortadan kalkmıştır. Her görevlinin, uzmanlığı, yetkisi ve birimi ile ilgili evrakları direkt önüne-ekranına gelmeye başlamıştır.

Zamandan kazanç: Tüm işlemin sistem üzerinden gerçekleştirilmesi ile önemli ölçüde zaman kazancı elde edilmiştir.

Maliyetten Kazanç: Kağıt israfı, elden evrak-zimmet, kağıt para giriş-çıkışı ile yaşanabilecek sorunların önüne geçilmiştir.

İş Gücünden Kazanç: Personel branş, sistem ve ekran uzmanlığı sayesinde yarı zamanda çifte forma yakalamıştır. Cihaz-teknoloji desteği sağlanmış, icra memuru ve icra müdürü kadroları artırılmıştır.

İş akışı ile etkin ve entegre süreçler: Endirekt olarak bağlı birim ve kurumların formel çalışması sağlanmıştır. Denetleme ve devirler için daireler aylarca kapalı kalabilirken, tek tuşla kasa, rapor ve mizan bilgisi alınabilmektedir.

Dış sistemlerle entegrasyon: AB Entegrasyonundan sonra bankalar ve tapu idareleri dışında tüm kurum ve kuruluşlarla ekran birliği temin edilmiştir. Gelir İdaresi Başkanlığı, Emniyet, Maliye, SGK, diğer icra daireleri, Sahil Güvenlik, Jandarma, Gümrükler, Bakanlıklar ve mahkemeler bunlardan bazılarıdır.

Hazır ve standart şablonlar/raporlar: Hızlandırılmış hazır şablonlar dönemine geçilmiştir. Her türlü müzekkere, tensip, karar ve haciz evrakı için hazır-yeni kalıplar oluşturulmuştur. Bu sayede işlem birliği temin edilmiş, hızlanmış ve Kalkınma Bakanlığı yazışmalarına uygun şekilde yapılmaya başlamıştır.

Dokümantasyon yönetimi: Evrakların ortak havuzdan görülebilmesi, değerlendirilmesi, ön izleme-çıkıtı ve ek işlem yapılabilmesi ile her türlü dokümana tüm birimlerden ulaşmak mümkündür.

Haberleşme ve paylaşım: Telefon, mail ve sistem yolu ile iletişim tam olarak mümkündür. Süreçte yerel, ulusal ve uluslararası haberler habercilerle paylaşılmıştır. Ayrıca icra birimleri kanalı ile gönderilmiş olan posta, muhabere, tebligat vs her türlü evrakın takibi, bizzat gönderinin sahibi tarafından yapılabilir. İcra dairelerince otomatik olarak verilen gönderi takip numaraları ve kodları buna imkan sağlamaktadır.

Güvenirlilik: Evrakların kaydından sonra kayıp ve silinme söz konusu olmamaktadır. Usulsüz herhangi bir işlem yapılamayacağı gibi yapılan her işlem tek merkezden izlenebilmektedir. Gerek borçlu gerek alacaklı olsun, gerek avukat gerekse vatandaş olsun, dosya ile ilgisi olan her tarafın aynı hak ve olanaklara sahip olması temin edilmiştir.

Saydamlık: Tüm iş ve işlemler e-devlet'ten ve UYAP'tan takip edilebilmektedir. Ayrıca Anayasa'nın 35. Maddesi gereğince kimlik ibrazı ile fiziki dosya incelemesi temin edilmektedir. (Duran,2014:4-8).

4.17. UYAP NEDEN ZORUNLU?

İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi kullanılır; her türlü veri, bilgi, belge ve karar, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir. Güvenli elektronik imza, kanunlarda güvenli elektronik imza ile yapılamayacağı açıkça belirtilmiş olan işlemler dışında, elle atılan imza yerine kullanılabilir.

Güvenli elektronik imzayla oluşturulan belge ve kararlarda, kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesi ve mühürleme işlemi öngören hükümler uygulanmaz.

Zorunlu nedenlerden dolayı fiziki olarak düzenlenen belge veya kararlar, yetkili kişilerce güvenli elektronik imzayla imzalanarak Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine aktarılır ve gerektiğinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları, gönderen icra ve iflas dairesinde saklanır, ayrıca fiziki olarak gönderilmez.

Ancak, belge veya kararın aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır. (1) 2/7/2012 tarihli ve 6352 Sayılı Kanunun 106'. maddesiyle, bu maddenin 5/1/2013 tarihinde yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır. (2004 Sayılı İİK,2004:1243).

4.18. UYAP SADECE ADLİYE İLE İLGİLİ BİR SİSTEM Mİ?

UYAP kelimesi hayatımıza 2007'te girmiştir. 2008'de tam olarak uygulanmaya başlanmıştır. Açılımı, Ulusal Yargı Ağı Projesidir. Bilgi ve bilgi yönetiminin başarının temel dayanağı olduğu gerçeği bütün zamanlar için geçerli olmuştur. Ancak, günümüzde örgütsel yeteneklerin geliştirilmesinde, etkin karar süreçlerinin oluşturulmasında, ticarete konu olacak fırsatların ortaya çıkartılmasında, innovasyon

yönetiminde, hataların elimine edilmesinde vs. bilgi yönetiminin rolü belirleyici bir konuma yükselmiştir. Onun için günümüz örgütleri yaşamlarını sürdürebilmek ve sürdürülebilir rekabet avantajı elde edebilmek için bütün süreçlerini “bilgi yönetimi” ekseninde yeniden yapılandırma ihtiyacı duymaktadırlar. Bilgi yönetiminde iyi olmak için günümüz örgütleri arasında, bilgi üretme, elde etme ve transfer etmede bir yetkinlik geliştirme konusunda çok yoğun bir rekabet yaşanmaktadır. Aynı zamanda yeni bilgiyi rekabet avantajı yaratmaya dönüştürebilmek için örgütler davranışlarını, yapılarını, stillerini sürekli değiştirmekte, yenilemekte veya gözden geçirmektedirler.

Özel kuruluşlar bilgiyi, rekabet amacıyla bir sermaye aracı olarak kullanırken kamu kurumları, hem değişen çevrenin ve teknolojinin gerisinde kalmamak hem de vatandaşlarına daha iyi hizmet verebilmek bununla birlikte çalışanların verimliliğini, iş tatminini arttırmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu yüzden örgütsel performansın en üst düzeyde tutulması amacıyla bilgiyi elde etmek ve kullanmak yeterli değildir. Bilgi üretilmeli, kullanılmalı, gerektiğinde transfer edilmeli veya yeni bilgi üretmek için saklanmalıdır. Bütün bunlar da etkin bir bilgi yönetim süreciyle gerçekleştirilir.

Son yıllarda devlet ve özel sektörde belge akışının geçmiş yıllara göre önemli bir artış göstermesi, belgelerin depolanmasının ve ihtiyaç anında kullanılabilirliğinin karmaşık bir hal almasına sebep olmuştur.

Bilişim teknolojilerinin hayatımızın her alanında karşımıza çıktığı ve özel sektörün teknolojik yeniliklere gereken önemi verip uyguladığı bu dönemde devlet hizmetlerinin de elektronik ortamda gerçekleştirilmesi bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Bunun sonucunda bilgi teknolojilerinin vazgeçilmez bir alanı olan interneti de etkin bir şekilde kullanarak e-devlet projeleri geliştirilmeye başlanmıştır.

Adalet Bakanlığı da “e-devlet” sisteminin bir parçası olan e-Adalet sistemini Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile gerçekleştirmektedir.

Bu proje, yargı güvenilirliğinin, doğruluğunun, bilgi paylaşımının, verimliliğinin, adalete ve etik değerlere uygunluğun en üst düzeyde sağlanmasını,

kâğıtsız ofis ortamında işleyişin hızlandırılmasını, böylece, adaletin en doğru ve hızlı biçimde yerine getirilmesinin yanı sıra vatandaşın doğru ve güvenilir biçimde bilgilendirilmesiyle saydamlığın sağlanmasını, hangi icra dairesinden dosya açılırsa açılırsın bilgi sahibi olabilmesini amaçlamaktadır.

Gerek örgütsel öğrenme de gerekse bilgi sistemlerinde ortak payda bilgi ve bilginin etkili bir şekilde yönetilmesidir.

Böylece bireyler özellikle Adalet Bakanlığı çalışanları ortak paydaları bilgi olan bu iki kavramdan birisi olan Bilgi Sistemlerinin Örgütsel Öğrenme sürecine etkisini, bu süreçteki önemini öğrenecekler ve bu etkinin kurumlarında nasıl karşılımlarına çıktıklarını kavrayacaklardır. (Güneş,2012:45).

4.19. SİSTEMİN ULUSAL VE ULUSLARARASI FONKSİYONLARI

"UYAP; Türk Adalet Bakanlığının günümüzün teknolojik gelişmelerini kullanmak suretiyle, bağlı bulunan tüm kuruluşlarında kullandığı idari programın adıdır. Yukarıda değinildiği gibi tam açılımı Ulusal Yargı Ağı Projesi olan sistemin sadece ulusal değil, uluslararası anlamda da güncel bağlantıları ve etkinliği söz konusudur. Sürekli AR-GE ve inovasyon anlayışı içerisinde çalıştığı için proje aşamasında yoluna devam etmektedir. Bilgi otomasyonu anlamına gelmekte olup hem kendi içerisinde hem de bağlı bulunan diğer kurumlarla dış birim entegrasyonunu, disiplinli bir bilgi akışı içerisinde sağlar. e-Dönüşüm sürecinde e-Adalet ayağını oluşturan bir bilişim sistemi olup tam güvenli hale getirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Şu anda hakim, savcı, adli personel, avukat ve vatandaş portalları ile hizmet vermekte olup her türlü adli, idari ve denetim faaliyetleri bu sistem üzerinden yürütülmektedir. Elektronik ortamda sürdürülen işlemler, Cezave Tutuklevleri ile Yüksek Seçim Kurulu, Emniyet Genel Müdürlüğü, SGK, Gümrükler, Gelir İdaresi Başkanlığı, PTT gibi kurum ve kuruluşlar ile de entegrasyon sağlamış bulunmaktadır. *Bu bakımlardan UYAP, gerek merkezi yerleşik elektronik bilgi ve veri akışı, gerekse pilot icra uygulamaları çerçevesinde en önemli programdır.* Elektronik imza tanımlamasına göre geliştirilen UYAP,

kurulmuş olan merkezi sistemle birlikte tüm adli yargı ve idari yargı merkezlerinde vazgeçilmez bir bilgi bankasıdır. Bu sistemde yargı ve yargı destek birimleri arasında fonksiyonel tam entegrasyon sağlanmıştır. UYAP'ın tam entegrasyonu ve merkezi elektronik ortamda tutulan arşivi sayesinde, doğru ve tutarlı bilgi mevzuatın tanıdığı yetkiler çerçevesinde başta hâkim ve savcılar ile yargı personeli olmak üzere tüm kullanıcıların paylaşımına açılmıştır. Kullanıcılar bu bilgilere ihtiyaç duyduklarında hızlı ve kolayca ulaşabilmekte, keza, yargı birimleri de aralarında her türlü bilgi ve belge alış verişini elektronik ortamda ve anlık denebilecek kısa sürelerde gerçekleştirmektedir. UYAP'ta bilgi ve belgelerin son hali, değişmez ve güvenli bir şekilde veritabanında saklanmakta, yetkisiz erişimlere izin verilmemektedir. Halen Adalet Bakanlığı bünyesinde hâkim ve savcılar ile yardımcı personel itibarıyla -Avukatlar ve üye vatandaşlar ise sistemin paydaşları hariç- bugüne kadar dağıtılan 70 bin e-imza UYAP'ta aktif olarak kullanılmaktadır. E-devlet uygulamasına abone olarak bu sisteme ulaşabilen vatandaş sayısı ise 14 milyon civarındadır.

Sadece UYAP Online Takyidat Sisteminin, faaliyete geçtiği 2009 Haziran ayından itibaren yapılan 50 milyon sorgunun personel, kırtasiye, enerji zaman kazancı göz önüne alınmadan sadece 4,5 TL posta gidiş, 4,5 TL posta geliş olmak üzere toplam 9 TL posta masrafı üzerinden yapılan tasarruf hesaplandığında *1 yılda sadece bu kalemden yaklaşık 450 milyon TL tasarruf yapılmıştır. Bu tasarruf ve teknoloji, AB entegrasyonu ile geliştirilen pilot icranın en önemli ayağıdır.*

UYAP kapsamında, bilgi ve belge alış verişini elektronik ortama taşımak için diğer kurum ve kuruluşların bilgi sistemleriyle entegrasyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu sayede idarî ve yargısal süreçte mükerrer yapılan işlemlerle gereksiz uygulamaları, ara süreçleri ortadan kaldırmakta, sürat ve kolaylıklar sağlayarak, iş yoğunluğunu azaltmakta ve personel açığından kaynaklanan sıkıntıları en aza indirmekte, posta ve kırtasiye gibi masraflardan tasarruf sağlamaktadır. Elektronik ortamda haberleşme sayesinde haftalar süren yazışmalar bir iki saniyede yapılabilmektedir. 2008 yılında Türk Adalet Bakanlığının bir genelgesi ile zorunlu

hale getirdiği adli yazışmaların elektronik ortamda yapılması ile milyonlarca Euro tasarruf sağlanmıştır. Bilişim teknolojileri sayesinde adli birimlerin performansının ölçümü, kaynakların etkin dağıtımı yapılabilmekte, elektronik dosyalama sayesinde adli bilgi ve belgeler güvenli ortamda saklanabilmektedir. Bu çerçevede UYAP ile entegrasyon sağlanan Adli Sicil Bilgi Sistemi'nden sabıka kayıtları, MERNİS'ten nüfus kayıtları ve Adres Kayıt Sistemi'nden adres kayıtları, POLNET'ten ehliyet kayıtları, Merkez Bankasından döviz kurları, TAKBİS'ten tapu ve kadastro kayıtları yargı birimlerince otomatik olarak anında alınabilmektedir.

Vatandaşların adres kayıtlarına yargı birimlerince on-line olarak anında ulaşabilmelerinin sağlamasıyla, tebligat yapılamaması ya da aranan kişilerin bulunamaması gibi olumsuz durumların önüne geçilerek davaların gereğinden fazla uzamaması ve çeşitli mağduriyetlerin önlenmesi açısından önemli bir adım atılmıştır.

Gümrük Müsteşarlığı birimleri için UYAP Kurum Portalının kullanımına açılması süreci gerçekteştirilmiştir. SGK birimleri ile yargı birimleri arasındaki veri alış verişinin elektronik ortamda yapılması ve SGK sistemi üzerinde UYAP kullanıcıları tarafından yapılan online sorgu sayısı günlük 75.000 adede ulaşmıştır. PTT entegrasyonu sonucu tebligatların aşamaları UYAP'tan takip edilebilmektedir.

Kollukça aranan (hakkında yakalama emri ya da tutuklama kararı bulunan) kişilerin sorgusunun doğrudan UYAP'tan yapılabilmesi için UYAP ile KİHBİ entegrasyonu sağlanmıştır. Kolluk kuvvetlerinin Ulusal Yargı Ağı Projesi Sistemi üzerinden aranan kişiler sorgusunu yapabilmesi sayesinde, ara süreçler ortadan kaldırıldığından her iki tarafta emek, kırtasiye ve posta gibi masraflardan tasarruf sağlanmış ve en önemlisi daha önce kayıtlardaki uyumsuzluklar nedeniyle vatandaşların mağdur olmalarına meydan verecek işlerin önüne geçilmiştir.

Yargı birimlerince araçların trafik sicil kayıtlarına "Hak Mahrumiyeti" ekleme ve kaldırma işlemlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi ve araç hak mahrumiyeti

ve sakınca bilgilerinin elektronik ortamda paylaşılması için Emniyet Genel Müdürlüğünün Araç Kayıt Sistemi ile gerçekleştirilen entegrasyon uygulamaya konulmuştur. Araçların tescil kayıtlarına haciz ve yakalama gibi şerhlerin doğrudan yetkili Ulusal Yargı Ağı Projesi Sistemi kullanıcıları tarafından konulması ve kaldırılması sağlanmış, bunun sonucu olarak ara süreçler ortadan kaldırılmıştır.

Bu tasarrufu bütün kalemleriyle ve ara süreçlerin ortadan kaldırılarak yargı sürecinin hızlandırılması, insan unsurundan kaynaklanan hataların önüne geçilmesi, emek, kırtasiye, enerjiden tasarruf sağlanması, yargıya getirilen kalite, şeffaflık ve verimlilik olarak değerlendirildiğinde yapılan işin ne kadar isabetli olduğu ortaya çıkacaktır.

UYAP ile Anayasa Mahkemesi arasında da elektronik ortamda veri alış verişi sağlanmış, UYAP ile Yargıtay Bilgi Sistemi arasında gerçekleştirilen entegrasyon ile temyiz edilen dosyaların sistem üzerinden Yargıtay'a gönderilmesi ve geri dönüşü sağlanmaktadır. Yargıtay'ın UYAP Sistem Merkezi, Yüksek Seçim Kurulu-SEÇSİS'in ise UYAP bilişim ağı alt yapısını kullanabilmesi sağlanmaktadır. UYAP'a entegre edilen ve baroların hizmetinde bulunan Avukat Bilgi Sistemi sayesinde, avukatlar bürolarından internet üzerinden sistemdeki vekâleti bulunan dava dosyalarını (vekâleti bulunmayan dava dosyalarını da yine sistem üzerinden ilgili hâkiminden onay alarak) inceleyebilmekte, bu dosyalardan suret alabilmekte; elektronik imza ile sistemdeki dava dosyalarına evrak katabilmekte, yeni dava dosyası açabilmekte ve harç ödeyebilmektedirler. Buna göre avukatlar bu bilgi sistemi sayesinde duruşmaya girme dışında adeta tüm işlerini bürolarından yapabilir hale gelmişlerdir.

Vatandaş Bilgi Sistemi (Vatandaş Portalı) sayesinde de vatandaşlar internet aracılığıyla T.C. kimlik numaralarını kullanarak UYAP kapsamında adli ve idari yargı birimlerinde görülmekte olan dava dosyalarının belli başlı safahat bilgilerini (dava konusunu, değerini, taraflarını, duruşma günlerini, dosyanın hangi aşamada olduğunu, karar verilip verilmediğini, temyiz'den dönüp dönmediğini gibi)

görebilmektedirler. Ancak bu sistemde bilgi güvenliği bakımından vatandaşlara dosyadaki hiçbir belge açılmamaktadır. İşte bu nedenle, vatandaşların avukatlarda olduğu gibi internet üzerinden e-imza ya da mobil imza ile UYAP Vatandaş Portalına bağlanarak yeni dava dosyası açabilmeleri, harç ödeyebilmeleri, yetkileri dâhilinde sistemdeki dava dosyalarını ayrıntılarıyla inceleyebilmeleri, dava dosyalarına evrak katabilmeleri ve bu dosyalardan suret alabilmeleri için UYAP Vatandaş Portalına e-imza ve mobil imza ile erişim çalışmaları tamamlanarak vatandaşların kullanımına açılmış, ayrıca e-Devlet kapısı ile de entegrasyonu sağlanmıştır. UYAP SMS Bilgi Sistemi ile de dava dosyaları ve icra takibi bilgileri de dâhil olmak üzere sistemde yapılan işlemler ile ilgili uyarı, veri ve duyurular, kısa mesaj (SMS) aracılığı ile kullanıcılara sunulabilmektedir. Ayrıca soruşturma ve dava dosyalarındaki taraflara yargı birimlerine gelmeleri için tebligat gerektiren durumlarda UYAP SMS Bilgi Sistemi kullanılarak UYAP ekranlarından SMS gönderilebilmektedir. Kullanıcılar, dilerlerse anlık sorgulama ile istedikleri bilgilere ulaşabilmekte ya da sisteme kaydolarak (abonelik sistemi) sorgulama yapmaksızın bilgilerin SMS yolu ile kendilerine gelmesini sağlayabilmekteler. *Vatandaşların UYAP SMS bilgi sistemine abone olması için TC kimlik numarasını yazdıktan sonra “abone” yazarak 4060'a göndermesi yeterlidir.*

Bu sistem ile e-Devlet'ten m-Devlet'e geçilmesi için önemli bir adım atılmış, vatandaşın zaman ve mekân sınırı olmadan taleplerini devlete iletebileceği ve cevabını derhal alabileceği bir platform oluşturulmuş, avukat ve vatandaşların adliyelere giderek ilgili oldukları dosya ya da işlemler hakkında bilgi almak için harcadıkları zaman, emek ve masrafın ortadan kaldırılması imkânı sağlanmış, yargılama aşamasının tüm süreci önemli oranda şeffaf hale getirilmiş ve bunun sonucu olarak otomatik denetim sağlanmış, yargı birimleri için iş gücü kaybı engellenmiş ve yargının hızlanmasına katkı sağlanmıştır.

UYAP SMS Bilgi Sistemi, vatandaş odaklı bir sistem olması nedeniyle 2009 yılında Avrupa e-Devlet Ödülleri kapsamında 31 devlete ait 259 proje arasından Halk Ödülü kategorisinde Avrupa birinciliğini kazanmıştır. Verilerin erişiminde,

paylaşımında ve kullanılmasında Anayasa, uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuatta yer alan kişisel verilerin korunmasına, özel hayatın ve soruşturmanın gizliliğine uyulmaktadır. UYAP uygulamaları içerisinde yargının hızlanması için mahkemelerde ve Cumhuriyet savcılıklarında iş yoğunluğu, yasa değişikliği ve benzeri hususlardan kaynaklanan maddi hata ve usul hatalarının asgari seviyeye indirilebilmesi için tüm süreçlerde öneri ve uyarılarda bulunacak *Karar Destek (Uyarı) Sistemi*" geliştirilmiştir. Sistemde Bin 300 civarında uyarı (duruşmanın gizli yapılması gerektiği, sanığın öldüğü, sanık hakkında başka yerde aynı suçtan dosyanın varlığı gibi) bulunmakta olup, bunların artırılması ya da azaltılması mümkündür. Söz konusu uyarılar yargı bağımsızlığı ilkesi nedeniyle hâkim ve Cumhuriyet savcıları için bağlayıcı değildir. Bir başka deyişle hâkim ve Cumhuriyet savcısı uyarıyı dikkate alıp almamakta serbesttir. Ancak pilot icra yönünden, takip açılışının başlangıcında borçlu için ölü kaydı uyarısı varsa muris kaydedilmez. Mirasçılar için alacaklıya veraset ilamı yetkisi verilir.

UYAP'a yeni fonksiyonlar eklenmesi, dış kurumların bilgi sistemleriyle entegrasyonların ve uygulama yazılımlarının her geçen gün daha da geliştirilmesi, kullanıcı dostu haline getirilmesi çalışmalarına aralıksız hızla devam edilirken diğer taraftan iletişim alt yapısı ve sistem merkezi her geçen gün daha da güçlendirilmiş, Bakanlığımız teşkilatı ile adli ve idari yargı birimlerinin bilgisayar, yazıcı ve tarayıcı gibi ihtiyaçları büyük oranda giderilmiştir. UYAP ile e-Devlet hedefi çerçevesinde önemli bir adım atılmış olup kâğıt ortamında yapılan bürokratik işlemlerin ortadan kaldırılması, bilgi ve belge alışverişini anında gerçekleştirilmesiyle işlem, hizmet ve dava sürelerin kısalması mümkün olmaktadır.

Proje çerçevesinde geliştirilen "Bilgi Bankası" ve kişisel bilgisayarlara kurulabilecek "UYAP Mevzuat Programı" sayesinde tüm mevzuat ve içtihatlar en güncel haliyle hâkim ve savcılar ile diğer yargı personeline ve hatta abonelik programına geçilmesi ile vatandaşlara bilgi olarak sunulmaktadır. (mevzuat.adalet.gov.tr, 2017)

UYAP ile hâkim ve savcılar ile tüm yargı personelimize birer adet “@adalet.gov.tr” uzantılı e-posta adresi tahsis edilmiştir.

UYAP’ın yargı sistemine adalet, hız, doğruluk, tutarlılık, şeffaflık, etkinlik ve verimlilik ve tasarruf sağlayan, usulsüzlük ve yolsuzlukları önleyen katkılarından bazıları şunlardır:

- Bu sistemin kurulu bulunduğu ve aktif kullanıldığı yargı birimleri ile Bakanlık üniteleri arasında yargısal ve idari faaliyetlerin bilgisayar ortamında işlenmesi imkanı doğmuştur.
- UYAP’ın hâkim ve savcılar ile yardımcı yargı personelinin bilişim okuryazarlığına ciddi düzeyde faydası olmuştur.
- Bağlı birimlerin bilgi ve belgeleri, elektronik ortamda tek bir yerde tutulmakta, bu bilgi ve belgelerde doğruluk ve tutarlılık sağlanmaktadır. Taranarak kaydolunmuş bilgi ve belgeler UYAP’tan asla silinmez.
- Gerek merkez gerekse bağlı birimler olsun, herhangi bir yerden girilen verinin yeniden girilmesine gerek kalmamakta, sistem içinde veri tek yerde tutulduğundan aynı bilgiye ülkenin ve yurtdışından bağlı bulunan her birimin ulaşması sağlanmıştır.
- Davalarda ve soruşturmalarda posta yoluyla istenen ve aylarca sürebilen talimat işlemleri UYAP’ta on-line bağlantı sayesinde karşı birime iletilebilmekte, talimatı alan birim işlemi yaptıktan sonra anında karşı beyanlarını ulaştırabilmektedir.
- Yargı sistemi içindeki birimler arasında yazışmalar, fiziki ortam dediğimiz kağıt yükünü kaldırmış, elektronik olarak en hızlı ve en güvenli bir biçimde yapılabilmektedir.

- İcra daireleri ile icra hâkimlikleri arasındaki dosya gönderme işlemleri sistem üzerinden yapılabilmektedir. Bekleme yoktur. Fiziki dosya transferine ihtiyaç kalmamıştır. Anlık karar verilebilmektedir ve dosyaların kaybolması gibi durumlar ortadan kalkmıştır.
- Yargı birimlerinde karar verme sürecinde etkili olan adli tıp raporlarının sistem üzerinden talep edilmesi ve yine bu raporların sistem üzerinde hazırlanarak isteyen yargı birimine gönderilebilmesi imkânı sağlanmıştır.
- Temyiz edilen dosyaların Yargıtay'a, itiraz edilen dosyaların ise üst dereceli mahkemeye gönderilmesi ve geri dönmesi elektronik ortamda anında sağlanmaktadır.
- Görevsizlik, yetkisizlik ve birleştirme gibi nedenlerle başka yere gönderilmesi gereken dosyalar elektronik ortamda anında gönderilebilmektedir.
- Dosyaların nereye tevzi olunacağı bilinmemektedir. Otomatik ve objektif dağıtım oluşmuştur. UYAP tevzi formunun evvelden bilinmesi ve müdahale edilerek değiştirilmesi mümkün olmadığından bu konuda yapılabilecek yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önüne geçilmiştir.
- Tarafların önceden herhangi bir nedenle sisteme kaydedilmiş bilgilerinin ve aynı konuda varsa daha önce açılmış davaların görülebilmesi sağlanmış, bu suretle kötü niyetle açılmış tekerrürlü ya da menfi davaların ülkenin her yerinde bulunması temin edilmiştir.
- Davalarda bir kişi ile ilgili Türkiye'deki tüm dosyalar, hâkimlerimizin ve savcılarımızın on-line elinin altındadır. Bu bilgilere anında ulaşılabilmesi ile hem daha doğru hem de daha hızlı karar verilebilmektedir.
- Tahsilat-reddiyat ve devir işlemleri ile ilgili anlık günlük bilgiler alınabilir olmuştur. Özellikle pilot icra daireleri için UYAP'ın vazgeçilmek fonksiyonlarının başında da bu husus gelmektedir. Otomatik kontrol her an

yapılabilmektedir. Muhasebe ve envanter çıkarılabilmekte, dosya sayısı, giren çıkan evrak, muhabere, itiraz, günsonu raporları, harç ve kasa bilgileri de tek tuşla yine UYAP sayesinde alınabilmektedir.

- Yargı birimlerince yapılan parasal işlemlerde kasa hesapları sistem tarafından otomatik kontrol edildiğinden, kasa hesabının tutmadığı anında ortaya çıkarılabilmekte, böylece bir takım usulsüzlük ya da yolsuzlukların önüne geçilmektedir.
- İcra airelerinin yılsonlarında günlerce süren devir işlemleri çok kısa sürede yapılabilmekte ve iş cetvelleri de aynı şekilde birkaç dakikada alınabilmektedir. Denetleme de aynı sistem üzerinden bitirilmektedir.
- Soruşturma ve davalarda delillerin hızlı ve sağlıklı bir biçimde toplanması sağlanmaktadır.
- UYAP, kamu kesiminde diğer bilgisayar ağlarıyla bütünleşerek pilot icranın özellikle haciz birimi için çokça önemli olan bilgi ve belge akışının en kısa zamanda gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Örneğin; Adli Sicil, MERNİS, TAKBİS, POLNET ve Merkez bankası Veritabanları ile sağlanan bütünleşme sayesinde, nüfus kaydı, sabıka kaydı, ehliyet kaydı, tapu kaydı ve döviz kurları birkaç saniye içinde yargı makamları önüne getirilebilmektedir. Tüm bu birimlerdeki kayıtlara tek tuşla haciz tesis edilmektedir.
- Yine pilot icra dairelerinde entegrasyona dahil edilen UYAP ile POLNET entegrasyonu sonucunda kolluk güçleri UYAP'ta aranan kişilerin sorgusunu yapabilmektedirler. Böylece yargı birimleri ile kolluk kuvvetleri arasında aranan kişilere ilişkin bilgi alış verişi anında on-line olarak gerçekleştiğinden aranan kişiler etkin bir şekilde takip edilebilmekte ve daha önce ara süreçlerde gerçekleşen hatalar ortadan kaldırılarak doğabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmektedir.

- Yakalanarak bağlanacak olan araçlar bu sistemle polis veya jandarmaya anlık uyarı göndermekte, yakalama kolaylaşmaktadır.
- Sistemde gerçekleştirilen iş akışları, belgeler ve formlar açısından ülke genelini kapsayan standart ve tutarlılık sağlanmış ve işlem süreleri kısaltılmıştır. Soruşturmalarda ve davalarda müzekkere, tensip ve duruşma zaptı, karar, tebligat ve benzeri belgeler, sistemde bulunan ve önceden hazırlanan standart şablonlara yine sistemde bulunan gerekli bilgilerin otomatik getirilmesi suretiyle kolayca, standart ve hızlı bir şekilde hazırlanabilmektedir.
- UYAP Karar Destek (Uyarı) Sistemi ile belirlenmiş normal durumların ve mevzuatın dışına çıkıldığında kullanıcıya uyarı mesajları verilerek maddi ve usul hataları en aza indirilmekte ve her an bir denetim sağlanmakta, dolayısıyla kararların gereksiz yere bozulmasının ve davaların uzamasının önüne geçilmektedir. Ayrıca yine bu sistem sayesinde aranan kişilerin takibinde ve yakalanmasında etkinlik sağlanmaktadır.
- UYAP'ta bulunan Doküman Yönetim Sistemi sayesinde evrakların ve iş akışlarının takibi kolayca yapılabildiğinden ve evrak versiyonları saklanabildiğinden bir evrak üzerinde kimin, ne zaman ve ne yaptığı, bu işlemi ne kadar sürede yaptığı, bu süre zarfında ilgilinin üzerindeki iş yükünün ne olduğu gibi hususlar ve bazı savsaklama veya ihmaller kolaylıkla tespit edilebilmekte, böylece etkin bir yönetim ve denetim sağlanmaktadır.
- Yargı birimlerinin karar vermesini destekleyecek altsistemler düzeyinde sorgulamalar yapabilecekleri ve karar alımına yönelik bilgiler sunabilen, metin biçimindeki dokümanlar içinden tam metin arama (full text search) yetenekleri bulunmaktadır.
- UYAP'ta sağlanan rapor alma ve sorgulama imkânları ile aranan bilgi ya da dosya kolaylıkla bulunabilmektedir.

- Çok değişik parametrelere göre doğru ve tutarlı bilgilere dayalı olarak alınan raporların yorumlanması ile isabetli kararlar verilebilmektedir. Örneğin Türkiye’de rüşvet suçundan açılan davaların sayısı, sonuçları, bu davaların en çok hangi ilde açıldığı, ocuk suçlarının sayısı, en çok hangi suçları işledikleri, Türkiye’nin bölgelerine göre bu suçların dağılımına ilişkin raporlar alınabilir ve bunların sonuçlarının yorumlanmasıyla doğru politikalar geliştirilebilir.
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğümüzce aylarca süren yazışmalar neticesinde toplanabilen istatistik verileri, sistem üzerinden otomatik olarak çok kısa sürelerde alınabilmektedir.
- Sistemde teftiş ve denetim etkin bir şekilde yapılabilir. Adliyelerin yapılan teftiş işlemleri esnasında UYAP ortamındaki elektronik verilerin kullanılması ve istenen tüm rapor ve sorgulamaların çok kısa sürelerde gerçekleşmesi ile adalet müfettişlerinin çalışma zamanlarında büyük tasarruf, daha doğru ve tutarlı bilgilere ulaşma ve böylece denetimlerinde etkinlik sağlanmıştırdır. Ayrıca merkezden taşradaki bir adliyenin denetlenebilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu şekilde denetimde zaman ve mekân sınırları kaldırılarak istenilen yerin istenilen zamanda kolayca denetlenebilmesi ile etkin bir denetim mekanizması kurulmuş ve dolayısıyla yolsuzluk ve usulsüzlüklerin tespiti kolaylaşmış, bu durumu bilenler için caydırıcı bir mekanizma olmuştur.
- Ceza infaz kurumlarında bulunan mahkûm ve tutuklu sayıları, bunların kaçının kadın, kaçının erkek ya da kaçının ocuk olduğu, suçlarının ne olduğu gibi hususlarda merkezden anlık raporlar alınabilmektedir. Böylece ceza infaz kurumları etkin bir şekilde takip edilebilmektedir.
- Avukatlar bu bilgi sistemi sayesinde duruşmaya girme dışında adeta tüm işlerini bürolarından yapabilir hale gelmişlerdir.

- Vatandaşlar da şu an itibariyle dosyaları hakkında basit bir bilgiyi öğrenmek için adliyeye gitmek zorunluluğundan kurtulmuştur.
- Hakim ve savcıların evlerinden yetkileri dahilinde dosyalara erişebilmeleri, avukatların bürolarından dosyalarını takip edebilmeleri, vatandaşların da internet üzerinden dosyalarını takip edebilmeleri imkanı getirilerek yargılama faaliyetlerinde mekan sınırı kaldırılmış, ilgililerin dosyalarını daha etkin bir şekilde takip edebilmeleri sağlanmış, böylece zamandan tasarruf sağlanarak yargıya hız ve etkinlik kazandırılmıştır
- Hâkim ve savcılarımız ile diğer yargı personelimiz, tüm mevzuata, içtihatlarla ve kendilerine sık sık lazım olan diğer bilgilere en güncel haliyle mekândan ve zamandan bağımsız olarak istedikleri anda ulaşabilmektedirler. Güncel mevzuat ve içtihatlar duruşma sırasında dahi hâkimin elinin altındadır.
- UYAP'ta hâkim ve savcılarımız ile adliyelerdeki tüm kadroların süratli ve sağlıklı bir biçimde takibi yapılarak personel hareketleri izlenebilmekte, izin, rapor, yetki ve disiplin gibi özlük işlemleri de pratik ve etkin bir şekilde elektronik ortamda yapılabilmektedir.
- Adli Yargı Adalet Komisyonları tarafından tutulan bütün kayıtların Personel Genel Müdürlüğümüzdeki kayıtlarla tutarlı olması ve bunların merkezden denetlenebilmesi sağlanmaktadır.
- Bakanlık merkez teşkilât ile taşra arasındaki her türlü yazışma (personele yapılması gereken tebligatlar, özlük haklarına ilişkin bildirimler, duyurular, genelgeler, mütalaalar, ayrılış ve başlayış yazıları, komisyonlar ve başsavcılıklar arasındaki tüm yazışmalar, vb.) elektronik ortamda UYAP programları ile gerçekleştirilebilmektedir.
- UYAP'ta hâkim ve savcılarımız ile diğer yargı personelimize ayrıca elektronik posta (e-mail), serbest kürsü(sanal tartışma) ve internet kullanımı imkânları getirilerek hızlı bir iletişim sağlanmış, bu suretle sorunların yargı camiası

içerisinde tartışılması ve kısa sürede çözümler bulunması mümkün hale gelmiştir.

- UYAP'ın hayata geçirilmesi ile pilot icra entegrasyonunda bu sistemin sürekli ve düzenli olarak kullanılması sayesinde İspanya, Almanya ve Yunanistan'dan alınan yeni uygulamalar özellikle haftasonları Ankaradaki Bilgi İşlem Genel Müdürlüğünde yapılan yeniliklerle Pazartesi hiç bir personel, avukatın veya vatandaşın zahmetine gerek kalmaksızın hemen uygulamaya geçebilmektedir.
- Bu yeni uygulamalar renkli formatta haftabaşında personele gösterilmekte, hem yenilenen teknoloji sathında çalışmaları hem de bu yeniliklerle ilgili geri bildirimde bulunmaları sağlanmaktadır.
- UYAP sistemi için açılan idea.gov.tr adresine bilgi, belge, öneri ya da şikayet gönderen e-imza sahibi kişilerin bu talepleri alınarak uygun bulunması halinde anında sisteme eklenmekte, sistem kendini sürekli güncelleyebilmektedir.

4.20. E-İMZADA TÜBİTAK VE AVRUPA BİRLİĞİ ETKİSİ

UYAP, elektronik imza alt yapısına uygun olarak geliştirilmiştir. Bu yapının sonucu olarak UYAP kapsamındaki yargı birimleri ile idari birimlerin tüm bilgi ve belgeleri doğru ve tutarlı, değişmez ve güvenli bir şekilde merkezi bir yerde güvenli elektronik ortamda saklanmakta ve yetkisiz erişimlere izin verilmemektedir. E-imzayı destekleyen hologram tek tuşla netice edinebilme, sağlama yapabilme imkanı geliştirilmiştir. Bu konularda TÜBİTAK bazlı teknik, enformatik ve fiziki destek çok önemli yer tutmaktadır. (UYAP Kitabı,2010:21)

4.21. ALMAN HUKUKUNDAN BEKLENEN AVANTALAR

Avrupa Birliği'nin amaçları arasında, Birlik üyeleri arasında sınırların hukuki anlamda kalkması bulunmaktadır. Avrupa İcra Hukuku'nun amacı, mevcut kurumların varlığına rağmen, ortak bir uygulamayı sağlamaktır. Ülkemiz, Avrupa Birliği'ne üye değildir; ancak aday ülke statüsündedir ve müzakereler devam etmektedir. Türkiye'nin

Birliğe üye olması halinde, Avrupa Konseyi'nin çıkardığı Tüzükler ülkemiz için de geçerli olacaktır. Avrupa İcra Hukuku'na yön veren Tüzüklere, mukayeseli hukukta ve özellikle Alman Hukuku'nda yer alan uygulamalar ışığında; Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması halinde Avrupa Birliği hukuk sistemi içerisindeki yeri çok sağlam olacaktır. (Saldırım,2011:122).

4.22. TAM ÜYELİK HALİNDE BEKLENEN AVANTALAR

Avrupa Birliği'nin amaçları arasında, Birlik üyeleri arasında sınırların hukuki anlamda kalkması bulunmaktadır. Avrupa İcra Hukuku'nun amacı, bu kurumların varlığına rağmen, ortak bir uygulamayı sağlamaktır. Ülkemiz, Avrupa Birliği'ne üye değildir; ancak aday ülke statüsündedir ve müzakereler devam etmektedir. Türkiye'nin Birliğe üye olması halinde, Avrupa İcra Hukuku'na yön veren Tüzüklere, mukayeseli hukukta ve özellikle Alman Hukuku'nda yer alan uygulamalar ışığında; Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması halinde Avrupa Birliği hukuk sistemi içerisindeki yeri çok sağlam olacaktır. (Pürselim,2009:4).

4.23. AVUKAT, VATANDAŞ, PERSONEL TEMAYÜLLERİ (ANALİZ)

2013 yılı Eylül ayı itibariyle Türkiye'deki diğer 3 merkez ile birlikte pilot icra uygulamalarına geçiş yapan Trabzon İcra Dairesi, halihazırda faaliyette bulunan 1, 2 ve 3. İcra Dairelerindeki mevcut dosyalar üzerindeki takip ve çalışmayı sürdürürken bu dairelerde yeni dosya açmadı. Tüm yeni takipler pilot icra biriminde açıldı ve 27 Kasım 2015 tarihi itibariyle de 3 daire birden pilot icra dairesine ilhak ettirildi. Böylece tüm muamelenin tek elden, karar ve işlem birliği içerisinde yapılması hedeflendi. Bu süreçte icra dairesi ile çalışan hukuk büroları, avukatlar, vatandaş ve personel açısından ilgili pilot uygulamaların seyri incelendi.

Trabzon Barosu'nun aktif durumdaki 171 kadın, 260 erkek üyesinden hem klasik 3 ayrı icra dairesinde, hem de AB ile entegre edilmiş pilot icra dairesinde işlem yapan unisex 51 kişi bu ankete alındı. Ankette yaşları 21 ile 29 arasında değişen 19 kişi, 30-39 aralığında 15 kişi, 40-49 aralığında 12 kişi, 50-59 aralığında 2 ve 60 yaş

üstü 2 kişi ile görüşüldü. 35'i erkek, 16'sı kadın olan tamamı hukuk -lisans- mezunu bu avukatlardan 7'sinin 1 yıldan az süredir görev yaptığı, 10'unun 1 ila 5 yıl arasında icrada dosya takip ettiği, 10'unun 6-10 yıldır icra dosyaları ile iştiğal ettiği, 15'inin 11-15 yıldır icra ağırlıklı çalıştığı ve 8'inin 16 yıldan fazla süreden beri fiili olarak borç-alacak işlerini icra kanalıyla takip ettiği anlaşıldı. Bunlar içinde UYAP Sistemi ve Pilot İcra Uygulamalarını 1 yıldan az kullananların sayısı 3, 1-3 yıldır kullananlar 16, 4-9 yıldır kullananlar 26, 10 yıl ve üstü kullananların ise 5 olduğu görüldü. Hiç UYAP kullanmıyorum, sadece bizzat gelmekle ve fiziki evrak üzerinden çalışıyorum diyen avukat çıkmadı. Bunlarda da icra dairesindeki dosya sayıları şu şekilde sıralandı: 1-50 arasında dosyaya sahip avukat sayısı 6, 51-500 dosyaya sahip avukat sayısı 32, 501-1000 dosyaya sahip avukat sayısı 5, 1000 dosyadan fazlasına haiz avukat sayısı ise 7 oldu. 51 avukat içinde yeni sistem uygulamalarından memnun olmayanların sayısı 4 olarak gerçekleşirken yeni uygulamalar ile ilgili yazılım, uygulama, güncel içtihat desteği aldığını beyan eden avukat sayısı 22 oldu. Avukatların 31'i, bağlı buldukları Baro'nun bu husustaki çalışmalarını yeterli bulurken biri çekimser kaldı, 20'si ise yetersiz olduğunu kaydetti. Keza, Bakanlığın pilot icralarla ilgili bilgilendirme faaliyetlerinde de bir kişi çekimser kalırken evet, yeterli diyenler ile hayır, yetersiz diyenlerin sayısı 25-25'lik eşitlik arzetti.

Böylece her cins ve yaştan avukatların % 100'ünün UYAP sistemini kullandığı ve/veya kullandırmakta olduğu, % 7,8'i yeni sistemi yetersiz bulurken % 92,2'lik kesimin yararlı ve yeterli bulmakta olduğu, % 54'ünün pilot icra uygulamaları hakkında yazılım, uygulama ve güncel içtihat desteği aldığı, % 60,7'sinin Baro'nun bu husustaki çalışmalarını yeterli bulduğu, Baro'nun bu husustaki gayret ve hassasiyetinden memnun olmayan avukat oranının % 39,3 gibi ciddi bir oranda seyrettiği, Bakanlığın pilot icralarla ilgili bilgilendirme programları için de avukatların % 50'sinin olumlu yönde görüş bildirdikleri ortaya çıktı.

Eski ve yeni icra dairelerinde alacaklı ve/veya borçlu rolüyle takip dosyaları bulunan vatandaşlar da anket değerlendirmesine alındı. Vatandaşlar için tanzim edilen yarı yapılandırılmış ankete de 18-25 yaş aralığında 4, 26-35 yaş aralığında 36-45 yaş aralığında 6, 46-55 yaş aralığında 7, 55 yaş üstünde de 5 kişi olmak üzere toplam 31

kişi alındı. Ankete katılanların 9'u kadın, 22'si erkek olurken bunların 1'inin okur-yazar, 9'unun ilköğretim, 16'sının orta öğretim, 5'inin önlisans-lisans mezunu oldukları belirlendi. Ankete katılan vatandaşlardan 11'i Trabzon İcra Dairesinde 1-2 dosyası olduğunu bildirdi. 3-10 dosyası olanlar 16 kişi, 11-20 dosyaya sahip 3 kişi ve 20'den fazla dosyası olan 1 kişi ile görüşüldü. Bunlardan pilot icra uygulamaları hakkında işlerini yürütebilecek kadar bilgisi olduğunu beyan edenlerin sayısı 16 oldu. AB uygulamalarından önceki sistemden memnun olduğunu söyleyen çıkmadı. Memnuniyetsizliğin genel sebeplerini sisteme yükleyenler 16, fiziki şartları gösteren 8, bürokrasi ve içtihat uygulamaları adres gösteren 7 kişi oldu. Sorunun kaynağını personelde gören çıkmadı. AB uygulamalarından sonraki sistemi yeterli bulanlar 17 kişi olurken, 11 kişi geliştirilebileceği yönünde görüş bildirdi. 1'er kişi de yeterli, kısmen yeterli ve kusursuz olduğu yönünde cevaplar verdi. Katılımcıların tamamı BA uygulamalı icra takibini etkin ve güvenli bulduklarını belirtti. Pilot İcra Dairesine mesai saatleri içinde her türlü iletişim aracı ile kesintisiz ulaşılabilmesi noktasında katılımcıların %100'ü olumlu oy kullanırken, iş ve işlemleri herhangi bir problem yaşamadan halledebilme yönündeki oran da yine %100 olarak gerçekleşti.

AB bazlı pilot icra uygulamalarının personel ayağı da dikkate alınarak merkezi görevde görev alan 1, icra müdürü olarak 3, icra müdür yardımcısı olarak çalışan 3, icra katibi olan 3, ve mübaşir pozisyonunda 1 kişi ile olmak üzere toplam 11 personel ile birebir görüşme sağlandı. Danışman önerisi ve istişare değerlendirmesi ile üst düzey amirlere soru yöneltildi. Böylece direkt de-facto sağlanması hedeflendi. Bu personel içinde mesleki kıdemi 1 ile 5 sene arasında olan 3 kişi, 6 ile 10 yıl arasında olan 3 kişi, 11 ile 25 yıl arasında olan 4 kişi ve 26 yıldan fazladır icralarda görev alan 1 kişi ile anket yapıldı. Bunlardan %100'ü eski icra sistemini fonksiyonel olarak yeterli bulmadıklarını, yeni sistemin çok daha etkin çalıştığını belirtti. Yeni icra uygulamaları hakkında yabancı uzmanlardan yeterli eğitimi aldığını düşünenlerin sayısı 7 olurken 1 kişi kısmen, 1 kişi hayır dedi. Böyle bir eğitime katılmadığını beyan edenlerin sayısı ise 2 oldu. Personel, vatandaşın yeni sisteme uyum sağlaması noktasında %60 olumlu görüş beyan ederken yüzde 40'ı vatandaşın uyum sağlamada sorun yaşadığını bildirdi. Baro'nun uyum seviyesi ise aynı göstergelerde %80'e %20 oranınca olumlu yönde

gerçekleşti. Sistemin önündeki sorunlar noktasında 11 kişiden 8'i 'amirler ve uygulamalar'ı mesnet gösterdi. Yeni icra uygulamalarının personel açısından işleri kolaylaştırdığını belirtenlerin oranı da yine %100 oldu. Uygulamaları entegrasyonda eşleşme yapılan ölkeleri ziyaret edenlerin sayısı 2, hiç görmedim diyenler 1, gerekli olduğunu düşünmeyenler 4, gitmek isterim diyenlerin de 4 kişi olduğu kaydedildi. Avukatlar, her ne kadar baro ve resmi kurumları bilgilendirme hususunda eksiklikler ortaya koymuş olarak gösterebilirler bile yeni sistemin yararlı ve vazgeçilmez olduğu görüşünde birleşti. Vatandaş, teknoloji ve iletişimin artması ile birlikte daha kolay sonuç aldığını beyan ederken personel de pilot icra sisteminin geliştirilerek ve yaygınlaştırılarak devam etmesinden yana olumlu görüş bildirdi.

Tablo I. Avukat Değerlendirme Anket Sonuçları

Değerlendirme Kriteri		Frekans	Yüzdeler
Cinsiyet	Erkek	35 (260 kişi arasından)	68,63
	Kadın	16 (171 kişi arasından)	31,37
	Toplam	51	100
Yaş	21-29	20	39,21
	30-39	15	29,41
	40-49	12	23,53
	50-59	2	3,92
	60 yaş üstü	2	3,92
	Toplam	51	100
İcra Takip Süreleri	1 yıldan az	7	13,73
	1-5 yıl	10	19,61
	6-10 yıl	10	19,61
	11-15 yıl	16	31,37
	16 yıldan fazla	8	15,69
	Toplam	51	100
UYAP Sistemi ve Pilot İcra Uygulamalarını Kullanma Süreleri	1 yıldan az	3	5,88
	1-3 yıl	16	31,37
	4-9 yıl	27	52,94
	10 yıl ve üstü	5	9,80
	Hiç UYAP kullanmayan	0	0
	Toplam	51	100
İcra Dairesindeki Dosya Sayıları	1-50	6	11,76
	51-500	33	64,70
	501-1000	5	9,80
	1000'den fazla	7	13,73
	Toplam	51	100
Yeni Sistem Uygulamalarından Memnun Olma Durumu	Memnun	47	92,16
	Memnun Değil	4	7,84
	Toplam	51	100
Yeni Uygulamalar ile İlgili Yazılım, Uygulama, Güncel İçtihat Desteği Aldığını Beyan Etme Durumu	Beyan edenler	22	43,14
	Beyan etmeyenler	29	56,86
	Toplam	51	100
Bağlı Buldukları Baro'nun Yeni Uygulamalar ile İlgili Yazılım, Uygulama, Güncel İçtihat Üzerine Yaptığı Çalışmaları Yeterli Bulma Durumu	Yeterli	31	60,78
	Yetersiz	19	37,25
	Çekimser	1	1,96
	Toplam	51	100
Bakanlığın Pilot İcralarla İlgili Bilgilendirme Faaliyetlerini Yeterli Bulma Durumu	Yeterli	25	49,02
	Yetersiz	25	49,02
	Çekimser	1	1,96
	Toplam	51	100

Kaynak: Tarafımdan yapılmış avukat anketi sonuçlarıyla hazırlanmıştır.

Tablo II. Vatandaş Değerlendirme Anket Sonuçları

Değerlendirme Kriteri		Frekans	Yüzdellik
Cinsiyet	Erkek	22	70,97
	Kadın	9	29,03
	Toplam	31	100
Yaş	18-25	4	12,90
	26-35	9	29,03
	36-45	6	19,35
	46-55	7	22,58
	55 yaş üstü	5	16,13
	Toplam	31	100
Eğitim Durumu	Okur-Yazar	1	3,23
	İlköğretim	9	29,03
	Orta Öğretim	16	51,61
	Ön lisans-lisans mezunu	5	16,13
	Toplam	31	100
Pilot İcra Uygulamaları Hakkında İşlerini Yürütebilecek Kadar Bilgiye Sahip Olma Durumu	Var	16	51,61
	Yok	15	48,39
	Toplam	31	100
AB Uygulamalarından Önceki Sistemden Memnun Olma Durumu	Memnun	0	0
	Memnun Değil	31	100
	Toplam	31	100
AB Uygulamalarından Önceki Sistemden Memnun Olmama Nedeni	Sistem	16	51,61
	Fiziki şartlar	8	25,81
	Bürokrasi ve uygulamalar	7	22,58
	Personel	0	0
	Toplam	31	100
AB Uygulamalarından Sonraki Sistemi Yeterli Bulma Durumu	Yeterli	17	54,84
	Geliştirilebilir	11	35,48
	Kısmen Yeterli	1	3,23
	Kusursuz	1	3,23
	Yetersiz	1	3,23
	Toplam	31	31
BA Uygulamalı İcra Takibini Etkin ve Güvenli Bulma Durumu	Etkin ve güvenli	31	100
	Etkin ve güvenli değil	0	0
	Toplam	31	100
Pilot İcra Dairesine Mesai Saatleri İçinde Her Türlü İletişim Aracı ile Kesintisiz Ulaşılabilme Durumu	Ulaşılabilir	31	100
	Ulaşılmaz	0	0
	Toplam	31	100
İş ve İşlemleri Herhangi Bir Problem Yaşamadan Halledebilme Durumu	Olumlu	31	100
	Olumsuz	0	0
	Toplam	31	100

Kaynak: Tarafımdan yapılmış vatandaş anketi sonuçlarıyla hazırlanmıştır.

Tablo III. Personel Değerlendirme Anket Sonuçları

Değerlendirme Kriteri		Frekans	Yüzdeler
Personel	Merkezi görevde görev alan	1	9,09
	İcra müdürü	3	27,27
	İcra müdür yardımcısı	3	27,27
	İcra katibi	3	27,27
	Mübaşir	1	9,09
	Toplam	11	100
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	3	27,27
	6-10 yıl	3	27,27
	11-25 yıl	4	36,36
	26'dan fazla	1	9,09
	Toplam	11	100
Eski İcra Sistemini Fonksiyonel Olarak Yeterli Bulma Durumu	Yeterli	0	0
	Yetersiz	11	100
	Toplam	11	100
Yeni İcra Uygulamaları Hakkında Yabancı Uzmanlardan Yeterli Eğitimi Aldığını Düşünme Durumu	Evet	7	63,64
	Hayır	1	9,09
	Kısmen	1	9,09
	Eğitime katılmayan	2	18,18
	Toplam	11	100
Personelin, Vatandaşın Yeni Sisteme Uyum Sağlayıp Sağlayamaması Hakkında Düşüncesi	Olumlu	7	63,63
	Olumsuz	4	36,36
	Toplam	11	100
Baro'nun Uyum Seviyesi	Uyumlu	9	81,81
	Uyumsuz	2	19,19
	Toplam	11	100
Sistemin Önündeki Sorunlar	Amirler ve uygulamalar	8	72,73
	İçtihat	3	27,27
	Toplam	11	100
Yeni İcra Uygulamalarının Personel Açısından İşleri Kolaylaştırdığını Belirtme Durumu	Olumlu	11	100
	Olumsuz	0	0
	Toplam	11	100
Uygulamaları Entegrasyonda Eşleşme Yapılan Ülkeleri Ziyaret Etme Durumu	Ziyaret eden	2	18,18
	Hiç görmeyen	1	9,09
	Gerekli olduğunu düşünmeyenler	4	36,36
	Gitmek isterim diyenler	4	36,36
	Toplam	11	100

Kaynak: Tarafımdan yapılmış personel anketi sonuçlarıyla hazırlanmıştır.

Tablo IV. Eski 3 dairenin işlemleri tamamlanarak sonuca bağlanan dosya sayısı ile yeni icra dairesine gelerek işlemle kapatılan dosyalara oranları

Yıllar	Açılan Dosya Sayısı	Aynı Yıl Kapatılan Dosya Sayısı	Fark	Fark Yüzdesi
2011	44888	1798	43090	4,01
2012	47871	2156	45715	4,50
2013	51427	2229	49198	4,33
2014	37025	3585	33440	9,68
2015	122011	9018	112993	7,39
2016	137149	12453	124696	9,08

4.24. İKİ KATI AŞAN VERİM VE FAYDA

İş akışı itibariyle eski daireler ile yeni icra dairesinde neticelendirilen dosya sayıları arasındaki fark, daire-yıl perspektifi ile şu şekilde oluştu:

3 İcra Dairesi için;

2011 yılı açılan dosya sayısı 44.888, aynı yıl kapatılan dosya 1.798 (% 4,01)

2012 yılı açılan dosya sayısı 47.871, aynı yıl kapatılan dosya 2.156 (% 4,50)

2013 yılı açılan dosya sayısı 51.427, aynı yıl kapatılan dosya 2.229 (% 4,33)

Pilot İcra Dairesi için;

2014 yılı açılan dosya sayısı 37.025, aynı yıl kapatılan dosya 3.585 (%9,68)

2015 yılı açılan dosya sayısı 122.011, aynı yıl kapatılan dosya 9.018 (%7,39)

2016 yılı için açılan dosya sayısı 137.149, aynı yıl kapatılan dosya 12.453 (% 9,08)

Birim dönemler arasında gelen ve sonuçlandırılan iş sayısının -iş yükü ve yeni dosya sayısı artmakla- pilot icra dairesinde eski dairelere oranla yarı yarıya pozitif yönde fark ettiği görüldü. Bir başka deyişle *İcra Dairesine işi düşenler 2013 yılı öncesi ortalama olarak 100 dosyadan sadece 4,2'lik bir netice alabilirken 2013'ten bugüne, pilot icra uygulamaları sathında 8,6 netice aldı.* Bu şekilde pilot icra uygulamalarının artışı ve katkısı net şekilde tanımlanmış oldu.

SONUÇ

Alacak tahsilinde en hızlı yollardan birisi olması ve pek çok adli merciin fiziki kararlarını hayata geçirme fonksiyonu taşıması nedeniyle icra dairelerinin rolü her geçen gün artıyor. Daha önce insanların malına, hatta canına mal olabilen bu süreç, AB uygulamalarının dairelere yavaş yavaş girmesi ile hem hız, adalet olgusu üzerinde hem de güven tesis edeceği inancıyla destekleniyor. Tüm bu hususlar bir taraftan icra dairelerinin gerekliliğini ve önemini kanıtlarken diğer taraftan da denetlenmesini ve günün ihtiyacına göre geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koyuyor.

Bu yolda icra sistemimizin Yunanistan-İspanya-Almanya modelleri ile yenilenmesi kararı alındıktan sonra icra dairelerine işi düşen herkes yeni uygulamalardan memnun kaldı. UYAP'tan on line başvuru ve harç işlemi ile takip başlatıldı, e-taleple bankalara, tapuya, SGK'ya, GİB'e, Emniyete aynı gün haciz tesisi yaptırıldı. Nihayet tahsilat yine sağlanamamış ise e-satışı gerçekleştirilerek mağdur-alacaklının alacağına kavuşması sağlandı. Şeffaflık, güven duygusunu artırdı. Tarafların sonuç alması hızlandı. Çalışanların işi kolaylaştı. E- imza yaygınlaştı. İcra, hantal ve ürkütücü imajdan kurtulmaya başladı. Nihayet, birim dönemde açılan dosya sayısı her yıl artarak değişirken, 2013 işlem yılına kadar açılan-kapanan dosya orantılaması, bu dönemden sonra iki buçuk kat artış gösterdi. *Klasik uygulamalı eski icra dairesine işi düşenler birim dönem içinde 100 dosyadan 4,2'lik bir netice alabilirken, pilot icra uygulamaları ile bu oran 8,6'ye ulaştı.*

Bu bilimsel çalışmada ortaya koymaya çalıştığımız gibi her ne kadar belli adli, idari ve teknik aksaklıklar yaşansa da, icraî uygulamalar yönünden AB entegrasyonunun etkinliği sistemsal yönden vazgeçilmezlik vurgusu ile AB Modernizasyonunun faydalarını 3,5 yılda % 204'lük oranla ve *-pozitif yönde-* ortaya koymuştur.

Çalışmanın sonunda “AB icra işlemlerinin uygulanırlık oranı arttıkça devrolunan dosya sayısı azalmaktadır” hipotezi doğrulanmıştır. Bu aşamadan sonra, dosya yükü çok daha fazla olan ve eski sistemle çalışan büyükşehirlerde yeni icra dairesi sisteminin nasıl uygulanabileceği hususu araştırılması yararlı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akcan, R. (2005). *Hacze İştirak, Adalet Yayınları*, 1. Bası, Ankara.
- Akyılmaz, B. (2000), *İdari İşlemin Yapılış Usulü*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Ansay, S. Şakir. (1960). *Hukuk İcra ve İflas Usulleri*, Hukuk Yayınları 3. Bası, Ankara
- Aral, F. (2010). *Borçlar Hukukunda Takas*, Hukuk Yayınları, 4. Bası, Ankara.
- Arslan, R. (1984). *İcra – İflâs Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi*, Uşak Üniversitesi Yayınları, Uşak.
- Aslan, K. (2005). *Hacizde İstihkak Davası, Yargıtay Kararları Dergisi*, 12. Sayı, Ankara.
- Aşık, İ. (2006). *İcra Sözleşmeleri*, Çağdaş Yayınları, Ankara.
- Atalay, O. (2010). *Taşınırın Üçüncü Kişilerde Haczi ve Muhafazası*, Hukuk Yayınları, Ankara.
- Aydın, M. (2011). *Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yoluyla Takipte Şikâyet*, Roma Yayınları, Ankara.
- Aydın, M. (2012). *Haczedilemeyen Mal ve Haklar*, Terazi Hukuk Dergisi, Sayı: 2, Ankara.
- Berkin, N. (1969). *İcra Hukuku Dersleri*, Hamle Yayınları, İstanbul.
- Berkin, N. (1980). *Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi*, Hamle Yayınları, İstanbul.
- Budak, A.(2010). *İpoteğin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takip*, Adalet Yayınları, İstanbul.
- Coşkun, M. (2010). *İcra ve İflâs Kanunu, Kanunun Yorumlanması*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Çiftçi, P. (2010). *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi*, Adalet Yayınları, Ankara.
- Deliduman, S.(2012). *Tebliğat Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara.

- Dietrich, A.(2011) *Baukosten und in Planung und Ausführung*, Oldenburg Verlag, 2. Bası, Münih.
- Doğan, Hatice S.(2009). *İcra İlamı Tüzüğü*, Adalet Yayınevi, İstanbul.
- Dönmez, M.(2006). *Anonim ve Limited Şirketlerde Hisse Haczi ve Paraya Çevrilmesi*, Adalet Yayınevi, Cilt 1, İstanbul.
- Eriş, G. (2005). *Gereğçeli- Açıklamalı ve İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu Kitabı*, Bilge Yayınevi, Ankara.
- Erol, E. (1997). *Vergi İcra Hukukunda Haciz Yolu ile Takip*, Adalet Yayınevi, İstanbul.
- Erturgut, M. (2000). *İcra ve İflâs Hukukunda Paraya Çevirme*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Erkal, M. (1991). *İslam İcra ve İflas Hukuku*, Sayı: 61, İstanbul.
- Güneren, A. (2004). *İİK'da İstihkak Davaları ve Tasarrufun iptali Davaları*, Yargıtay Yayınları, Ankara.
- Güneş, M. (2012). *UYAP Sisteminin Çalışanlar Üzerindeki Etkisi*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Gören, Ü. (2008). *İcra Hukukunda Ödeme Emri*, Arıkan Yayınları, İstanbul.
- Karlı A. (2010). *İcra ve İflâs Hukuku*, Alternatif Yayınları, İstanbul.
- Kuru, B. (1962). *İcra ve İflâs Kanunu Değişikliği Hakkında Düşünceler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kuru B. (2002). *Bankalardaki Mevduatın ve Diğer Alacakların Haczi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kuru B. (2004). *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Kuru B. (1997). *İcra ve İflâs Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Muşul T. (2001). *Teorik ve Uygulamalı İcra ve İflâs Hukuku-I*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Muşul T. (2004). *Gerekçeli-Notlu- İctihatlı İcra ve İflâs Kanunu ve İlgili Mevzuat*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Muşul, T. (2010). *İcra ve İflas Hukuku Temel Bilgiler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Oskay, M., Koçak, C., Deynekli, A., Doğan, A. (2007). *İİK Şerhi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbay İ. (2005). *İİK'da Haczedilmezlikten Feragat*, Erzincan Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Dergisi, Erzincan.
- Özbek, M. (2011). *AB ve Türk Hukukunda İlamlı İcranın Etkinliği*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Özekes, M. (2009). *İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Özmumcu, S. (2005). *Cebr-i İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış*, Ekin Yayınevi, İstanbul.
- Pekcanıtez, H./ Atalay, O./ Sungurtekin Ö., Meral/ Özekes, M. (2012). *İcra ve İflas Kanunu*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Öztek, S. (1994). *İcra ve İflas Kanununda Borç Ödemeden Aciz Vesikası*, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Saldırım D. (2011). *İcra Müdürünün Davranış ve İşlemlerinden Doğan Hukuki Sorumluluğu*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Sarı, İ. (2007). *Takip Hukukunda Zamanaşımı*, Beşir Kitabevi, Ankara.
- Sungurtekin Ö.,(2001). *Oranlılık İlkesi ve İlkenin İcra Hukukunda Uygulanması*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Postacıoğlu, İ. (1982). *İcra Hukuku Esasları*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Tanrıver, S. (1996). *İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Tanrıver, S. (1985-2005), *Makalelerim*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.

- Taşpınar, S. (2004). *İsviçre Fedaral İcra ve İflas Kanununda Yapılan Değişikliklere Genel Bir Bakış*, TBB Yayını, Ankara.
- Tercan, E./Tercan, S. (2005). *İcra ve İflâs Hukuku*, Ankara Yayınevi, Ankara.
- Topuz, G. (2009). *Hisse Haczi ve Satışı*, Savaş Yayınları, Ankara.
- Uyar, T. (2006). *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, Legal Kitabevi, Ankara.
- Uyar, T. (1983). *İcra Hukukunda Haciz*, Legal Kitabevi, Ankara.
- Üstündağ, S. (2000). *İcra Hukukunun Esasları, Yetkin Yayınları*, İstanbul.
- Yavaş, M. (2005). *Üçüncü Şahıslardaki Alacaklarının Haczi*, Yetkin Hukuk Yayınları, İstanbul.
- Yıldırım, K./Deren, Y. (2010). *İcra Hukuku*, Yetkin Yayınları, İstanbul.
- Yılmaz, E. (1973). *Hacze Takipli Katılma Hacze Adi İştirak*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Yılmaz, E. (1974). *Hacze Takipsiz Katılma, Hacze İmtiyazlı İştirak*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Yılmaz, E., (2012). *İcra ve İflâs Hukuku*, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara.
- Medeni Usul ve İcra, (2005) İflâs Hukuku Dergisi, Legal Yayınları, Ankara.
- Saydam Adalet Dergisi, (2010), *Adalet El Kitabı-T.C. Adalet Bakanlığı Ulusal Yargı Ağı Projesi Makaleleri*, Ankara.
- Katılımlı Gözlem, Merkezler: (2009-2011) *Akçaabat İcra (Eski)*, (2014/2015) *Sürmene, Köprübaşı, Araklı İcra (Yeni)* (2013-2016) *Trabzon İcra (Eski ve Yeni)* (2013-2017).
- Alan Araştırması, Özker, R.(2010). *UYAP'ın Adalet Bakanlığı Çalışanları Üzerindeki Etkileri Üzerine Alan Araştırması*, İstanbul.
- Sempozyum, *İcra Etkinliğinin Artırılması Sempozyumu*, (2013). Yeni Adalet Sarayı, Trabzon.
- Sempozyum, *EU Pair Execution Symposium On Information*, (2014). *Bilgilendirme Sempozyumu*, İzmir.

Görüşme, Yılmaz, Ş. (2017). Alman Hukuku Uzman Görüşü, Söyleşi, Osnabrück.
Görüşme, Ayşe Yılğın, 2014: Entegrasyon Söyleşileri, Ankara.
Seminer, Kuru B. (2004). İcra İflas Kanunu'nda Değişiklikler, Seminerler-II, İstanbul.
Yasa, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu, (1983). Yasa ve Mevzuatlar, Ankara.
web-1.hukukiyardim.net,2016
web-2.www.nadirkitap.com,2017
web-3.www.haber61.net/icradairelerikapatiliyor.html,2014
web-4.http://www.hukukihaber.net/gundem/icra-daireleri-kapatiliyor.html,2015
web-5.<https://de.wikipedia.org/w/index.php>,2016
web-6 <http://idea.adalet.gov.tr>

ÖZGEÇMİŞ

1975 Trabzon doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Trabzon'da tamamladım. Lise yıllarında başladığım gazetecilik mesleğini 8 yıl Türkiye Gazetesinde çalışarak 1998 yılındaki askerlik görevime kadar sürdürdüm.

Daha sonra Genelkurmay-Ankara'da vatani görevimi yerine getirdim ve dönüşte ilk olarak Hürriyet-CNN Türk-DHA Grubunda, ardından da Show Tv'de çalıştım.

2009 yılında Adalet Bakanlığı'na geçtim ve icra birimlerinin çeşitli kademelerinde görev aldım. 2014 yılında Sosyoloji bölümünü tamamladım. Evli ve iki çocuk babasıyım.